

การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

โดย

นายวุฒิชัย ใจนะภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

โดย
นายวุฒิชัย ใจนะภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SOCIAL SKILLS PRACTICE OF AUTISTIC STUDENTS THROUGH POWER CARDS
ACCOMPANIED WITH SIMULATION SITUATIONS

By

Mr. Wuttichai Jainapa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Education Program in Special Education Psychology

Department of Psychology and Guidance

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2013

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การฝึกทักษะทาง
สังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ” เสนอโดย นายวุฒิชัย
ใจนะภา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.กมล โพธิเย็น
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.นงนุช โรจนเลิศ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อาดัม นีละไพจิตร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กมล โพธิเย็น)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์)

...../...../.....

53261317 : สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

คำสำคัญ : ทักษะทางสังคม / นักเรียนออทิสติก / บัตรพลัง / สถานการณ์จำลอง

จุดมึชัย ใจนะภา : การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.กมล โพธิเย็น และ ผศ.ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์. 107 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนออทิสติก อายุระหว่าง 12 - 16 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมหรรณพาราม ในโครงการเรียนร่วม จำนวน 3 คน กำหนดการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design) รูปแบบ A-B-A ดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง แผนการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรม แบบช่วงเวลา และแบบประเมินทักษะทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัยพบว่า

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงขึ้น

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2.....

53261317 : MAJOR : SPECIAL EDUCATION PSYCHOLOGY

KEY WORD : SOCIAL SKILLS / AUTISTIC STUDENTS / POWER CARDS / SIMULATION SITUATIONS

WUTTICHAJAINAPA : SOCIAL SKILLS PRACTICE OF AUTISTIC STUDENTS THROUGH POWER CARDS ACCOMPANIED WITH SIMULATION SITUATIONS. THESIS ADVISOR : KAMOL PHOYEN Ed.D. AND ASST. PROF. SOMSAP SOOKANAN, Ph.D. 107 pp.

The purpose of this research was to compare social skills of autistic students before and after using power card accompanied with simulation situations. The participants of the study were 3 autistic students. The students, aged between 12-16 years old, were studying in Semester 2 of the academic year 2012 in the mainstreaming program of Mahannoparam School. The research method was Single Subject Design (A-B-A). The experiment lasted for 4 weeks (24 sessions, 2 sessions a day, 3 days a week). Instruments used in the research were Power Card, activity plans, interval recording and social skills evaluation forms. The data were analyzed using mean. (\bar{X})

Results of the research indicated that :

Social skills of autistic students after using power cards accompanied with simulation situations were higher than those before the treatment.

Department of Psychology and Guidance

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2013

Thesis Advisors' signature 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.กมล โภธิเย็น อาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นงนุช โรจนเลิศ ประธาน การสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดีเยี่ยมมา โดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบ ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา ชื่นเกษม และอาจารย์ ดร.อดัม นีละไพจิตร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความ สมบูรณ์แบบ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ลิขิต กาญจนามรณ และอาจารย์สุนทรี บุญ จันทร เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และขอคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ใน การทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สุภาณี ธรรมมาธิคม ผู้อำนวยการโรงเรียนมหารณพาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ทำการทดลอง ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพระเยซูคริสต์เจ้าที่อำนวยการพระพร และเป็นกำลังใจในการดำเนินการใน ครั้งนี้ให้ไปอย่างราบรื่น ปราศจากปัญหา และอุปสรรคต่างๆ

สุดท้ายขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่เป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้จน สามารถประสบความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
นักเรียนออทิสติก.....	8
ความหมายของนักเรียนออทิสติก.....	8
สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม.....	9
ลักษณะ อาการและระดับความรุนแรงของภาวะออทิสซึม.....	11
ลักษณะ อาการของแอสเพอร์เกอร์ (Asperger's Syndrome).....	12
การคัดแยกนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม.....	15
การสอน การฝึก และการช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม.....	16

บทที่	หน้า
ทักษะทางสังคม.....	22
ความหมายของทักษะทางสังคม.....	22
ความสำคัญของทักษะทางสังคม.....	23
ทักษะทางสังคมเบื้องต้น.....	23
ความบกพร่องทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม.....	25
วิธีสอนทักษะทางสังคม.....	26
ขั้นตอนการสอนทักษะทางสังคม.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม.....	27
บัตรพลัง (Power Card).....	28
ความหมายของบัตรพลัง (Power Card).....	28
ส่วนประกอบของบัตรพลัง.....	28
หลักการของบัตรพลัง.....	29
ขั้นตอนในการสร้างบัตรพลัง.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบัตรพลัง.....	30
สถานการณ์จำลอง.....	31
ความหมายของสถานการณ์จำลอง.....	31
จุดประสงค์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง.....	32
องค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง.....	33
การสร้างสถานการณ์จำลอง.....	34
การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง.....	37
ประโยชน์ของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง.....	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
	ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา.....	43
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	70
	สรุปผลการวิจัย.....	71
	อภิปรายผล.....	71
	ข้อสังเกตจากการวิจัย.....	73
	ข้อเสนอแนะ.....	74
	รายการอ้างอิง.....	75
	ภาคผนวก.....	80
	ภาคผนวก ก.....	81
	ภาคผนวก ข.....	90
	ภาคผนวก ค.....	96
	ประวัติผู้วิจัย	107

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แผนการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก	46
2	การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะของนักเรียนออทิสติก.....	53
3	แสดงค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยความถี่ของคะแนนพฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่ง ขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลัง ร่วมกับ สถานการณ์จำลอง	57
4	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของ นักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง	59
5	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียน ออทิสติกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง	62
6	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง.....	64
7	แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของการฝึกทักษะทางสังคมของ นักเรียนออทิสติก (ระหว่างระยะเส้นฐาน (A1) กับระยะติดตามผล (A2)) โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง.....	67
8	ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนี ความสอดคล้องของ แผนการจัดกิจกรรม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	91
9	ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของ แบบบันทึกพฤติกรรมไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	92
10	ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของ แบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม สถานการณ์การการขอ อนุญาตออกจากห้องเรียน (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	93
11	ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของ แบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม สถานการณ์การเข้าแถว เคารพธงชาติ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	94

12	ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหากำหนดขึ้นคือความสอดคล้องของ แบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม สถานการณ์การเข้าแถว ซื้ออาหาร (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	95
----	--	----

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กราฟแสดงค่าความถี่ของพฤติกรรมกรรมกรไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 1.....	58
2 กราฟแสดงค่าความถี่ของพฤติกรรมกรรมกรไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 2	58
3 กราฟแสดงค่าความถี่ของพฤติกรรมกรรมกรไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 3	59
4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 1	60
5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 2.....	61
6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 3.....	61
7 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1	63
8 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 2.....	63
9 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 3	64
10 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1.....	65

ภาพประกอบ

หน้า

11	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 2	66
12	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 3.....	66
13	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน ก่อน และหลังการฝึกโดยการใช้บัตรพลังร่วมกับ สถานการณ์จำลอง ของ นักเรียนคนที่ 1.....	68
14	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน ก่อน และหลังการฝึกโดยการใช้บัตรพลังร่วมกับ สถานการณ์จำลอง ของ นักเรียนคนที่ 2.....	68
15	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน ก่อน และหลังการฝึกโดยการใช้บัตรพลังร่วมกับ สถานการณ์จำลอง ของ นักเรียนคนที่ 3.....	69

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพครอบครัวไทยในปัจจุบัน ส่วนมากจะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับบุตรหลานมากนัก เนื่องด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ต้องดิ้นรนทำมาหากิน อีกทั้งสภาพความห่างเหินแปลกแยกระหว่างคนในสังคมที่ไม่รู้จักแม้กระทั่งเพื่อนบ้านที่อยู่ติดกันโดยไม่เคยแม้แต่จะพูดคุยกัน ส่งผลให้คนในชุมชนและสังคมมีปัญหาในเรื่องของสัมพันธภาพที่เริ่มอ่อนแอลง จากผลการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมของคนในชุมชนดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนจำนวนมากในปัจจุบันจะมีลักษณะของการกลายเป็นผู้ที่ไม่สนใจปัญหาสังคม มีชีวิตอยู่เพื่อตนเอง เป็นหลัก ไม่สนใจสภาพสังคมส่วนรวม สภาพการณ์เหล่านี้ ส่งผลให้เด็กรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมานั้นมีทักษะในการเข้าสังคมที่ถดถอยลงอย่างเห็นได้ชัด และเกี่ยวเนื่องกันไปกับปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยทั้งต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมในภาพรวม ทั้งนี้เนื่องจากทักษะสังคมเป็นทักษะที่ก่อให้เกิดความสุขและเป็นใบเบิกทางแห่งความสำเร็จในชีวิต เปรียบเสมือนการเปิดประตูสู่มิตรภาพและโอกาส ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของคนในสังคม ดังนั้นทักษะทางสังคมจึงเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นรากฐานสำคัญอันนำมาซึ่งความสุขความสำเร็จในชีวิตเมื่อเติบโตขึ้นไปในอนาคต สอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันวิจัยนโยบายสาธารณสุขของประเทศอังกฤษ (การศึกษาวันนี้, 2551) ที่พบว่า การมีทักษะในการเข้าสังคมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในอนาคต แตกต่างจากความเชื่อที่ผ่านมามีมองว่าความสามารถในการเรียนในชั้นเรียนเท่านั้นที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของเด็ก

ทักษะสังคม (social skills) เป็นกลุ่มของทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันคนในสังคม อันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การพูด การฟัง การทำงานร่วมกันเป็นทีม ฯลฯ รวมทั้งความสามารถในการเข้าใจถึงสถานการณ์ที่หลากหลาย รวมทั้ง กฎ กติกาต่าง ๆ ในสังคม ความสามารถในการรู้จักผู้อื่น และการคิดคำนึงถึงคนรอบข้างอย่างเข้าใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น ดังนั้นทักษะทางสังคมจึงเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกเพศทุกวัย ทั้งวัยเด็กที่ต้องการการพึ่งพา การเรียนรู้สิ่งใหม่ในชีวิต

วัยรุ่นที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อนฝูงคนรอบข้าง วัยผู้ใหญ่ที่เริ่มสร้างครอบครัวและต้องการความสำเร็จในหน้าที่การงานจึงกล่าวได้ว่า ทักษะสังคมเป็นทักษะที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ ในชีวิตของคนเราโดยทั่วไป

เด็กออทิสติกหรือเด็กที่มีภาวะออทิสซึมเป็นเด็กที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อความหมาย และพฤติกรรม รวมทั้งการขาดจินตนาการ โดยจะปรากฏให้เห็นได้ในระยะ 3 ปีแรกของชีวิต (ทวิศักดิ์ สิริวิรัตน์เรขา, 2549) เด็กออทิสติกบางคนไม่สามารถพูดได้เลย หรือพูดแบบนกแก้วนกขุนทอง หรือบางคนพูดได้ดีแต่ไม่สนใจคนรอบข้าง แยกตัวจากกลุ่ม ไม่สามารถเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันได้นาน มีพฤติกรรมซ้ำๆ หรือสนใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากเกินไปจนขาดความสนใจสิ่งอื่นที่เคลื่อนไหว หรือวัตถุที่หมุนๆ มีความล่าช้าหรือมีความผิดปกติในด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และได้ตอบกับคนรอบข้าง มีปฏิกริยาตอบสนองต่อการรับรู้ต่อการเข้าประสาทรับความรู้สึกต่างจากคนปกติ เช่น กลัวนาฬิกาโบราณแต่ไม่กลัวสิ่งที่น่ากลัว การวิ่งออกไปนอกถนนเพื่อดูป้ายทะเบียนรถแล้วมาจดบันทึก บางคนมีความจำดีแต่จำสิ่งที่ไม่เป็นสาระสำคัญที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (เพ็ญแข ลิมศิลา, 2544: 10)

เด็กออทิสติกส่วนใหญ่ขาดทักษะทางสังคมซึ่งเป็นปัญหามูลฐาน (ผดุง อารยะวิญญูและคณะ, 2546: 1) ส่งผลให้มีปัญหาทางสังคม มีพฤติกรรมที่แปลกๆ ซ้ำๆ เด็กออทิสติกจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึกได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่รู้แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ไม่รู้ว่าทำไมเราต้องทักทายคน ทำไมต้องหยุดคุยกับคน ทำไมต้องแบ่งปัน เด็กออทิสติกจะไม่สามารถกระทำสิ่งเหล่านี้ได้เหมือนคนปกติ อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการรู้คิดเกี่ยวกับสังคม การเรียนรู้กฎ ระเบียบ แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (สุชีวัน เย็นสวัสดิ์, 2553: 68) ดังนั้นเด็กออทิสติกจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม

ลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมักทำให้นักเรียนออทิสติกไม่เป็นที่ต้องการหรือยอมรับของเพื่อน ดังนั้น หลักสูตรสำหรับนักเรียนออทิสติกจึงไม่ควรเน้นเฉพาะกิจกรรมในชั้นเรียนหรือด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นในเรื่องของการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, 2545: 33) การสอนให้นักเรียนออทิสติกมีความเข้าใจกฎเกณฑ์ มารยาททางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การทำความเคารพคุณครู คุณพ่อคุณแม่ การทักทาย การกล่าวขอบคุณ ฯลฯ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสอนควบคู่ไปกับทักษะทางวิชาการ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก พ.ศ. 2554 ที่มีจุดมุ่งหมายเน้นการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขความบกพร่องตามความต้องการจำเป็นพิเศษของ

ผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามข้อจำกัดและความแตกต่างกัน ทั้งลักษณะอาการและระดับความรุนแรงที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในพัฒนาการด้านต่างๆ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเช่นเดียวกับนักเรียนปกติทั่วไป โดยสมรรถนะของผู้เรียนในด้านทักษะทางสังคมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 5 สาระการเรียนรู้ คือ 1) การรับรู้การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 3) การปฏิบัติตนในสังคม 4) การเล่น และ 5) การปฏิบัติตามกติกาของสังคม (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554: 10)

นักเรียนออทิสติกเมื่อเข้าไปเรียนในโรงเรียนเรียนร่วมมักจะมีปัญหาในเรื่องการปฏิบัติตามกติกาของสังคม คือ การลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การออกจากห้องเรียนโดยไม่ได้ขออนุญาต การขาดระเบียบวินัยเมื่อต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางสังคมที่ไม่เหมาะสม ขาดความมีระเบียบวินัยของการเป็นนักเรียนที่ดี จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าว โดยสอนให้นักเรียนออทิสติกเกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมในโรงเรียน มีทักษะทางด้านสังคมที่ดี สามารถแก้ปัญหาและเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงได้ วิธีการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ใช้ในการฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตามกติกาของสังคมในโรงเรียน (Gagnon, Elisa et al, 2004: 103-109) ซึ่งการสอนด้วยบัตรพลังเป็นการนำบุคคลหรือตัวการ์ตูนที่นักเรียนชื่นชอบมาเป็นตัวแบบในการสอน บัตรพลังมีลักษณะเป็นบัตรขนาดเล็กเท่านามบัตร ใช้ในการสอนนักเรียนแอสเพอร์เกอร์ ให้แสดงออกทางสังคมได้ถูกต้องเหมาะสม ภายในบัตรพลังประกอบด้วยรูปการ์ตูนที่นักเรียนชอบและข้อความประมาณ 1-3 ข้อ ที่บอกว่าการ์ตูนที่ปรากฏอยู่ในบัตรจะแสดงออกอย่างไรจึงจะเหมาะสมในทางสังคม การ์ตูนนั้นจะต้องเป็นการ์ตูนที่นักเรียนชอบมากที่สุด หากไม่ใช่การ์ตูนอาจเป็นบุคคลที่นักเรียนชอบมากที่สุดอาจเรียกได้ว่าเป็น “พระเอกในดวงใจ” หรือ Hero ของนักเรียน นอกจากนี้ใช้สอนทักษะทางสังคมแล้ว บัตรพลังอาจใช้สอนการวางแผน การแสดงออก การประพฤติตน การใช้ภาษาและหลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) ได้อีกด้วย (ผดุง อารยะวิญญู และคณะ, 2551: 3) ซึ่งสเปนเซอร์และคณะ (Spencer et al, 2008: 2-3) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ผลการทดลองพบว่า นักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคม คือ สามารถเล่นกับเพื่อนในสนามเด็กเล่นได้นานขึ้น และในหลักการของบัตรพลังนั้นจะประกอบด้วยรูปภาพบุคคลที่เป็นพระเอกในดวงใจ และข้อความที่กำหนดให้เด็กได้ปฏิบัติตาม ซึ่งเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กออทิสติกที่มักจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีหากนำเสนอสิ่งเร้าที่กระทบกับสายตาของเด็ก ดังที่

สมพร หวานเสร็จ, 2552: 25 ได้กล่าวว่า ลักษณะเด่นของเด็กออทิสติกนั้นจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการมอง การช่วยเหลือสำหรับเด็กออทิสติกที่ไม่มีภาษาพูดจะใช้กลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง (Visual Strategies) และบุคคลออทิสติกจำนวนมากเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่อาพร ตรีสุน (2550) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก พบว่าหลังการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองทำให้ทักษะทางสังคมของนักเรียน ออทิสติกสูงขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน การสอนทักษะทางสังคมจำเป็นต้องจัดสถานการณ์เพื่อฝึกให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการแสดงออกทางสังคม การจัดสถานการณ์จำลองที่มีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง จึงใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการสอน เพราะการใช้สถานการณ์จำลองเป็นกระบวนการที่สร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง เกิดความเข้าใจสถานการณ์ที่ใกล้เคียงชีวิตจริง กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการคิด ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2545: 74) ให้ความหมายของการจัดรูปแบบสถานการณ์จำลองว่าเป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นมา ซึ่งสถานการณ์จำลองนั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยการมีบทบาท ข้อมูล และกติกาไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด สอดคล้องกับ สุขสม สีระอมรรัตน์ (2552: 34) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการทำงานกลุ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นอกจากนี้ อริสา ไสค์คำภา (2551: 56) ได้วิจัยเชิงทดลองพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยออทิสติก โดยใช้การจัดกิจกรรมเล่นิทานร่วมกับสถานการณ์จำลอง พบว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มากกว่าก่อนการทดลอง

จากการที่ผู้วิจัยมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนออทิสติกประจำโรงเรียนมหาราชพาราม พบว่านักเรียนออทิสติกมีปัญหาการปฏิบัติตามกฎทางสังคม คือ นักเรียนลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน ออกจากห้องเรียนโดยไม่ได้ขออนุญาต ขาดระเบียบวินัยเมื่อต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ และไม่เข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ทำการสอนทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนออทิสติก เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้เป็นที่ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการฝึกทักษะทางสังคมของครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ก่อนและหลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

คำถามในการวิจัย

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก หรือมีภาวะออทิสซึม ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ มีความสามารถในการเข้าใจภาษา อ่านและเขียนได้ สามารถพูดสื่อสารได้และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมหาราชพาราม ในโครงการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 โรงเรียน จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะทางสังคม หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำของนักเรียนออทิสติกที่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นภายในและภายนอกโรงเรียน โดยวัดจากแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมหลังการทดลอง ซึ่งทักษะทางสังคมในที่นี้แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน
2. การขออนุญาตออกจากห้องเรียน
3. การเข้าแถวเคารพธงชาติ
4. การเข้าแถวซื้ออาหาร

2. การฝึกทักษะทางสังคม หมายถึง การที่ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมแก่นักเรียนออทิสติกให้สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกทั้งสิ้น 16 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

3. บัตรพลัง หมายถึง บัตรที่มีขนาด 9 x 6 เซนติเมตร ซึ่งภายในบัตรจะบรรจุรูปการ์ตูน หรือรูปบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบมากที่สุด หรืออาจเป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นพระเอกในดวงใจของนักเรียน พร้อมทั้งมีการเขียนคำอธิบาย หรือข้อความสั้น ๆ ที่จะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม หรือการกระทำของตัวการ์ตูน หรือภาพบุคคลอันเป็นไปตามกติกาการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม ได้แก่ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร

4. การใช้บัตรพลัง หมายถึง การใช้ภาพบุคคล หรือตัวการ์ตูนที่นักเรียนชื่นชอบ หรือเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนที่สามารถชักจูงให้เกิดการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ มาประกอบกับข้อความประมาณ 1-3 ข้อความเพื่อสอนการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

5. การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสร้างเหตุการณ์หรือสมมติเหตุการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่นักเรียนจะปฏิบัติหรือทำกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อสอนการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกในการพัฒนาทักษะทางสังคม

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. นักเรียนออทิสติก
 - 1.1 ความหมายของนักเรียนออทิสติก
 - 1.2 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม
 - 1.3 ลักษณะ อาการและระดับความรุนแรงของภาวะออทิสซึม
 - 1.4 ลักษณะ อาการของแอสเพอร์เกอร์ (Asperger's Syndrome)
 - 1.5 การคัดแยกนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม
 - 1.6 การสอน การฝึก และการช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม
2. ทักษะทางสังคม
 - 2.1 ความหมายของทักษะทางสังคม
 - 2.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม
 - 2.3 ทักษะพื้นฐานทางสังคม
 - 2.4 ความบกพร่องทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม
 - 2.5 วิธีสอนทักษะทางสังคม
 - 2.6 ขั้นตอนการสอนทักษะทางสังคม
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม
3. บัตรพลัง (Power Card)
 - 3.1 ความหมายของบัตรพลัง (Power Card)
 - 3.2 ส่วนประกอบของบัตรพลัง
 - 3.3 หลักการของบัตรพลัง
 - 3.4 ขั้นตอนในการสร้างบัตรพลัง
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบัตรพลัง

4. สถานการณ์จำลอง

- 4.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง
- 4.2 จุดประสงค์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
- 4.3 องค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง
- 4.4 การสร้างสถานการณ์จำลอง
- 4.5 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
- 4.6 ประโยชน์ของการใช้สถานการณ์จำลอง
- 4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1. นักเรียนออทิสติก

1.1 ความหมายของนักเรียนออทิสติก

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายของเด็กออทิสติกไว้ดังนี้ กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 6) กล่าวว่าไว้ว่า นักเรียนออทิสติกจะต้องมีความบกพร่องหลัก 3 ด้าน คือ ด้านการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม เช่น ชอบแสดงพฤติกรรมซ้ำๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน ไม่สบตาผู้คนอยู่ในโลกส่วนตัวของตนเอง ไม่สามารถสื่อความหมายกับบุคคลรอบข้าง เล่นกับใครไม่เป็น

ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2547: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมจะมีพัฒนาการที่ผิดปกติซึ่งมีจุดกำเนิดจากประสาทชีววิทยา และส่งผลกระทบต่อความสามารถของบุคคลในการสื่อสาร ความคิดและความรู้สึก การใช้จินตนาการ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การเปลี่ยนแปลง การรับสัมผัสและการรับรู้ความเป็นไปรอบตัวและยังไม่มีทางรักษาให้หายขาดได้

รจนา ทรรทรานนท์ (2547: 11) ได้กล่าวว่า เด็กออทิสติก หรือ เด็กที่มีภาวะออทิสซึมจะมีพฤติกรรมผิดปกติ ซึ่งแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรมว่าไม่สามารถพัฒนาทางด้านสังคมและอารมณ์ มีความบกพร่องทางด้านภาษา การสื่อความหมายอย่างรุนแรงและขาดจินตนาการซึ่งพัฒนามาจาก การเรียนรู้ตามวัยอย่างเหมาะสม พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกบ่งถึงความผิดปกติของการพัฒนาการที่เห็นได้ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยเด็กตอนต้น ออทิสซึมเป็นได้กับเด็กทุกชาติทุกภาษา ไม่จำกัดว่า พ่อ แม่ เป็นใคร มีพื้นฐานการศึกษาและฐานะความเป็นอยู่อย่างไร เด็กผู้ชายเป็นออทิสซึมมากกว่าเด็กผู้หญิงในอัตราส่วน 4:1

ผดุง อารยะวิญญูและคณะ (2546: 1) ได้ให้ความหมายว่า นักเรียนออทิสติกเป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีความบกพร่องทาง

พัฒนาการอย่างรุนแรงในด้าน การสื่อความหมาย ทั้งการใช้สีหน้าท่าทางหรือการใช้ภาษาถ้อยคำ มีปัญหาทางพฤติกรรม สังคม และมีพฤติกรรมที่แปลกๆ ซ้ำๆ

กระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Education, อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาม, 2548) ให้ความหมายของนักเรียนออทิสติกว่าออทิสซึม คือ ความบกพร่องทางพัฒนาการด้านการสื่อสารด้วยภาษาถ้อยคำ และไม่ใช่ถ้อยคำ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นๆ และมักสังเกตเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจนตั้งแต่อายุก่อน 3 ปี ความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อพัฒนาการต่างๆ หลายด้าน นักเรียนกลุ่มนี้ชอบทำอะไรซ้ำๆ ชอบการเคลื่อนไหวแบบใดแบบเดียว หมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมากมีความพอใจกับสิ่งแวดล้อมที่ซ้ำซากจำเจ

สรุปได้ว่า นักเรียนออทิสติก หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการที่แสดงพฤติกรรมให้เห็นว่า นักเรียนไม่สามารถพัฒนาด้านสังคม การสื่อความหมาย ขาดจินตนาการมีพฤติกรรมความเข้าใจและกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างจำกัด และซ้ำๆ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางด้านกายภาพ เนื่องจากสมองบางส่วนทำหน้าที่ผิดปกติไป ทั้งนี้จะต้องแสดงอาการก่อนอายุ 3 ปี

1.2 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม

ปัจจุบันมีการศึกษาถึงสาเหตุของภาวะออทิสซึม แต่ยังไม่พบสาเหตุของปัญหาที่แน่นอน โดยมีนักวิชาการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม ดังนี้

เพ็ญแข ลิมศิลา (2545: 24) ได้กล่าวถึง ภาวะออทิสซึมว่ามีสาเหตุมาจากภาวะต่างๆ มากมาย สิ่งใดก็ตามที่ทำให้พัฒนาการทางสมองผิดปกติไป อาจเกิดได้ตั้งแต่ระหว่างนักเรียนที่อยู่ในครรภ์มารดา ระหว่างการคลอด หรือภายหลังการคลอด เช่น มารดาที่เป็นโรคหัดเยอรมันระหว่างการตั้งครรภ์ นักเรียนที่เป็นโรคทิวเบอร์ริส สเคอร์โรลิส ตั้งแต่กำเนิด นักเรียนที่ขาดออกซิเจนระหว่างคลอดการเจ็บป่วยของนักเรียนภายหลังการคลอด เช่นโรคไข้สมองอักเสบแม้แต่การเป็นหัด ไอกรน ที่มีภาวะแทรกซ้อน ก็อาจเป็นสาเหตุทำให้สมองผิดปกติได้ มีหลักฐานหลายอย่าง que แสดงว่า นักเรียน ออทิสติกมีความผิดปกติทางหน้าที่ของสมอง เช่น นักเรียนออทิสติก ร้อยละ 25-30 จะมีอาการของโรคลมชักในระยะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น จากการตรวจคลื่นสมองด้วยไฟฟ้าในนักเรียนออทิสติกอยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณที่ควบคุมด้านความจำ อารมณ์ และแรงจูงใจส่วนอีกบริเวณหนึ่งจะควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย ลักษณะของเซลล์สมองทั้งสองแห่งเป็นเซลล์ที่ไม่พัฒนาไปตามวัยของนักเรียน สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์เนื่องจากพบนักเรียนออทิสติกในคู่แฝดจากไข่ใบเดียวกันมากกว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ อัตราส่วนของนักเรียนออทิ

สติในพี่น้องท้องเดียวกันพบถึง 1: 50 ส่วนในนักเรียนทั่วไปพบ 1: 2,000 เคยมีรายงานถึงสารบางอย่างที่เป็นตัวนำทางแน่นอนในนักเรียนออทิสติก มีความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกันทางาน คือระบบภูมิคุ้มกันทางานกลับไปทำลายระบบประสาทของตนเอง อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถบอกได้ถึงสาเหตุส่งเสริมที่จะทำให้นักเรียนเป็นออทิสติกอยู่แล้วมีอาการมากขึ้น

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2548: 209) ได้สรุปแนวคิด และสาเหตุของภาวะออทิสซึมไว้ดังนี้

1. สาเหตุของภาวะจิตใจ เชื่อว่า ภาวะออทิสซึมในนักเรียนเกิดจากความสัมพันธ์ทางลบในครอบครัว นักเรียนใช้กลไกป้องกันตัวเองหลบไปอยู่ในโลกของตัวเอง เพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกกดดัน และการปฏิเสธของพ่อแม่ ผู้ปกครอง แนวคิดนี้ไม่ได้รับการยอมรับมากนักในปัจจุบันแต่ยังได้รับความสนใจอยู่

2. สาเหตุทางชีววิทยา งานวิจัยในปัจจุบันจำนวนมากให้ความสนใจสาเหตุของภาวะ ออทิสซึมในแง่ชีววิทยาโดยเฉพาะปัจจัยทางด้านยีนปัจจุบันนี้มีการยอมรับกันมากกว่าเป็นสาเหตุสำคัญ เกิดจากความผิดปกติของสมองส่วนกลาง (Central nervous system) ซึ่งอาจเกิดจากเซลล์สมองที่ผิดปกติ และความสมดุลของสารเคมีของระบบประสาท การศึกษาด้านสาเหตุของออทิสซึมนั้น มักไม่ได้เป็นการศึกษาเพื่อหาสาเหตุแต่เป็นการหาปัจจัยที่พบร่วมกัน โดยสรุปไม่ได้ว่าเป็นเหตุหรือเป็นผล หรือกลไก การสรุปว่าเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสาเหตุจึงเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง รายงานพบว่า อุบัติการณ์ออทิสซึมในประชากรทั่วไปในอัตราส่วน 1: 1,000 แต่พบอัตราการเกิดซ้ำในลูกคนถัดไปจากครอบครัว ที่มีลูกคนที่หนึ่งเป็นออทิสซึมแล้วสูงถึงร้อยละ 6-8 ข้อมูลทางพันธุศาสตร์ในปัจจุบันพบความสัมพันธ์ระหว่างยีนบนโครโมโซมบางตำแหน่งกับลักษณะออทิสติก ได้แก่ ตำแหน่งที่ 15q 11-13, 7q และ 16p ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนออทิสติกอีกทั้งผลการศึกษาในฝาแฝดที่มีรหัสพันธุกรรมเหมือนกันมีโอกาสเป็นออทิสซึมสูงกว่าแฝดไม่เหมือนกันอย่างชัดเจน

อัญชลี สารรัตน์ (2553: 65) ได้กล่าวถึง ภาวะออทิสซึมว่าในปัจจุบันยอมรับว่าออทิสซึมเกิดเพราะความบกพร่องของระบบประสาท ทำให้ผู้เป็นแสดงความผิดปกติที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย ตั้งแต่รุนแรงมากถึงรุนแรงน้อยผู้เป็นจะมีข้อจำกัดหลายอย่าง หรือแม้กระทั่งมีความสามารถบางอย่างที่เกินระดับของคนปกติ สำหรับปัจจัยทางการเลี้ยงดูนั้น ไม่ใช่สาเหตุโดยตรง แต่เป็นสาเหตุส่งเสริมที่จะทำให้นักเรียนที่เป็นออทิสติกอยู่แล้วมีอาการมากขึ้นหรือช่วยให้อาการของนักเรียนดีขึ้นได้

สรุปได้ว่า สาเหตุของภาวะออทิสซึมนั้นได้มีการศึกษาค้นคว้ากันมากมายแต่ยังไม่สามารถสรุปชี้ชัดได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด แต่เชื่อว่าน่าจะเกิดจากสาเหตุของความผิดปกติในการทำหน้าที่ของสมอง สารเคมีในสมอง หรือความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกัน ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างการตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด หรือภายหลังคลอด ส่งผลให้บุคคลออทิสติกมีความบกพร่องของพัฒนาการด้านต่างๆ ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างจากคนทั่วไป

1.3 ลักษณะ อาการ และระดับความรุนแรงของภาวะออทิสซึม

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงลักษณะอาการของนักเรียนออทิสติกกว่ามีลักษณะอาการต่างๆ ดังนี้

เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2545: 15 - 20) ได้กล่าวว่า นักเรียนออทิสติกมีลักษณะอาการ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความผิดปกติของการใช้ภาษา และการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นไม่สามารถสื่อความหมายได้ 2) ความผิดปกติของการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ไม่สนใจสังคมรอบข้าง 3) ความผิดปกติทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์ คือ มีพฤติกรรมซ้ำๆ และเปลี่ยนแปลงได้ยาก หรือมีความสนใจในเรื่องต่างๆ จำกัด

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 6-9) ได้กล่าวว่า กลุ่มอาการออทิสซึม หรือ เอเอสดี แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ได้อีก 5 ประเภท ได้แก่ 1) ออทิสติก ดิสออเดอร์ (Autistic Disorder) นักเรียนจะต้องมีความบกพร่อง 3 ด้าน คือ ความบกพร่องด้านการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม 2) แอสเพอร์เกอร์ (Asperger's Syndrome) มีอาการออทิสซึมทุกอย่าง ยกเว้นว่ามีระดับสติปัญญาพัฒนาการทางภาษาอยู่ในเกณฑ์ปกติ หรือบางคนอาจมีระดับสติปัญญาสูงกว่านักเรียนปกติด้วยซ้ำไป 3) ซีดี้ดี (Childhood Disintegrative Disorder หรือ CDD) จะสูญเสียความสามารถทางภาษาการรับรู้และการพูด ทักษะทางสังคม การใช้กล้ามเนื้อ และการควบคุมระบบขับถ่าย 4) เร็ตต์ (Rett's disorder) พบได้ไม่บ่อยนัก มักเกิดกับเพศหญิง นักเรียนจะสูญเสียความสามารถในการใช้มือ ทักษะทางสังคมและการพูดเริ่มถดถอย 5) พีดีดี นอส (PDD NOS) จะมีอาการรุนแรงน้อยกว่าออทิสซึมเริ่มเกิดอาการหลังอายุ 30 เดือน จะมีระดับเชาวน์ปัญญาสูงกว่ามีความสามารถในการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นดีกว่า

ผดุง อารยะวิญญูและคณะ (2546: 65-67) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแต่ละระดับอาการในนักเรียนออทิสติก แพทย์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการได้จำแนกอาการของภาวะออทิสซึมเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. กลุ่มที่มีอาการน้อย จะมีระดับสติปัญญาปกติ หรือสูงกว่าปกติ มีพัฒนาการทางภาษาดีกว่ากลุ่มอื่น แต่ยังมีควมบกพร่องในทักษะด้านสังคม การรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลอื่น

2. กลุ่มที่มีอาการปานกลาง จะมีความล่าช้าในพัฒนาการด้านภาษาการสื่อสาร ทักษะทางสังคม การเรียนรู้รวมทั้งด้านการช่วยเหลือตนเอง และมีปัญหาพฤติกรรมกระตุ้นตนเองพอสมควร

3. กลุ่มที่มีอาการรุนแรง กลุ่มนี้จะมีมีความล่าช้าในพัฒนาการเกือบทุกด้านและอาจเกิดร่วมกับภาวะอื่นๆ เช่น ปัญญาอ่อน รวมทั้งมีปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรง ด้านภาษาและสังคมพัฒนาได้น้อย

ดังนั้นสรุปได้ว่า นักเรียนออทิสติกแต่ละคนจะมีลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล ลักษณะและอาการดังกล่าวถือเป็นภาพรวมของนักเรียนออทิสติก

1.4 ลักษณะ อาการ ของแอสเพอร์เกอร์ (Asperger's Syndrome)

กลุยา ก่อสุวรรณ (2553: 78-79) ได้กล่าวว่า นักเรียนแอสเพอร์เกอร์เป็นนักเรียนประเภทหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มของนักเรียนออทิสติก และปัจจุบันนี้เราพบนักเรียนแอสเพอร์เกอร์มากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในโรงเรียนปกติเพราะนักเรียนแอสเพอร์เกอร์นั้นจัดอยู่ในกลุ่มนักเรียนออทิสติกที่มีความสามารถสูง (High-function Autism) นักเรียนเหล่านี้จึงดูเหมือนนักเรียนปกติที่ฉลาด แต่มีปัญหาพฤติกรรมหรือพฤติกรรมแปลกๆ อยู่บ้าง อย่างไรก็ตามถึงแม้นักเรียนแอสเพอร์เกอร์จะเป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งแต่ก็อยู่ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถสูง โดยมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การเคลื่อนไหว นักเรียนแอสเพอร์เกอร์ส่วนใหญ่เคลื่อนไหวหรือใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้ไม่ดีนัก นักเรียนจึงมักดูงุ่มง่ามซุ่มซำม อวัยวะส่วนต่างๆ ประสานสัมพันธ์ไม่ดีเท่าไร และมีปัญหาด้านการทรงตัว นักเรียนแอสเพอร์เกอร์ส่วนใหญ่จึงมีปัญหาเวลาเล่นเกม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหว ปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อชีวิตของนักเรียนแอสเพอร์เกอร์ในด้านการเขียน กีฬา ศิลปะ ทักษะทางสังคม และอื่นๆ

2. ระดับสติปัญญาสำหรับนักเรียนแอสเพอร์เกอร์ส่วนใหญ่ นั้น เป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาตั้งแต่ระดับปานกลางถึงฉลาดมากก็ได้ นักเรียนเหล่านี้หลายคนมักไม่มีปัญหาทางการเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ต้องอาศัยการจดจำ แต่ปัญหาที่พบบ่อยมักเป็นปัญหาทางสังคมและพฤติกรรมเสียมากกว่า

3. ภาษาและการสื่อสาร นักเรียนแอสเพอร์เกอร์เริ่มพูดได้ในวัยที่ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติ พ่อแม่จึงไม่เห็นความผิดปกติทางการพูดเด่นชัดนัก เมื่อโตขึ้นนักเรียนแอสเพอร์เกอร์จะมีลักษณะการพูดที่เหมือนผู้ใหญ่หรือนักเรียนที่โตกว่า พัฒนาด้านภาษาพูดจะสูงกว่าวัยเขา ดังนั้นเมื่อพิจารณาการพูดแล้ว ผู้ปกครองหรือครูมักคิดว่าเป็นนักเรียนฉลาด แต่อย่างไรก็ตามการพูดของนักเรียนเหล่านี้จะมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

3.1 น้ำเสียงและระดับเสียงของนักเรียนแอสเพอร์เกอร์จะราบเรียบมักไม่มีเสียงสูงต่ำเช่นคนทั่วไป แต่จะเป็นเสียงที่มีระดับเดียว (Monotone) ทั้งประโยค

3.2 นักเรียนแอสเพอร์เกอร์มักขาดความต่อเนื่องในเรื่องที่สนทนา ทำให้กลายเป็นคนที่พูดแต่เรื่องที่ตนเองสนใจเท่านั้น โดยไม่สนใจว่าผู้ฟังจะสนใจหรือไม่ แม้ว่าคู่สนทนาจะพยายามเปลี่ยนหัวข้อหรือประเด็นในการสนทนาไปแล้ว นักเรียนแอสเพอร์เกอร์ก็มักจะกลับมาพูดเรื่องเดิมที่ตนเองสนใจ

3.3 นักเรียนเหล่านี้ขาดทักษะในการผลัดเปลี่ยนการสนทนายระหว่างคู่สนทนาด้วยกัน ดังนั้น บุคคลแอสเพอร์เกอร์จะพูดประโยคยาวๆ และมักพูดอยู่ฝ่ายเดียวโดยไม่เปิดโอกาสให้คู่สนทนาได้พูดบ้าง

3.4 นักเรียนแอสเพอร์เกอร์บางคนใช้ไวยากรณ์ในการพูดได้ดี แต่ก็มีปัญหาด้านการใช้สรรพนาม โดยการใช้สรรพนามบุรุษที่สองหรือที่สามแทนบุรุษที่หนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนอาจเรียกแทนตัวเองว่าเธอเพราะเคยได้ยินครูเรียกว่าเธอบ่อยๆ เช่น “เธอช่วยลบกระดานให้ครูหน่อยนะ” เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนแอสเพอร์เกอร์อาจมีปัญหาในเรื่องความคิดรวบยอด การสรุปใจความสำคัญ การสังเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องทีอ่านซึ่งนักเรียนอาจจะมีจุดอ่อนในด้านนี้

4. พฤติกรรมซ้ำๆ และความสนใจแปลกๆ นักเรียนแอสเพอร์เกอร์มักสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษและความสนใจจะจำกัดอยู่เรื่องนั้น โดยไม่สนใจเรื่องอื่นเลย ผู้ปกครองสามารถสังเกตได้จากบทสนทนาของเขา คือ นักเรียนจะพูดแต่เรื่องที่ตนเองสนใจลักษณะเหล่านี้อาจจะเห็นได้ไม่ชัดเจนในวัยนักเรียน ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนแอสเพอร์เกอร์หลายคนอาจจะสนใจไดโนเสาร์หรือตัวการ์ตูนบางอย่าง เช่น เบนเท็น มากๆ แต่เนื่องจากไดโนเสาร์หรือการ์ตูนต่างๆ เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจอยู่แล้วทำให้สังเกตได้ไม่ชัด แต่เราจะสังเกตนักเรียนแอสเพอร์เกอร์ได้เด่นชัดขึ้นเมื่อโตขึ้น และมักพูดเรื่องที่เขาสนใจอยู่บ่อยๆ โดยไม่สนใจปฏิกิริยาของผู้ฟัง เช่น นักเรียนสนใจเรื่องงู ก็จะพูดแต่เรื่องงูบ่อยๆ โดยไม่สนใจว่าผู้สนทนาจะเห็นด้วยหรือไม่ เป็นต้น

5. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นักเรียนแอสเพอร์เกอร์จะมีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคมอย่างเด่นชัด แต่ปัญหาไม่ใช่เพราะเขาไม่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นแต่เกิดจากความไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม เนื่องจากกฎเหล่านี้เป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ตามสถานการณ์ของสังคม ตัวอย่างเช่น การวิ่งเล่นในสนามนักเรียนเล่นถือว่าเหมาะสม แต่เมื่ออยู่ในห้องเรียนการวิ่งเล่นนั้นไม่ควรทำเพราะถือว่าไม่เหมาะสมเสียแล้ว หรือการยกมือไหว้เป็นการทักทายหรือการลากิจจริง แต่เราใช้กับผู้ที่อายุมากกว่าหรืออายุเท่ากัน ไม่จำเป็นต้องทำกับนักเรียนที่อายุน้อยกว่า เป็นต้น ไม่มีใครเขียนสิ่งเหล่านี้ไว้เป็นกฎชัดเจน ทักษะเหล่านี้เกิดจากการสังเกตและการเลียนแบบพฤติกรรมของคนอื่นๆ ในสังคม แต่นักเรียนแอสเพอร์เกอร์ไม่สามารถเรียนรู้ตามธรรมชาติได้เช่นนักเรียนทั่วไป นอกจากนี้ ทักษะสังคมยังเกี่ยวข้องกับการใช้ท่าทาง และการแปลความหมายของท่าทาง สีหน้าแววตา การเคลื่อนไหวอีกด้วยความบกพร่องด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและทักษะทางสังคมยังเกิดจากการขาดทักษะในการริเริ่ม เช่น ไม่สามารถเริ่มต้นชวนคนอื่นพูดด้วยนอกจากเป็นการพูดแบบลอยๆ เท่านั้น รวมถึงการสามารถคาดเดาความรู้สึกหรือเดาใจผู้อื่นได้ จากการสังเกตการกระทำ หรือเนื้อหาที่พูดถึง เมื่อมีการสนทนาด้วย ตัวอย่างเช่น ขณะที่พูดออกไปผู้ฟังสนใจหรือพอใจเรื่องที่เขาพูดหรือไม่ปัญหาเหล่านี้อาจดูเหมือนเรื่องเด็กเมื่อเขายังเด็ก ผู้ปกครองหลายคนจึงมองข้ามไปเมื่อโตขึ้นก็จะดีเอง เมื่อนักเรียนเข้าสู่วัยเรียนนักเรียนมักพบปัญหาในการเล่น การเข้ากลุ่มและการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนจะคิดเหมือนกับคนที่เอาแต่ใจตนเอง ไม่คำนึงถึงจิตใจผู้อื่นโดยทั่วไป นักเรียนแอสเพอร์เกอร์คิดแบบตรงไปตรงมา คิดอย่างไรต้องเป็นอย่างนั้น ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและไม่ยืดหยุ่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและขาดทักษะในการเข้าใจสีหน้าหรือท่าทีของคนอื่นเช่น เมื่อผู้ใหญ่แสดงสีหน้าไม่พอใจ นักเรียนอาจจะมอง ไม่ออกหรือไม่เข้าใจ พ่อแม่อาจสังเกตได้ว่า เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อหน้าผู้อื่น แล้วผู้ใหญ่แสดงสีหน้าหรือสายตาไม่พอใจ เป็นการเตือนแบบไม่ใช่คำพูด แต่นักเรียนกลับทำไม่รู้ไม่ชี้และแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไปอีก นั่นเป็นเพราะเขาไม่เข้าใจสีหน้าหรือสายตาที่แสดงออกนั้นว่าผู้ใหญ่หมายความว่าอย่างไร นักเรียนแอสเพอร์เกอร์หลายคนมักเป็นนักเรียนที่สนใจใฝ่เรียน โดยเฉพาะวิชาที่ตนเองสนใจอย่างมาก นักเรียนมักถูกเพื่อนล้อเลียนหรือถูกรังแกเพราะนักเรียนมักมีพฤติกรรมหรือความคิดที่แปลกๆ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากความไม่รู้จักยืดหยุ่นต่อบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ นักเรียนแอสเพอร์เกอร์ส่วนใหญ่รู้สึกว่าเขาแตกต่างจากนักเรียนทั่วไปยิ่งฉลาดมาก ยิ่งไวต่อความรู้สึก ดังนั้นเมื่อถูกเพื่อนๆ ล้อเลียนมากๆ นักเรียนมักรู้สึกตัวเองไม่มีคุณค่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนักเรียนทั่วไปมักเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคมได้ดีขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น แต่ปัญหาด้านทักษะทางสังคมกลับทำ

ให้นักเรียนแอสเพอร์เกอร์เจอปัญหาขัดแย้งมากขึ้น นักเรียนจึงมักมีความกังวล ไม่สบายใจ เก็บกด และความเครียดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การที่นักเรียนไม่สามารถสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ทำให้นักเรียนแอสเพอร์เกอร์หลายคนมีภาวะซึมเศร้า ซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องได้รับการบำบัดทางยาด้วย ลักษณะทางวิชาการนักเรียนแอสเพอร์เกอร์ส่วนใหญ่ได้เข้าเรียนในชั้นเรียนปกติ ซึ่งเป็นการเรียนร่วมหรือเรียนรวมกับนักเรียนทั่วไป การเรียนแบบนี้ถือว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับนักเรียนแอสเพอร์เกอร์มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนพิเศษ เพราะนักเรียนเหล่านี้จะมีระดับสติปัญญาปกติ ถึงฉลาด มีความจำเป็นเลิศ และมีลักษณะประกอบอื่นที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาคือเมื่อนักเรียนเหล่านี้ใช้คำศัพท์ที่ยากๆ เป็นคำศัพท์ที่สูงกว่าวัยได้อย่างคล่องแคล่ว ครูจึงคิดว่าเขาเข้าใจสิ่งที่ครูพูดได้เป็นอย่างดี และคาดหวังในความสามารถของนักเรียนเหล่านี้มากกว่าความสามารถที่แท้จริงของเขา มีบ่อยครั้งที่เมื่อครูอธิบายอะไรด้วยประโยคยาวๆ หรือหลายๆ คำสั่งพร้อมๆ กัน นักเรียนจะทำเหมือนหูทวนลมเหมือนไม่ฟังหรือไม่ทำตามคำสั่ง ทำให้ดูเหมือนเป็นนักเรียนดีอ ทั้งที่ความจริงแล้วนักเรียนอาจจะไม่เข้าใจก็เป็นได้ อันที่จริงนักเรียนแอสเพอร์เกอร์มักประสบปัญหาในการเรียนเสมอ เพราะครูผู้สอนมักไม่เข้าใจความต้องการพิเศษของนักเรียนเหล่านี้ นักเรียนแอสเพอร์เกอร์ไม่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น คำอุปมาอุปไมย คำพังเพย สุภาษิต นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ความสนใจซ้ำๆ ความไม่ยืดหยุ่น ทักษะในการแก้ปัญหาไม่ได้ ไม่มีทักษะในการจัดระเบียบงาน ไม่สามารถแยกแยะสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงออกจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง และไม่สามารถนำความรู้หรือทักษะที่เรียนมาไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ ซึ่งได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมนักเรียนเหล่านี้จะประสบความสำเร็จในชั้นเรียนได้ และมีจำนวนไม่น้อยที่เข้ารับการศึกษต่อในระดับอุดมศึกษาได้

1.5 การคัดแยกนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

มีผู้พัฒนาแบบทดสอบเพื่อใช้ช่วยในการคัดกรองออทิสซึมสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองและแพทย์ แบบทดสอบสำหรับตรวจคัดกรองออทิสซึมที่มีมาตรฐานและใช้กันแพร่หลายในต่างประเทศ ได้แก่ Checklist of Autism in Toddlers (CHAT), Modified Checklist for Autism in Toddlers (M-CHAT), Autism Behavior Checklist (ABC), Childhood Autism Rating Scale (CARS) เป็นต้น

ชาญยุทธ์ ศุภคุณภิญโญ (2554: 35-36) ได้กล่าวว่า แบบคัดกรองภาวะออทิสซึมในประเทศไทยที่ใช้คัดกรองบุคคลที่มีภาวะออทิสซึม มีดังนี้

1. แบบคัดกรองโรคออทิสซึมในเด็กอายุระหว่าง 1-6 ปี กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีข้อคำถามสำหรับผู้ปกครอง 10 ข้อ สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อค้นหาเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อออทิสซึม

2. แบบคัดกรอง Pervasive Developmental Disorders Screening Questionnaire (PDDSQ) พัฒนาโดย นพ.ชาญวิทย์ พรนภาดล ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศิริราชพยาบาล ซึ่งดัดแปลงจากแบบคัดกรอง CHAT, M-CHAT, CARS, PDDST และ ASQ เพื่อให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองทั้งสิ้น 40 ข้อ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ PDDSQ 1-4 สำหรับเด็กอายุ 12-47 เดือน และ PDDSQ 4-18 สำหรับเด็กอายุ 4-18 ปี โดยที่ PDDSQ 1-4 มีค่าความไวร้อยละ 82 และค่าความจำเพาะร้อยละ 94 ส่วน PDDSQ 4-18 มีค่าความไวร้อยละ 77 และค่าความจำเพาะร้อยละ 94

อย่างไรก็ตามแบบคัดกรองออทิสซึมดังกล่าวที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินเบื้องต้นสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีความวิตกกังวลหรือสงสัย สำหรับแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป กุมารแพทย์ เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลและส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ ไม่สามารถนำมาใช้เป็นมาตรฐานวินิจฉัยโรคออทิสซึมได้ จำเป็นต้องพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินโดยละเอียด

1.6 การสอน การฝึก และการช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้เสนอแนะการสอน วิธีการฝึก และการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะออทิสติก ไว้ดังนี้

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 62-64) ได้เสนอเทคนิคการสอนเด็กที่มีภาวะออทิสซึมไว้ดังนี้

1. สอนเป็นกิจวัตร หมายถึง การสอนอย่างสม่ำเสมอ สอนให้บ่อยเท่าที่จะมีจังหวะและโอกาสที่จะสอนได้
2. สอนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับรัด ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับระดับความเข้าใจ
3. ใช้สื่อทางสายตา วัตถุจริง รูปภาพ หรือตัวหนังสืออื่น เป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่เด็กเห็นแล้วเข้าใจได้ง่าย
4. สอนด้วยสิ่ง que เด็กสนใจ หากสังเกตเห็นว่าเด็กสนใจอะไรเป็นพิเศษ แล้วนำสิ่งนั้นมาประกอบการสอนด้วย เด็กจะสนใจเรียนรู้มากขึ้น
5. สอนในสถานการณ์จริง เพื่อให้เด็กสามารถนำสิ่งที่สอนไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2548: 14-15) ได้กล่าวว่า การฝึกเด็กออทิสติกโดยใช้โปรแกรมการบำบัดสามารถปฏิบัติได้หลายวิธี ซึ่งสามารถสรุปการรักษา ได้ดังนี้

1. การบำบัดทางชีวภาพ ได้แก่ การให้ยามักจะใช้ในกรณีที่เด็กมีอาการชักกำเริบ อยู่ไม่นิ่ง ตลอดจนปัญหาทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมอื่นๆ
2. พฤติกรรมบำบัด เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีการกระตุ้นพัฒนาการและพฤติกรรมบำบัด ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่ การฝึกกิจกรรมอย่างเป็นระบบระเบียบและชัดเจน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและไม่สับสน
3. พัฒนาการบำบัด เด็กออทิสติกจะมีความบกพร่องของพัฒนาการ ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาการที่บกพร่องไป จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นโดยเริ่มตั้งแต่เมื่อเด็กอายุยังน้อย
4. กิจกรรมบำบัด การจัดกิจกรรมบำบัดในเด็กออทิสติกมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการรับรู้เบื้องต้นที่จะส่งผลไปสู่การมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ
5. การบำบัดทางจิตใจ เช่น การบำบัดด้วยวิธีกอด (Holding Therapy) มีแนวคิดความเชื่อว่าเด็กออทิสติกไม่มีสายสัมพันธ์กับพ่อแม่ เด็กถอยหนีจากผู้คน เพราะรู้สึกว่ามีใครต้อนรับ
6. การบำบัดทางเลือก (Alternative therapy) ปัจจุบันยังมีการบำบัดทางเลือกอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กออทิสติกได้พัฒนาการเรียนรู้ ลดปัญหาทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม เช่น ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัด การเล่นบำบัด สัตว์เลี้ยงบำบัด อาชบาบำบัด เป็นต้น

นิรมล พัจจนสุนทร (2554: 41) ได้กล่าวว่า การบำบัดเด็กที่มีภาวะออทิสซึมควรทำเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพ การฝึกที่ได้ผลดีควรทำตั้งแต่เด็กยังเล็ก โดยเฉพาะฝึกในเด็กออทิสติกที่อายุไม่เกิน 1 ปี ถ้าได้รับการฝึกเต็มที่จะได้ผลดี

กรองทอง จุลวิชนีกร (2554: 29-30) ได้นำเสนอแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะออทิสซึมไว้ดังนี้

1. นำเด็กออกจากโลกของตัวเองสู่สังคมในบ้าน การกระตุ้นประสาทสัมผัสทางผิวหนังเพื่อให้รับรู้ถึงความใกล้ชิดระหว่างบุคคล (การนวด การอุ้ม การกอด) การกระตุ้นทางตา (การมองจ้องบุคคล) การกระตุ้นทางหู (การฝึกการกระซิบ) การกระตุ้นทางจมูก (กลิ่นอาหาร) การกระตุ้นทางลิ้น (รูรสชาติของอาหาร)
2. สอนให้เด็กรู้จักตนเองและบุคคลในครอบครัว ฝึกให้เด็กรับรู้ตัวเองว่าชื่ออะไร
3. การหันตามเสียงเรียก เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักชื่อของตนเอง

4. การจับมือเด็กให้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองเด็กจะไม่สามารถชี้บอกความต้องการของตนเองได้ จึงใช้วิธีจับมือให้ทำสิ่งนั้นแทน

5. การฝึกกิจวัตรประจำวัน เริ่มฝึกให้เด็กรู้จักสิ่งของเครื่องใช้

6. การเล่น ฝึกให้เด็กรู้จักเล่นของเล่น จะเป็นการเชื่อมโยงการมีปฏิสัมพันธ์

7. ฝึกการสื่อสารด้วยการใช้ท่าทาง เพื่อให้เด็กสามารถบอกความต้องการของตนเอง

8. การรับรู้การแสดงออกทางสีหน้า ฝึกให้เด็กสามารถรับรู้อารมณ์และความต้องการ เพื่อให้เด็กอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 29 – 92) ได้กล่าวถึง วิธีช่วยเหลือเด็กออทิสติกไว้ 10 วิธีได้แก่

1. ทีช (TEACCH)

2. เพ็กส์ (PECS)

3. การอ่านจิตใจ (Mind Reading)

4. เรื่องเกี่ยวกับสังคม (Social Story)

5. กิจกรรมบนพื้นฐาน (Floor time)

6. ฟาสท์ฟอว์เวิร์ด (Fast For Word)

7. การวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ (Applied Behavior Analysis)

8. การใช้ประสาทการรับรู้ร่วมกัน (Sensory integration)

9. กิจกรรมบำบัด (Occupational Therapy)

10. หนังสือการ์ตูน (Comic Book)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการช่วยเหลือเด็กออทิสติกโดยวิธีเพ็กส์ (PECS) ย่อมาจาก Picture Exchange Communication System เป็นการสอนการสื่อสารกับเด็กออทิสติกโดยใช้ภาพ ในการสื่อสารจะเริ่มจากการแลกเปลี่ยนภาพระหว่างคู่สนทนา 2 คน โดยไม่มีการพูดคุย ถัดจากนั้นครูจะเริ่มพูดคุยกับเด็กทีละน้อย เพื่อใช้สอนการสื่อสารระหว่างเด็กออทิสติกกับผู้ปกครองกับครู หรือกับผู้อื่นโดยใช้รูปภาพ สัญลักษณ์ต่าง ๆ เน้นให้เด็กสื่อสารกับผู้อื่นในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเมื่อเด็กเข้าใจกระบวนการสื่อสาร และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาพได้แล้วขั้นต่อไปคือการสอนเด็กให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ด้วยการพูด

สถาบันราชานุกูล (2555: 20 - 21) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก และวิธีการช่วยเหลือไว้ดังนี้

1. ปัญหาระยะความสนใจสั้น เด็กออทิสติกมักมีปัญหาเรื่องการคงความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เปลี่ยนความสนใจบ่อย ดึงความสนใจให้มาสนใจสิ่งที่ครูกำลังสอนได้ยาก โดยเฉพาะเด็กออทิสติกที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี พบว่ามีพฤติกรรมที่ไม่อยู่นิ่ง มีการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกายมากผิดปกติ เป็นการเคลื่อนไหวที่ปราศจากจุดมุ่งหมาย วอกแวกง่ายต่อสิ่งแวดลอมรอบตัวเขา

2. ปัญหาในการสื่อความหมาย และภาษาของเด็กออทิสติก เด็กออทิสติกจะมีปัญหาในการสื่อสาร ไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำพูดหรือคำสั่งได้ดีเท่ากับเด็กปกติวัยเดียวกัน มักถามคำถามที่ซ้ำซาก และไม่สนใจในคำตอบ มีภาษาพูดของตนเองที่คนทั่วไปไม่เข้าใจ

3. เด็กเรียนรู้ผ่านตัวหนังสือหรือการสนทนาบรรยายได้ไม่ดี แต่เด็กจะจำได้ดีเมื่อเห็นเป็นภาพ เด็กสามารถจำบุคคลได้โดยการจดจำเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ เพราะเด็กจะจำสิ่งต่าง ๆ เป็นภาพ การใช้ภาพที่เหมือนของจริงประกอบการสอน จะได้ผลดีกว่าการสอนด้วยคำพูดอย่างเดียว เด็กจะเรียนรู้จากรูปธรรมมากกว่านามธรรม

4. เด็กจะขาดความสามารถในการสร้างจินตนาการ เด็กจะมีการเล่นที่ซ้ำ ๆ ติดต่อกันอยู่ตลอดเวลา เด็กออทิสติกจะเล่นสมมติไม่เป็น การเล่นสมมตินั้นเป็นการพัฒนาที่ผสมผสานกันระหว่างความนึกคิด และการสื่อความหมาย ซึ่งจะแก้ได้ยาก ที่เคยใช้ได้ผล คือ การวาดภาพเหมือนเหมือนของจริง และการเชิดหุ่นในการเล่านิทานจะช่วยให้เด็กออทิสติกเล่นโดยการสมมติได้ดีขึ้น

5. เด็กมีปัญหาในการแสดงออกด้านอารมณ์ เด็กจะไม่สามารถแสดงสีหน้าท่าทางให้เห็นชัดเจนว่ามีความสุขหรือมีอารมณ์เศร้าหรือมีความกลัวหรืออารมณ์โกรธ เด็กจะยิ้มไม่เป็น บางคนร้องไห้ไม่มีน้ำตา หรือแสดงอารมณ์ไม่สมเหตุสมผล ผู้ฝึกสอนเด็กควรยิ้มให้เด็กบ่อย ๆ แสดงสีหน้าให้เด็กเห็นว่าเรายินดี เมื่อเขากระทำกิจกรรมที่สอนได้ พร้อมทั้งกล่าวชมเชยหรือตบมือให้

สำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ (2555: 14-17) ได้เสนอเทคนิคการสอนสำหรับบุคคลออทิสติก กล่าวไว้ว่า เนื่องจากเด็กออทิสติกแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งระดับความบกพร่อง ความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และมีพฤติกรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะบุคคล นอกจากนี้แบบการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้

ตัวอย่างเช่น เด็กบางคนมองเห็นแล้วทำเลียนแบบได้ดี บางคนต้องทำไปพร้อมกับผู้สอน บางคนต้องการความช่วยเหลือด้วยการทำซ้ำ ๆ พร้อมคำชี้แนะอย่างละเอียดทีละขั้นตอนจากง่ายไปยาก ในการสอนเด็กออทิสติกจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย มี

ทั้งการผสมผสาน และยืดหยุ่นตามศกยภาพ และความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของเด็ก ทั้งในการช่วยเหลือกระตุ้นพัฒนาการ และการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้วิชาการไปพร้อม ๆ กันแทรกอยู่ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน ทั้งนี้การจัดกิจกรรมให้เชื่อมต่อการเรียนรู้ของเด็ก ต้องให้เด็กมีส่วนร่วม และได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ โดยใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ อย่างเหมาะสมจึงจะช่วยให้บุคคลออทิสติกมีพัฒนาการไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการได้ ดังเทคนิคสำคัญในการสอนเด็กออทิสติก ดังนี้

1. การวิเคราะห์งาน (Task Analysis)

การวิเคราะห์งาน เป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง ซึ่งครูวางแผนการสอนอย่างดีมีเป้าหมาย และแบ่งกิจกรรมหรืองานใดงานหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ จากขั้นตอนแรกไปจนขั้นตอนสุดท้าย และสอนไปตามลำดับขั้นตอนที่ละขั้นจนเด็กทำได้สำเร็จ ดังนั้นการวิเคราะห์งานจึงจัดเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่คุณครูจะต้องนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งมีวิธีวิเคราะห์งานดังนี้

1. ครูจะแบ่งงานแต่ละงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ได้มากเท่าที่คุณครูคิดว่าจำเป็น
2. ครูจะระบุทักษะย่อยที่เป็นขั้นตอนสำคัญไว้ว่าคืออะไร
3. สอนให้เด็กทำงานที่กำหนดให้ได้สำเร็จ
4. แก้ไขดัดแปลง เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับเด็กบางคนที่ต้องเรียนรู้ทักษะย่อยแต่ละขั้นของงาน แต่บางคนฝึกงานบางขั้นไม่ได้ กรณีนี้ต้องตั้งวัตถุประสงค์ใหม่แทนวัตถุประสงค์เดิมที่วางไว้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น

2. การสาธิต และการเลียนแบบ (Modeling and Imitation)

กระบวนการสาธิตที่ใช้สอนให้เลียนแบบมีมากมายหลายกระบวนการ แต่กระบวนการที่ถือว่ามีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการ มี 3 กระบวนการ ดังนี้

1. การสาธิตนำทุกขั้นตอน (Antecedent modeling) เป็นวิธีการสาธิตที่ผู้สอนจะสาธิตแต่ละขั้นตอนตามลำดับก่อน แล้วรอให้ผู้เรียนสนองตอบในแต่ละขั้น การสาธิตรูปแบบนี้จะเกิดความผิดพลาดน้อยมาก เพราะจะมีการสาธิตเพื่อการสนองตอบที่ถูกต้องก่อนที่ผู้เรียนจะพยายามเลียนแบบ ทั้งนี้หากให้มีการสาธิตนำทุกขั้นตอน ร่วมกับการให้สิ่งเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ และผู้เรียนให้ความสนใจต่อพฤติกรรมตอบสนองที่เป็นแม่แบบแล้ว การเรียนรู้ของผู้เรียนจะมีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้น้อยที่สุดหรือไม่เกิดข้อผิดพลาดใด ๆ เลย วิธีการสาธิตนำทุกขั้นตอน มีดังนี้

1. ครูสาธิตพฤติกรรมตอบสนองที่ถูกต้อง
2. ครูขอให้ผู้เรียนตอบสนอง/กระทำตาม
3. ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนอง/กระทำตามที่ถูกต้อง
4. ครูชมผู้เรียนที่ตอบสนอง/กระทำตามได้ถูกต้อง

ในกรณีที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองผิด ครูสามารถสาธิตพฤติกรรมตอบสนองที่ถูกต้องได้อีกครั้ง และขอให้นักเรียนตอบสนอง/กระทำตามใหม่รูปแบบการสาธิตนำทุกขั้นตอนนี้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสอนทักษะทางวิชาการ และพฤติกรรมทางสังคม

2. การสาธิตเมื่อการตอบสนองผิดพลาด (error-dependent modeling) เป็นวิธีการสอนที่ครูสาธิตก็ต่อเมื่อผู้เรียนตอบสนองหรือกระทำผิดพลาดเท่านั้น หากผู้เรียนสามารถตอบสนองหรือกระทำถูกต้องจะไม่มีครูสาธิตเกิดขึ้น กระบวนการนี้มีขั้นตอนดังนี้

1. ครูบอกให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง
2. ผู้เรียนตอบสนอง/กระทำถูกต้อง
3. ครูกล่าวชมเชยผู้เรียน
4. ครูบอกให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอีกหนึ่งพฤติกรรม
5. ผู้เรียนตอบสนอง/กระทำผิดพลาด
6. ครูสาธิตพฤติกรรมที่ถูกต้องให้ดู
7. ครูบอกให้ผู้เรียนตอบสนอง/กระทำตาม
8. นักเรียนตอบสนอง/กระทำตามถูกต้อง
9. ครูกล่าวชมเชยผู้เรียน

การสาธิตเมื่อตอบสนองผิดพลาดนี้ อาจนำไปใช้เมื่อต้องการทบทวนเรื่องที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว ครูไม่ควรใช้การสาธิตรูปแบบนี้บ่อย ๆ เมื่อต้องการสอนพฤติกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะกับผู้เรียนที่มีความกังวลใจสูง เมื่ออยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ หรือผู้เรียนที่มีความซับซ้อนใจสูงหลังจากที่ทำผิด การที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ ครูต้องจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่จะไม่เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติสิ่งผิดหรือจากการทำผิดหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งเปรียบเสมือนการได้สิ่งเสริมแรงการตอบสนองที่ไม่เหมาะสม

3. การสาธิตบางส่วน (Partial modeling) เป็นวิธีการสาธิตการตอบสนองที่ถูกต้องเพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งจะนำไปใช้ได้ ในกรณีที่ครูต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้

ได้มากที่สุด การสาธิตรูปแบบนี้จะสามารถกระตุ้นเตือนผู้เรียนให้ตอบสนองอย่างถูกต้อง โดยไม่ต้องสาธิตพฤติกรรมตอบสนองที่ถูกต้องทั้งหมด

ดังนั้นสรุปได้ว่า การช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมเป็นการผสมผสานวิธีการต่างๆ ร่วมกันไป ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย เป็นต้นว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการแพทย์ และผู้ปกครองที่จะมีความเข้าใจและเห็นใจเด็กออทิสติก ยอมรับในสิ่งที่เด็กเป็น และเข้าใจธรรมชาติของเด็กออทิสติก ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพของเด็กออทิสติกแต่ละคน ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง เพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก

2. ทักษะทางสังคม

2.1 ความหมายของทักษะทางสังคม

นักการศึกษาหรือนักวิชาการได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

สมพร หวานเสีจ (2552 : 30) ได้ให้ความหมายทักษะทางสังคม เป็นความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ให้ความร่วมมือในการทำงาน ร่วมกันในลักษณะกลุ่ม รู้จักบทบาทของตนเอง และการปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างถูกต้องรวมถึงความสามารถของสมองในการเข้าใจความคิด ความต้องการ ความรู้สึก และอารมณ์ของผู้อื่น ที่ส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึกได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ปัทมา บันเทิงจิต (2548 : 21) ได้ให้ความหมายทักษะทางสังคม เป็นความสามารถในการปรับตัวของบุคคลให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม รู้จักผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และการปฏิบัติต่อผู้อื่น ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในสังคม และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมไม่เป็นภาระแก่สังคม

พวงเพชร พวงศศิทธิ (2546 : 37) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึงความสามารถในการอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้จักผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในสังคม และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

สรุปได้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น รู้จักบทบาทของตนในสังคม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ รู้จักแก้ปัญหา และควบคุมตัวเอง ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคม ไว้ว่า เป็นการแสดงออกหรือการกระทำของนักเรียนออทิสติกที่

สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นภายในและภายนอกโรงเรียน โดยวัดจากแบบสังเกต และบันทึกพฤติกรรมหลังการทดลอง

2.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมจำเป็นสำหรับคนทุกคนโดยเฉพาะนักเรียนออทิสติกเพราะนักเรียนจะเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างมีความสุขหรือไม่ขึ้นอยู่กับทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกด้วย นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อคิดเห็นของความสำเร็จของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 326) ทักษะทางสังคม เป็นทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในสังคมสำหรับทุกคน เนื่องจากทักษะทางสังคมนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้อื่นในสังคมนั้นๆ ยอมรับบุคคลนั้นหรือไม่ เช่น คนรอบข้างจะชอบหรือพอใจคบหาสมาคมกับบุคคลนั้นหรือไม่ นายจะจ้างงานหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทักษะของบุคคลนั้นๆ ด้วย ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องมีทักษะทางสังคมที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถสร้างสัมพันธภาพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 6) ผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่และครู ควรปลูกฝังทักษะทางสังคมให้เกิดขึ้นกับเด็ก ร่วมกับทักษะด้านอื่นๆ อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นใบเบิกทางสำคัญสู่ความสุขความสำเร็จของเด็กต่อไปในอนาคต รวมทั้งเพื่อการปฏิบัติต่อกันในสังคมอย่างถูกต้องเหมาะสมอันเป็นเหตุที่นำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมในภาพรวม

สรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมมีความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดการยอมรับจากบุคคลอื่น ส่งผลให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 ทักษะทางสังคมเบื้องต้น

ทักษะทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของบุคคล ซึ่งควรได้รับการฝึกฝนและปลูกฝังเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

สปรอฟคิน เกอร์เซอร์ และโกลด์สไตน์ (Sprafkin, Gershaw & Goldstein, 1993: 63) ได้แบ่งทักษะทางสังคมไว้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. การเริ่มต้นทักษะทางสังคม ได้แก่ การเริ่มต้นสนทนา การฟัง การจบการสนทนา การขอความช่วยเหลือ การปฏิบัติตามคำสั่ง การชมเชย การขอบคุณ การขอโทษ
2. ทักษะเพื่อการจัดการกับความรู้สึก ได้แก่ การแสดงความรู้สึก การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น การเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับการสนทนาที่เคร่งเครียด การตอบสนองต่อความล้มเหลว

3. ทักษะในการกล้าแสดงออก ได้แก่ การยืนหยัดในสิทธิของตน การช่วยผู้อื่น การให้ข้อเสนอแนะ การแสดงความไม่พอใจ การตอบสนองต่อสิ่งที่ไม่พอใจ การเจรจา การควบคุมตนเอง การจูงใจ การตอบสนองต่อการจูงใจ การจัดการกับความกดดันภายในกลุ่ม

4. ทักษะการแก้ปัญหา ได้แก่ การลำดับความสำคัญก่อนหลัง การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย การมีสมาธิในการทำงาน การให้รางวัลตนเอง

แกรนดิน (Grandin 2000, อ้างถึงใน พวงเพชร พวงศลิทธิ, 2546: 39) อธิบายว่า ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่

1. การคอย (Waiting)
2. การผลัดกัน (Taking Turns)
3. การเปลี่ยนแปลง (Transitions)
4. การเปลี่ยนหัวข้อสนทนา (Changing the topic in conversation)
5. การสิ้นสุด (Finishing)
6. การเริ่มต้น (Initiating)
7. ความยืดหยุ่น (Being flexible)
8. ความเงียบ (Being Quiet)

เวสวูด (Westwood, 1997: 77-78) ได้แบ่งทักษะทางสังคมพื้นฐาน ดังนี้

1. การสบตากับคู่สนทนาอย่างเหมาะสม
2. การรับรู้ การแสดงออกทางสีหน้าอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
3. การใช้ระดับเสียงการพูด ไม่ควรดังหรือค่อยจนเกินไป
4. การรู้จักแสดงความยินดีกับผู้อื่น
5. การรู้จักสนทนากับผู้อื่น แสดงความรู้สึกรัก ถาม ฟัง แสดงความสนใจ และมี
การตอบสนองต่อคำถาม
6. การยืนในระยะเหมาะสมกับคู่สนทนา และไม่ควรมีสัมผัสกับคู่สนทนาแบบไม่
เหมาะสม
7. การเล่นและการทำงานกับผู้อื่น เช่น เล่นตามกติกา แบ่งปัน ช่วยเหลือกัน
การประนีประนอม การแสดงความยินดีกับผู้อื่น รู้จักขอโทษและขอบคุณ
8. การมีความตั้งใจที่จะฟัง
9. สามารถควบคุมความโกรธ ความก้าวร้าว ความขัดแย้งในใจ มีน้ำใจเป็น

นักกีฬา

10. แต่งกายสะอาด มีสุขภาพอนามัยดี

สรุป ทักษะทางสังคมเบื้องต้น ได้แก่ การรู้จักปฏิบัติตามกฎ กติกา การมีมารยาททางสังคม การรู้จักสนทนา ความยืดหยุ่น การรู้จักควบคุมตนเอง การรู้จักการรอคอย การใช้ระดับเสียงที่เหมาะสมในการพูด การรู้จักดูแลสุขภาพอนามัยและการแต่งกายของตนเอง

2.4 ความบกพร่องทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

นักการศึกษาหรือนักวิชาการได้กล่าวถึงความบกพร่องทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ไว้ดังนี้

อัญชลี สารรัตน์ (2553: 67) ได้กล่าวว่า ภาวะออทิสซึมจะมีความผิดปกติด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยเป็นความผิดปกติที่เกี่ยวกับความยากลำบากในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งในการเป็นผู้เริ่มต้นและเป็นผู้ตอบสนอง เช่น เริ่มต้นคุย ถามและตอบ เริ่มการเล่น ตอบสนองต่อท่าทางต่างๆ ไม่สบตาเวลาคุยกับบุคคลอื่น ไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งส่งผลต่อการหาเพื่อน และคงความสัมพันธ์กับเพื่อน ไม่เข้าใจว่าต้องทำอะไรหรือพูดอย่างไรในสถานการณ์ที่อยู่กับผู้อื่นในสังคม (Social Situations) เช่น ไม่ยิ้มทักทาย ไม่มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไม่ตอบสนองเสียงเรียก ไม่แสดงออกทางสีหน้า กิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่เข้าใจระเบียบ กติกาต่างๆ เอาแต่ใจตนเอง

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 34) ได้กล่าวว่า คนรอบข้างจึงมักมองว่า เด็กเหล่านี้ไม่มีมารยาท ไม่รู้จักกาลเทศะ หรืออาจถูกมองว่าทำอะไรเคร่งครัดมากเกินไปหรือบางคนเรียกว่า “เวอร์” เกินไปก็ได้ แต่เป็นการไม่รู้จักกาลเทศะ ขาดมารยาท ที่เกิดจากความบกพร่องของระบบประสาทที่ส่งผลต่อการรู้คิด ไม่ใช่จากการขาดการอบรมสั่งสอน

ผดุง อารยะวิญญู และคณะ (2546: 68) ได้กล่าวว่า ความบกพร่องทางทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะออทิสซึม แสดงออกมาให้เห็นในด้านต่อไปนี้

1. ไม่เข้าใจการสนทนาหรือภาษาท่าทาง (Nonverbal Interactions) เช่น สีหน้า ท่าทางการสบตาผู้ที่กำลังพูดด้วย
2. การสร้างและคงความสัมพันธ์ (Reciprocal Interactions) อันเนื่องมาจากขาดความสามารถในการเข้าใจภาษา โดยเฉพาะภาษาที่เป็นนามธรรม การพูดในระดับเสียงที่ผิดปกติจากคนทั่วไป การพูดทวนคำ การพูดไม่เข้ากับบริบท และขาดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้อื่น
3. มีความยากลำบากหรือไม่สามารถเข้าใจความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น ไม่เข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร

4. มีความยากลำบากในการแก้ปัญหา (Problem Solving)
 5. ขาดความสามารถในการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมและการคิดเชื่อมโยง
 6. มักมีความเครียดและกังวลกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่พบ เพราะไม่สามารถเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่พบ เช่น เห็นเพื่อนหัวเราะ แต่ไม่เข้าใจว่าเพื่อนหัวเราะเรื่องขำขันเพราะตนเองไม่เข้าใจเรื่องขำขัน อยากเล่นกับเพื่อนแต่ไม่รู้จะเล่นอย่างไร
 7. ไม่เข้าใจอารมณ์และการกระทำของตนเอง (Lack of Understanding of Self)
- ซึ่งในงานวิจัยนี้ พบว่า นักเรียนออทิสติกมีความบกพร่องในทักษะทางสังคม คือ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวซื้ออาหาร

2.5 วิธีสอนทักษะทางสังคม

เทียมใจ พิมพิวงค์ (2541: 23) การฝึกทักษะทางสังคมทำได้ 2 วิธี คือ

1. การฝึกโดยการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนตามปกติ วิธีนี้เป็นการฝึกพร้อมๆกับการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรปกติ ครูสามารถนำไปบูรณาการกับการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ เนื้อหาวิชาเหมือนเดิม จะเน้นกระบวนการเรียนการสอนและเทคนิควิธีที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะทางสังคมไปด้วยขณะเรียน หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สามารถส่งเสริมทักษะทางสังคมได้ คือ

- 1.1 การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตและให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง

- 1.2 การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ ใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์ การวิเคราะห์พร้อมทั้งสถานการณ์ในชีวิตจริงสรุปได้ว่าวิธีสอนทักษะทางสังคมทำได้ 2 วิธี คือ สอนโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนตามปกติ และจัดกิจกรรมสอนทักษะทางสังคมโดยตรง โดยการใช้กิจกรรมสอนต่างหากแยกจากการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาตามปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน

2. การจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมโดยตรง โดยการใช้กิจกรรมการฝึกต่างหากแยกจากการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาปกติ เป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิตของนักเรียน เช่น

- 2.1 การฝึกประชาธิปไตยในโรงเรียน

- 2.2 การให้นักเรียนได้รับผิดชอบทำงานส่วนรวมของชั้นเรียนหรือโรงเรียน

2.3 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

2.4 การพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ การอยู่ค่ายพักแรม

2.5 การให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบต่างๆ

2.6 ขั้นตอนการสอนทักษะทางสังคม

เคเซอร์ (Kaser, 2007: online) ได้นำเสนอขั้นตอนการสอนทักษะทางสังคมไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การนำเสนอทักษะทางสังคม โดยอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน (Definition)
2. การแสดงทักษะทางสังคมเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียน โดยลำดับขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน (Modeling)
3. การให้ผู้เรียนได้ฝึกแสดงออกทางพฤติกรรมหรือการแสดงบทบาทสมมติเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ เพื่อฝึกฝนการใช้ทักษะ (Rehearse or Role Play)
4. การทบทวนทักษะที่ได้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่ครูกำหนดขึ้นหรือสถานการณ์จริงในขณะอยู่ที่โรงเรียน เพื่อนักเรียนจะสามารถนำทักษะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ (Reviewing)
5. การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือสะท้อนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนนำทักษะทางสังคมไปใช้ (Feedback)
6. การชี้แนะผู้เรียนถึงการใช้ทักษะทางสังคมในเวลาที่เหมาะสมหรือย้ำเตือนผู้เรียนถึงขั้นตอนในการปฏิบัติ (Prompting)
7. การเสริมแรงเมื่อผู้เรียนมีการใช้ทักษะทางสังคมอย่างเหมาะสมเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่เสมอ (Reinforcing)

ขั้นตอนในการฝึกทักษะทางสังคมที่กล่าวมาพอสรุปได้ดังนี้ เลือกทักษะที่สำคัญที่จะสอน ทำให้ดู แล้วให้เด็กทำเลียนแบบ ฝึกซ้อม ทำการประเมินผลว่าดีขึ้นหรือต้องปรับปรุงแก้ไขให้แรงเสริมเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กสามารถรักษาทักษะนั้นไว้จนเป็นพฤติกรรมได้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยให้นักเรียนปกติสาธิตตามขั้นตอนที่ปรากฏในบัตรพลังจากนั้นจึงให้นักเรียนออทิสติกปฏิบัติตามในสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

ปิยฉัตร ไทยสมบุรณ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะทางสังคม ด้านการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก โดยการอ่านจิตใจที่ใช้การสอนด้วยภาพวาดลายเส้นและภาพถ่าย กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กออทิสติก อายุ 4-6 ปี ที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน จำนวน 6 คน จากศูนย์การศึกษา

พิเศษส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่า การสอนทักษะทางสังคมด้านการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก โดยการอ่านจิตใจด้วยภาพวาดลายเส้นและภาพถ่ายมีผลต่อทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ดังนี้ ทักษะทางสังคมด้านการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก โดยวิธีการอ่านจิตใจที่ใช้การสอนด้วย ภาพวาดลายเส้นสูงกว่าก่อนการสอน และทักษะทางสังคมด้านการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก โดยวิธีการอ่านจิตใจที่ใช้การสอนด้วยภาพถ่ายสูงกว่าก่อนการสอน

ปัทมา บันเทิงจิต (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมด้านการเล่นกับเพื่อนของเด็กออทิสติกโดยการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านของไทยประกอบกับการสื่อด้วยภาพ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมด้านการเล่นกับเพื่อนโดยการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านของไทยประกอบกับการสื่อด้วยภาพ มีทักษะทางสังคมด้านการเล่นกับเพื่อนสูงขึ้น

ชาโรณี หว่าจิ้น (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในชั้นเรียนร่วมระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า เด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนทักษะทางสังคมโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีทักษะทางสังคมดีขึ้น

3. บัตรพลัง (Power Card)

3.1 ความหมายของบัตรพลัง (Power Card)

ผดุง อารยะวิญญู และคนอื่นๆ (2551: 3-4) ได้ให้ความหมายของบัตรพลังไว้ดังนี้ บัตรพลังเป็นบัตรขนาดเล็กเท่านามบัตร ใช้ในการสอนเด็กแอสเพอร์เกอร์ ให้แสดงออกทางสังคม ได้ถูกต้องเหมาะสม ภายในบัตรพลังประกอบด้วยรูปการ์ตูนที่เด็กชอบและข้อความประมาณ 1-3 ข้อที่บอกว่าการ์ตูนที่ปรากฏอยู่ในบัตรจะแสดงออกอย่างไรจึงจะเหมาะสมในทางสังคม การ์ตูนนั้น จะต้องเป็นการ์ตูนที่เด็กชอบมากที่สุด หากไม่ใช่การ์ตูนอาจเป็นบุคคลที่เด็กชอบมากที่สุดอาจเรียกได้ว่าเป็น “พระเอกในดวงใจ” หรือ Hero ของเรา นอกจากใช้สอนทักษะทางสังคมแล้ว บัตรพลัง อาจใช้สอน การวางตน การแสดงออก การประพฤติน การใช้ภาษา หลักสูตรแฝง (Hidden curriculum) ได้อีกด้วย บัตรพลังช่วยเด็กได้ 3 ด้านเป็นอย่างน้อย 1) พฤติกรรม (หรือทักษะ) ทางสังคม 2) กิจวัตรประจำวัน 3) ภาษา (ความหมายของคำ ประโยค คำพังเพย)

3.2 ส่วนประกอบของบัตรพลัง

ผดุง อารยะวิญญู และคนอื่นๆ (2551: 5) ได้กล่าวว่าบัตรพลังประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. คำบรรยายประกอบ เป็นการเขียนคำอธิบาย หรือข้อความสั้น ๆ ที่จะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม หรือการกระทำของตัวการ์ตูน หรือภาพบุคคลอันเป็นไปตามกติกาการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม

2. ตัวบัตร เป็นการกำหนดขนาดที่เหมาะสมของบัตรไว้ประมาณ 9 x 6 เซนติเมตร ซึ่งภายในบัตรจะบรรจุรูปการ์ตูน หรือรูปบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบมากที่สุด หรืออาจเป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นพระเอกในดวงใจของนักเรียน

3.3 หลักการของบัตรพลัง

ผดุง อารยะวิญญู และคนอื่นๆ (2551: 6) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างบัตรพลังไว้ดังนี้

1. เด็กจะต้องมีพระเอกในดวงใจ (Hero) ถ้าไม่มี Hero ไม่สามารถใช้บัตรพลังได้
2. พระเอกในดวงใจ (Hero) อาจเป็นการ์ตูน สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา หรือเป็นนักร้อง ดารา สำหรับเด็กวัยรุ่น หรืออาจเป็น พระ นักบวช พ่อแม่ หรือบุคคลที่เด็กนับถืออย่างสูง
3. เด็กที่เชื่อฟัง พระเอกในดวงใจ (Hero) และปฏิบัติตามพระเอกในดวงใจ ยึดพระเอกในดวงใจ เป็นแบบอย่าง
4. ครูและผู้ปกครองจะต้องค้นหาให้พบว่าใครเป็นพระเอกในดวงใจ (Hero) สำหรับเด็ก
5. บัตรมีขนาดเหมาะที่จะพกพาได้ เช่น ใส่ในกระเป๋าเสื้อหรือกระเป๋ากางเกง ควรมีสีสวยงาม และทำด้วยวัสดุที่สวย คงทน
6. เด็กใช้บัตรนี้ทุกครั้งที่เขาประสบความสำเร็จหรือประสบปัญหาที่ครูต้องแก้ไข
7. พระเอกในดวงใจ (Hero) สำหรับเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน
8. การสร้างบัตรพลัง ควรทำเฉพาะสำหรับเด็กแต่ละคน สำหรับแต่ละพฤติกรรม ซึ่งแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน

ในการวิจัยครั้งนี้พระเอกในดวงใจ (Hero) ที่นำมาใช้สร้างบัตรพลังสำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน จะมีความแตกต่างกันไปตามความชอบ และความสนใจของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเพื่อให้เรียนนอทิสติกนั้นปฏิบัติตามพระเอกในดวงใจ (Hero) และยึดเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติได้ถูกต้อง

3.4 ขั้นตอนในการสร้างบัตรพลัง

ผดุง อารยะวิญญู และคนอื่นๆ (2551: 7) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างบัตรพลังไว้ดังนี้

1. เลือกพฤติกรรมหรือทักษะของเด็กที่ครูควรแก้ไข ควรเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปตามเกณฑ์ของบัตรพลัง คือ ทักษะทางสังคม การประพฤติปฏิบัติตนในสังคม ทักษะการใช้ภาษา เป็นต้น

2. ทักษะนั้นพอจะแก้ไขได้

3. เลือกแก้ไขทีละทักษะ (ทีละพฤติกรรม)

4. ค้นหาพระเอกในดวงใจ (Hero) ของเด็กให้พบ

5. ลงมือสร้างบัตรพลัง

6. นำบัตรพลังไปทดลองใช้ตามสถานการณ์ที่เลือกไว้

7. บันทึกพฤติกรรมว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เด็กเริ่มมีทักษะหรือยัง

8. ฝึกปฏิบัติไปเรื่อยๆ จนกว่าเด็กจะมีทักษะ

9. ให้เราเสริมแรงทันทีเมื่อเด็กเริ่มมีทักษะ แรงเสริมจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบมากที่สุด

ครูควรเลือกไว้ 5 อย่าง และเรียงตามลำดับเริ่มจากสิ่งที่เด็กชอบมากที่สุด

10. เมื่อเด็กมีทักษะแล้วให้เลิกใช้บัตรพลัง ครูอาจนำบัตรนี้ไปทดลองใช้ในการหรือสร้างเสริมพฤติกรรมอื่น

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บัตรพลัง

เอลิซ่า และคณะ (Elisa et al. 2004: Abstract) ได้ศึกษาผลของการใช้บัตรพลัง (Power Card) ในการเพิ่มทักษะทางสังคมที่เหมาะสมในสนามเด็กเล่น ผลการศึกษาพบว่า โยเวนท์ (Owen) นักเรียนออทิสติกที่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของเวลาที่ใช้ในการเล่นได้ดีมาก อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นขณะเล่นได้เป็นอย่างดี และยังสามารถสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นของเขาได้ดียิ่งขึ้น

สเปนเซอร์และคณะ (Spencer et al. 2008: 2-3) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองใช้บัตรพลัง (Power Card) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ผลการทดลองพบว่า นักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคม คือ สามารถเล่นกับเพื่อนในสนามเด็กเล่นได้นานขึ้น อย่างไรก็ตามลักษณะเด่นของนักเรียนออทิสติกนั้นจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการมองเห็น การรับรู้ทางสายตา (Visual Perception) เป็นกระบวนการของสมองในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากสายตาซึ่งเป็นลักษณะเด่นของนักเรียนออทิสติก ที่สามารถรับรู้ความคิด ความจำ ความเข้าใจสิ่งต่างๆ ในความสัมพันธ์กับภาพโดยการมองเห็น (Visuospatial Relationships)

สุรัสวดี ว่องไว (2553: 69) ได้ศึกษาพฤติกรรมในการซื้อและรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะออทิสติก จากการสอนตรงร่วมกับการใช้บัตรพลัง

(Power Card) ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมในการซื้ออาหารและการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะอ้วนทอติหลังการสอนตรงรวมกับการใช้บัตรพลังสูงขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง

4.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง

สถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสอน ซึ่งนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้

ไสว พักขาว (2544: 22) ให้ความหมายของวิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่พยายามให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยการสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นในห้องเรียน แล้วให้ผู้เรียนแสดงบทบาทของตนเองตามสถานการณ์นั้น

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2545: 74) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า สถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมา ซึ่งสถานการณ์นั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยมีการกำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกาไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับประกอบกับวิจารณญาณของตนเองให้ปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด ซึ่งการเรียนรู้แบบสร้างสถานการณ์จำลองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ดีและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

ทิตนา แชมมณี (2552: 89) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า หมายถึงกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2552: 5-64) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ทำนองเดียวกันว่า หมายถึง การนำเอาสถานการณ์จริงมาจัดใหม่ แต่พยายามให้มีสภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แล้วให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือปฏิบัติงาน การจัดสถานการณ์จำลองให้ผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการแก้ปัญหา การ

ควบคุมสถานการณ์ การตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานเป็นกลุ่มภายใต้สภาพแวดล้อมสมจริง ทักษะที่ได้รับจากการฝึกฝนดังกล่าวแล้ว จะทำให้เขาคุ่นเคยและเมื่อพบกับสถานการณ์คล้ายๆ กันก็จะสามารถควบคุมสถานการณ์นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สถานการณ์จำลองในการซื้อขาย สถานการณ์จำลองในการรบกับข้าศึก สถานการณ์จำลองในการบริหาร เป็นต้น

จากการศึกษาความหมายของสถานการณ์จำลองดังกล่าว สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการสอนแบบหนึ่ง โดยการจำลองสถานการณ์และสภาพแวดล้อมเลียนแบบให้เหมือนหรือใกล้เคียงสภาพการณ์จริง โดยผู้เรียนแสดงบทบาทและสามารถคิดตัดสินใจในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่ตนกำลังเผชิญอยู่ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้การสร้างเหตุการณ์หรือสมมติเหตุการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่นักเรียนจะปฏิบัติหรือทำกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อสอนการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

4.2 จุดประสงค์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

เสริมศิริ ลักษณะศิริ (2540: 271) ได้เสนอจุดประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองเพิ่มเติมจาก สุวิทย์ มูลคำ และ อรรถัย มูลคำ ไว้ว่า เพื่อเป็นการเปลี่ยนกิจกรรมการสอนจากการยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางมาเป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สุวิทย์ มูลคำ และอรรถัย มูลคำ (2545: 73-74) ได้เสนอจุดประสงค์ของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ หรือ เรื่องที่มีตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน
2. เพื่อฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่ม การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
3. เพื่อฝึกการคิดวินิจฉัย แก้ปัญหา กล้าแสดงออก ควบคุมสถานการณ์ การตัดสินใจในสถานการณ์ที่ผู้เรียนอาจพบได้ในชีวิตจริง

ทิตนา เขมมณี (2552: 89) กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์หรือเรื่องที่มีตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน

เชย์ (Shay. 1980, อ้างถึงใน กนกรัตน์ พงษ์สมุทร, 2537: 32 – 33) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองสร้างขึ้นเพื่อ

1. ใช้ในการสร้างบรรยากาศในความเป็นกันเอง (To Break the Ice) ใช้ สถานการณ์จำลองในการแนะนำให้นักเรียนรู้จักซึ่งกันและกัน และรู้จักกันมากขึ้น หรือใช้แนะนำ วิชาที่เรียน กิจกรรมบางอย่างสามารถใช้การสร้างบรรยากาศเพื่อช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมใน ห้องเรียน การเลือกใช้สถานการณ์จำลองเพื่อความมุ่งหมายนี้ ควรมีข้อจำกัดเป็นกิจกรรมสั้นๆ ที่ ควรจะกระทำให้แล้วเสร็จใน 1-2 ชั่วโมง ของการเรียนการสอน

2. เพื่อที่จะบอกความจริง (To Impart Facts) สถานการณ์จำลองมักไม่ใช้เดี่ยวๆ ในการสอนความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง มีสถานการณ์จำลองมากมายที่ออกแบบ เพื่อใช้ในการให้ ข้อมูล โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น

3. เพื่อพัฒนาความรู้สึกหนักแน่น (To Develop Emphatic Sensitivity) สถานการณ์จำลองส่วนมากมักถูกออกแบบมา เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้และตระหนักเกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ สถานการณ์จำลองจะช่วยให้นักเรียนมีสายตากว้างไกล ส่งเสริม พัฒนาการการรับรู้ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจและมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อสำรวจอนาคต (To Explore the Future) สถานการณ์จำลองที่ใช้ใน ห้องเรียนออกแบบเพื่อทำนาย หรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอนาคต ให้กับนักเรียนได้ จัดฉากหรือสถานการณ์บางอย่างที่จะมีขึ้นในอนาคต ถูกจำลองอยู่ในแบบจำลองหรือความคิด รวบรวม ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และเพิ่มความสามารถในการที่จะต่อสู้กับการ เปลี่ยนแปลงที่ถูกควบคุม ทำให้มีความสามารถในการแก้ปัญหามากขึ้น และมีความสามารถในการ ประเมินผลระยะยาวของการกระทำต่างๆ

4.3 องค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2545: 74) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองมี องค์ประกอบ ดังนี้

1. สถานการณ์ ข้อมูล บทบาท และกติกาที่สะท้อนความเป็นจริง
2. ผู้เรียนทำหน้าที่แสดงบทบาทต่างๆ ตามที่กำหนดไว้
3. การแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจที่เกิดจากวิจรรณญาณของผู้แสดง
4. การอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล กติกา บทบาท หรือการแสดง

พฤติกรรมและผลการแสดงเพื่อการเรียนรู้

4.4 การสร้างสถานการณ์จำลอง

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงการสร้างสถานการณ์จำลอง ไว้ดังนี้
 สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2545: 75-76) ได้กล่าวว่า การสร้างสถานการณ์จำลองที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ผู้ใช้สามารถเข้าใจโครงสร้างและการทำงานได้ง่าย
2. มีจุดประสงค์และเป้าหมายที่แน่นอนชัดเจน
3. ไม่มีจุดบอดหรือข้อผิดพลาดในการทำงาน
4. ผู้ใช้สามารถควบคุมสถานการณ์และใช้งานได้อย่างสะดวก
5. ให้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์
6. สามารถนำไปปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ระบบงานอื่นได้ง่าย
7. สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ ตั้งแต่ปัญหาที่ง่ายจนถึงปัญหาที่มีความยุ่งยาก

ซับซ้อนมากขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2552: 5-65) ได้กล่าวว่า การสร้างสถานการณ์จำลองหรือเกมจำลองสถานการณ์นั้น ผู้สอนอาจร่วมกับกลุ่มผู้สอน หรือบางครั้งอาจให้ผู้เรียนร่วมกันสร้างได้ด้วย โดยผู้สอนควรคำนึงถึงคำถามก่อนการสร้างบทเรียน ดังนี้

1. บทเรียนที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่จะสอนให้ประโยชน์อะไรกับผู้เรียน
2. บทเรียนที่จะสร้างขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์อย่างไร วัตถุประสงค์นั้นสอดคล้องกับ

ความต้องการของผู้เรียนหรือไม่

3. สถานการณ์จำลองที่จะสร้างนั้นสะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมจริงอย่างไรบ้าง

4. ผู้เรียนแต่ละคนหรือกลุ่มมีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง ความสัมพันธ์นั้นๆ ให้ประโยชน์มากน้อยเพียงใดแก่ผู้เรียน

ทเวลเกอร์ (Twelker 1969: 64-70, อ้างถึงใน สมเชาว์ เนตรประเสริฐ, 2518: 26) กล่าวถึงหลักการที่จะนำมาใช้พิจารณาออกแบบสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาการสอนโดยสรุปว่า ผู้สอนจะต้องพิจารณาถึงเนื้อหาที่ต้องการสอน วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผลดีที่สุด และทำอย่างไรระบบที่ออกแบบจึงจะสมบูรณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนในการออกแบบสถานการณ์จำลองดังนี้

1. วางขอบเขตปัญหาการสอน สิ่งที่จะต้องรู้ในการกำหนดปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ควรจะใช้อะไรเป็นเครื่องมือหรือสื่อที่จะมาช่วยพัฒนาการเรียนรู้อะไรหรือการแก้ปัญหาเหล่านั้น หรือจะใช้อะไรเป็นแรงจูงใจ และผู้กำหนดปัญหาจะต้องรู้ให้ลึกซึ้งว่าปัญหาคือ

อะไร ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีความมุ่งหมายอย่างไร เราจะอาศัยอะไรเป็นสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้เข้าใจปัญหา

2. พิจารณาสภาพของระบบที่จะนำมาใช้ในสถานการณ์ ผู้ออกแบบจะต้องพิจารณาว่าจะใช้กับผู้เรียนกี่คนและใช้กำลังคนเท่าไร ใช้เครื่องมืออะไรช่วย ใช้วิธีการอย่างไร วัสดุอุปกรณ์อะไร หลักการดำเนินงานจะเป็นไปในรูปใด และจะสร้างปรัชญาการสอนในแนวใด หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ จะต้องคำนึงถึงส่วนประกอบต่างๆ ที่จะมีส่วนช่วยในการวางขอบเขตของปัญหาได้เหมาะสมและถูกต้องตามวัตถุประสงค์

3. ปรับสภาพการเข้าสู่ปัญหา เพื่อที่จะให้ปัญหานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เราจะต้องอาศัยสภาพการณ์ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมกับปัญหา หรือเลือกวิธีการที่จะช่วยนำปัญหาไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้

4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ ต้องกำหนดออกมาในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้

5. กำหนดเกณฑ์ในการวัดผล เนื่องจากการวัดผลแบบนี้จะต้องใช้วัดพฤติกรรมของผู้เรียนจึงต้องสร้างเกณฑ์ออกเป็น 2 แบบ คือ

5.1 วัดผลขั้นสุดท้ายในการเรียนรู้

5.2 วัดขีดระดับความสามารถที่เปลี่ยนแปลงไป

6. เสนอผลของสถานการณ์จำลอง ผลของสถานการณ์จำลองมีข้อได้เปรียบวิธีการเรียนรู้แบบอื่นอีกหลายอย่าง คือ

6.1 สามารถสร้างอารมณ์และสร้างทัศนคติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

6.2 สถานการณ์จำลองสามารถรวบรวมพฤติกรรมที่จะชี้ความสามารถของผู้เรียนและความจำไว้ด้วยกันได้คือ ผู้เรียนจะมีพัฒนาการทั้งด้านความจำและพัฒนาขีดความสามารถ

6.3 สถานการณ์จำลองจะสนใจให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมได้นาน

6.4 ผู้เรียนจะสามารถเลือกตอบสนองต่อสถานการณ์ทางสังคมจากสถานการณ์จำลองได้

6.5 สถานการณ์จำลองจะช่วยปรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนให้เข้ากันได้เป็นอย่างดีและเป็นไปตามที่ต้องการ

6.6 สถานการณ์จำลองจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนไว้ได้ทั้งในการทำแบบฝึกหัดและแม้แต่ในการเรียนเนื้อหาหลายอย่าง

6.7 สถานการณ์จำลองสามารถที่จะชักจูงผู้เรียนให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้

7. กำหนดชนิดของเครื่องมือ ที่จะนำมาสร้างเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์จำลอง เช่น ใช้เครื่องมือช่วยสอน หรือสื่ออย่างอื่น ๆ เช่น เกมส์ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

8. เลือกสื่อหลายๆ อย่างเข้ามาใช้ เลือกเอาสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นเครื่องมือพัฒนาสถานการณ์จำลอง

9. พัฒนาระบบสถานการณ์จำลอง แก้ไขข้อบกพร่องในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้สถานการณ์จำลองสมบูรณ์ที่สุด

10. ทดลองใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อหาข้อจำกัดของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น อาจทดลองกับคนกลุ่มเล็ก หรือแบบหนึ่งต่อหนึ่งก็ได้ การทดลองอาจทำได้ทั้งแบบเปิดและแบบปิดคือให้ผู้รับการทดสอบทำเครื่องหมายในที่ๆ เป็นปัญหา และอาจใช้วิธีเปิดอภิปรายกับผู้สร้างโดยตรง

11. เปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์จำลอง หลังจากการทดลอง ถ้าหากพบข้อบกพร่อง ต้องนำกลับมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมและเป็นไปตามที่ต้องการ

12. ใช้สถานการณ์จำลอง เป็นส่วนหนึ่งของการสอนจริงเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพ

13. ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในอนาคต ซึ่งมักจะพบความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้เราจึงต้องเตรียมปรับปรุงสถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2552: 65-67) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ในทำนองเดียวกัน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ ก่อนสร้างสถานการณ์จำลองต้องศึกษาและสำรวจจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องใดบ้าง ศึกษาสถานการณ์ต่างๆ เมื่อได้พิจารณาและศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ว่า สถานการณ์จำลองนั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้อะไร และจะให้ผลเสียอะไร สถานการณ์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นใกล้เคียงกับความจริงแค่ไหน เพื่อให้สถานการณ์นั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด

2. ขั้นการกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดจุดประสงค์นั้นมุ่งให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร เมื่อผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว ผู้เรียนจะเป็นอย่างไร การสร้างสถานการณ์จำลองจึงต้องสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์

3. **ขั้นการเลือกสถานการณ** สถานการณที่เป็นจริงและสามารถจำลองมาใช้ในชั้นเรียนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และมีการดัดแปลงให้เหมาะกับการใช้ในชั้นเรียน โดยสถานการณจำลองนั้นได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตีวิเคราะห์ ตัดสินใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่ต้องการใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4. **ขั้นกำหนดโครงสร้างของสถานการณจำลอง** การกำหนดโครงสร้างของสถานการณจำลองประกอบด้วยสิ่งที่สำคัญ ดังนี้

4.1 การกำหนดจุดประสงค์ของสถานการณจำลอง

4.2 การกำหนดบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน

4.3 การเตรียมข้อมูล เนื้อหาข่าวสารที่จำเป็น

4.4 การกำหนดสถานการณต่างๆ ให้เห็นเหมือนจริงในสังคม

4.5 การลำดับขั้นของเหตุการณ์ เวลา และปัญหาจากสถานการณ

4.6 การสรุปและอภิปราย เมื่อจบสถานการณ

5. **ขั้นการสร้างและออกแบบสื่อการเรียนและสร้างกฎเกณฑ์** การสร้างและออกแบบสื่อการเรียนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เช่น บัตรคำ รูปภาพ บัตรคำสั่ง เป็นต้น สื่อการเรียนจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในกิจกรรม ควรวางเงื่อนไขแต่ละขั้นของการแสดงว่าต้องกำหนดการเล่นตามลำดับเหตุการณ์นั้นๆ อย่างไร

6. **ขั้นการทดลองใช้** เมื่อสร้างสถานการณเสร็จแล้ว ควรนำสถานการณจำลองนั้นไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นเพื่อตรวจข้อบกพร่อง ด้านวิธีการ ภาษา ตลอดจนการใช้สื่อและเงื่อนไขต่างๆ ว่า ควรแก้ไขและปรับปรุงในแง่ใดบ้าง เพื่อให้ได้สถานการณจำลองที่สมบูรณ์ เหมาะที่จะนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม

4.5 การสอนโดยใช้สถานการณจำลอง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 75-80) ได้เสนอขั้นตอนการสอนโดยใช้สถานการณจำลองไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้สอนเตรียมสถานการณจำลองที่จะใช้จัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนอาจจะสร้างสถานการณขึ้นเอง หรือเลือกสถานการณจำลองที่มีผู้สร้างไว้แล้ว รวมทั้งการเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งจำเป็นต่างๆ และสถานที่ ในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจในสถานการณจำลองนั้น และควรจะทำทดลองปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องต่างๆ จะได้จัดเตรียมหาทางป้องกันหรือแก้ไขไว้

2. ชี้นำเสนอสถานการณ์จำลองและแนวทางปฏิบัติ

โดยปกติสถานการณ์จำลองส่วนใหญ่จะมีความซับซ้อนพอสมควร การนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท และกติกาต่างๆ จึงจำเป็นที่ผู้สอนต้องมีการเตรียมการอย่างดี ผู้สอนจัดเตรียมข้อมูลทุกอย่างไว้ให้พร้อม ในการนำเสนอสถานการณ์นั้นๆ ผู้สอนจะต้องเสนอให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยเริ่มด้วยการบอกเหตุผล วัตถุประสงค์ ภาพรวมของสถานการณ์จำลองทั้งหมด แล้วจึงให้ข้อมูลรายละเอียดที่จำเป็น เช่น บทบาท กติกา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนหรือผู้แสดงซักถาม เพื่อความเข้าใจได้

3. ชี้นมอบหมายบทบาทให้ผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนเข้าใจภาพรวม บทบาท กติกาของสถานการณ์จำลอง ผู้เรียนทุกคนควรได้รับบทบาทในการแสดงซึ่งผู้สอนอาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกบทบาทเอง หรือผู้สอนอาจเป็นผู้กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งบางครั้งผู้เรียนบางคนอาจจะได้รับบทบาทที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงของตน แต่บางคนอาจจะได้รับบทบาทไม่ตรงกับบุคลิกภาพหรือแตกต่างจากชีวิตจริง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ ขึ้นมาได้

4. ชี้นแสดง

ในขั้นนี้ผู้เรียนที่ร่วมแสดงในสถานการณ์จำลองจะต้องใช้ข้อมูลที่ให้ไว้ ประกอบกับวิจารณ์ญาณของตนเอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือแก้ปัญหาตามสถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด โดยผู้เรียนจะต้องพิจารณาว่า

จะพูดอะไร

จะพูดกับใคร

จะเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบทบาทอย่างไร

ส่วนผู้สอนควรจะทำหน้าที่

ควบคุม ติดตามคอยสังเกตพฤติกรรมของผู้แสดงอย่างใกล้ชิด

จดบันทึกข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้

ให้คำปรึกษาหรือตามความจำเป็น ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

กำหนดว่าจะเริ่ม และการยุติการแสดงเมื่อไร

5. ชี้นอภิปราย

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงที่สถานการณ์จำลองขึ้นมา ดังนั้น หลังจากแสดงแล้วจึงจำเป็นต้องมีการอภิปรายประเด็นการเรียนรู้จาก

สถานการณ์ในเรื่องนั้นๆ อะไรบ้างเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้นสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

6. ชั้นสรุป และประเมินผล

ผู้สอน ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญ และประเมินผลการเรียนรู้

ทิตินา แชมมณี (2552: 90-92) ได้กล่าวว่า การใช้วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองให้มีประสิทธิภาพ ต้องประกอบไปด้วยเทคนิควิธีสอน ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลองที่จะใช้สอน โดยอาจสร้างขึ้นเอง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยตรง ผู้สร้างจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างรวมทั้งมีประสบการณ์ในสถานการณ์นั้นในความเป็นจริง หรือผู้สอนอาจเลือกสถานการณ์จำลองที่มีผู้สร้างไว้แล้ว หากตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สถานการณ์จำลองที่วางจำหน่ายมีจำนวนไม่น้อย ผู้สอนสามารถศึกษาได้จากรายการและคำอธิบายซึ่งจะบอกวัตถุประสงค์ และลักษณะของสถานการณ์จำลองไว้ สถานการณ์จำลองโดยทั่วไปมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เป็นสถานการณ์จำลองแท้กับสถานการณ์จำลองแบบเกม หรือที่เรียกกันว่า เกมจำลองสถานการณ์ สถานการณ์จำลองแท้จะเป็นสถานการณ์การเล่นที่ให้ผู้เรียนได้เล่น เพื่อเรียนรู้ความจริง เช่น ผู้สอนอาจจำลองสถานการณ์ในประวัติศาสตร์ขึ้นมาให้ผู้เรียนเล่น โดยผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลที่เป็นจริงของสถานการณ์นั้นในการตัดสินใจในเหตุการณ์ต่างๆ ส่วนเกมจำลองสถานการณ์ มีลักษณะเป็นเกมการเล่น แต่เกมการเล่นนี้มีลักษณะที่สะท้อนความเป็นจริง ในขณะที่เกมธรรมดาต่างๆ ไป อาจจะไม่ได้อะไรสะท้อนความเป็นจริงอะไร เกมจำลองสถานการณ์นี้มีอยู่ 2 ประเภท คือ เป็นเกมจำลองสถานการณ์แบบไม่มีการแข่งขัน เช่น เกมจำลองสถานการณ์การเลือกตั้ง เกมจำลองสถานการณ์การเลือกอาชีพ เป็นต้น และเกมจำลองสถานการณ์แบบมีการแข่งขัน เช่น เกมจำลองสถานการณ์มลภาวะเป็นพิษ เกมจำลองสถานการณ์การค้าขาย

เมื่อมีสถานการณ์จำลองแล้ว ผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในสถานการณ์จำลองนั้น และควรลงเล่นด้วยตนเอง เพื่อจะได้ทราบถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ ในการเล่นจะได้จัดเตรียมการป้องกันหรือแก้ไขไว้ให้พร้อมเพื่อช่วยให้การเล่นเป็นไปอย่างสะดวกและราบรื่น ต่อจากนั้นจึงจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการเล่น ไว้ให้พร้อม รวมทั้งการจัดสถานการณ์ที่เล่นเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเล่น

2. การนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท และกติกา

เนื่องจากสถานการณ์จำลองส่วนใหญ่จะมีความซับซ้อนพอสมควรไปถึงระดับมาก การนำเสนอสถานการณ์ บทบาท และกติกาจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการอย่างดี ผู้สอนควรนำเสนออย่างเป็นไปตามลำดับขั้นตอนไม่สับสน และควรจัดข้อมูลทุกอย่างไว้ให้พร้อมในการนำเสนอ ผู้สอนควรเริ่มด้วยการบอกเหตุผล และวัตถุประสงค์กว้างๆ แก่ผู้เรียนว่าการเล่นในสถานการณ์จำลองนี้จะให้อะไร และเหตุใดจึงมาเล่นกันต่อไปจึงให้ภาพรวมของสถานการณ์จำลองทั้งหมด แล้วจึงให้รายละเอียดที่จำเป็น เช่น กติกา บทบาท เมื่อทุกคนเข้าใจพอสมควรแล้ว จึงให้เล่นได้

3. การเลือกบทบาท

เมื่อผู้เรียนเข้าใจภาพรวม และกติกาแล้วผู้เรียนทุกคนควรได้รับบทบาทในการเล่น ซึ่งผู้เรียนอาจเป็นผู้เลือกเอง หรือในบางกรณีครูอาจกำหนดบทบาทให้ผู้เรียนบางคนรับบทบาทบางบทบาท ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นของผู้เรียนคนนั้น

4. การเล่นในสถานการณ์จำลอง

ในขณะที่ผู้เรียนกำลังเล่นในสถานการณ์จำลองนั้น ผู้สอนควรติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียน และจดบันทึกข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ นอกจากนี้ต้องคอยดูแลให้การเล่นดำเนินไปอย่างไม่ติดขัด ให้คำปรึกษาตามความจำเป็น รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

5. การอภิปราย

เนื่องจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่มุ่งช่วยผู้เรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์นั้นจำลองขึ้นมา ดังนั้นการอภิปรายจึงควรมุ่งประเด็นไปที่การเรียนรู้ความเป็นจริงว่า ในความเป็นจริงสถานการณ์ในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างไร และอะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งผู้เรียนควรได้เรียนรู้จากการเล่นของตนในสถานการณ์นั้น จึงทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เมื่อได้เรียนรู้ความเป็นจริงแล้ว การอภิปรายอาจขยายต่อไปว่าเราควรจะให้สถานการณ์นั้นคงอยู่ หรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร และจะทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้

4.6 ประโยชน์ของการใช้สถานการณ์จำลอง

ทิสนา แคมมณี (2552: 371-372) ได้นำเสนอประโยชน์ของสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ เกิดความเข้าใจ เนื่องจากได้มีประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง
2. เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน การเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน
3. เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการคิด เป็นต้น นับเป็นวิธีเรียนที่ได้ความรู้แบบคงทน
4. เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากสำหรับผู้เรียนที่มีแรงจูงใจต่ำ
5. ทำให้เข้าใจสถานการณ์จริงได้ก่อนปฏิบัติจริง
6. ช่วยนำสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติจริงมาฝึกได้ก่อนใช้ทักษะขั้นสูงในสถานการณ์จริงต่อไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2552: 5-64) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองว่ามีคุณค่าต่อตัวผู้เรียนหลายประการ ดังนี้

1. ได้รับความรู้ ขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนสถานการณ์จำลองนั้นผู้เรียนจะเรียนรู้ในเนื้อหาสาระจากบทเรียนนั้นๆ ไปด้วย ทำให้เกิดมโนคติในเนื้อหาวิชานั้นๆ
2. ได้พัฒนากระบวนการทางความคิดโดยเฉพาะการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ สถานการณ์จำลองมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่ตนเผชิญอยู่ รวมทั้งการฝึกทักษะของการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กิจกรรมข้อนี้ผู้สอนจะช่วยให้พัฒนาผู้เรียนด้วยการชี้แนะ และคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่
3. เข้าใจโครงสร้าง ระบบของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเพราะสถานการณ์จำลองหรือที่จัดเป็นเกมจำลองสถานการณ์บางบทได้จำลองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาไว้ในห้องเรียน สภาพการณ์ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้าง และระบบสังคมไว้ด้วย นอกเหนือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สิ่งนี้เองที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปด้วยในตัว
4. ฝึกฝนการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การร่วมมือกับกลุ่ม การยอมรับมติของกลุ่ม การแข่งขัน การติดต่อ การสื่อความคิด การประสานงานกับผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจกฎเกณฑ์ เงื่อนไขของสังคม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
5. ได้ฝึกฝนการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ การฝึกฝนเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนใจเย็น มีเหตุผล และมีสติเมื่อเผชิญกับสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ

6. ได้พัฒนาทัศนคติและค่านิยมของตนเองจากการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองหรือเกมจำลองสถานการณ์จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองมากขึ้น เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่จำลองมา

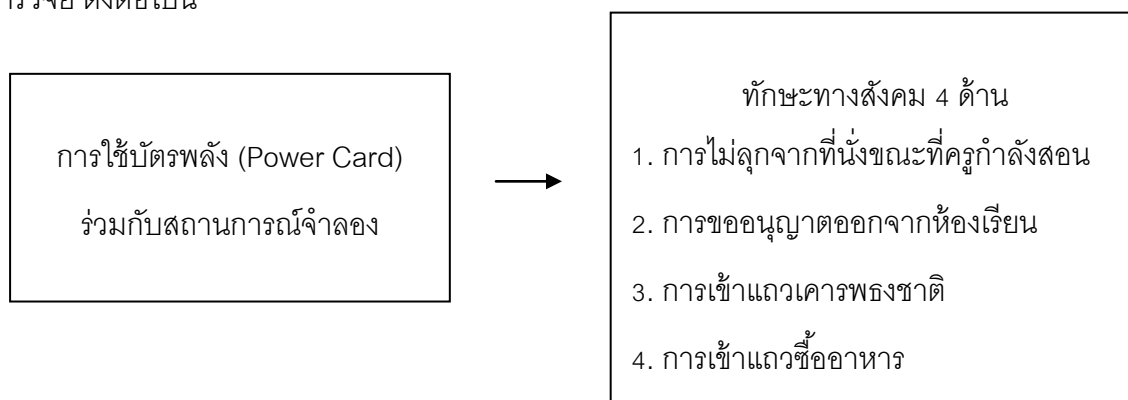
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม กิจกรรมส่วนใหญ่ในการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองหรือเกมจำลองสถานการณ์นั้น ผู้เรียนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง ผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ การสอนด้วยวิธีการดังกล่าวเหมาะสมกับผู้เรียนมาก เพราะเป็นการจัดสภาพการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนโดยการเสนอประสบการณ์ตรง คือสภาพการเรียนการสอนที่มีสภาพคล้ายความเป็นจริงมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง และมีความสนใจในการเรียนอย่างมาก

4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองนั้นได้ทำการวิจัยในหลายๆ รูปแบบที่แตกต่างกัน ดังนี้

พอร์รี และพาร์สัน (Perry & Parsons, 2006: 1) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองฝึกอาชีพโดยเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคคลออกทิสติกประเภทรุนแรง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มควบคุมให้การฝึกอาชีพก่อนเข้าทำงาน และกลุ่มทดลองให้การฝึกอบรมทักษะอาชีพก่อนเข้าทำงานโดยใช้สถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการทำงานดีกว่ากลุ่มควบคุม

จากการศึกษาและทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังที่ได้นำเสนอข้างต้นทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองเพื่อฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก หรือมีภาวะออทิสซึม ซึ่งไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ และมีความสามารถในการเข้าใจภาษา โดยสามารถอ่านและเขียนได้ สามารถพูดสื่อสารได้และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมหรรณพาราม ในโครงการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 โรงเรียน จำนวน 3 คน มีขั้นตอนในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์
2. มีอายุระหว่าง 12-16 ปี
3. พูดสื่อสารเป็นประโยคได้
4. สามารถอ่านเขียนหนังสือได้
5. มีความสามารถในการเข้าใจภาษา
6. สามารถเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติได้
7. ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองให้นักเรียนเข้ารับการทดลองอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 เพศชาย อายุ 14 ปี ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะออทิสซึม โดยเรียนร่วมกับเด็กปกติแบบเต็มเวลา และได้รับการสอนเสริมวิชาการจากครูการศึกษาพิเศษ สามารถสื่อสารโดยการพูดได้ดี ความสามารถปัจจุบัน คือ สามารถอ่านและเขียนได้ มีสมาธิในการทำงานถ้าเป็นงานที่ชอบ แต่ไม่สามารถเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ต้องมีการแนะนำ อีกทั้งยังมีปัญหาการปฏิบัติตามกติกาของสังคมทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การออกจากห้องเรียนโดยไม่ได้ขออนุญาต การขาดระเบียบวินัยเมื่อต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร

นักเรียนคนที่ 2 เพศชาย อายุ 14 ปี ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะออทิสซึม โดยเรียนร่วมกับเด็กปกติแบบเต็มเวลา และได้รับการสอนเสริมวิชาการจากครูการศึกษาพิเศษ มีสมาธิในการเรียน สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ เข้าใจการอ่านเนื้อเรื่องในหนังสือได้ดี สามารถสื่อสารเป็นประโยคได้ และมีความเข้าใจภาษาพูดและภาษาเขียน มีปัญหาในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การออกจากห้องเรียนโดยไม่ได้ขออนุญาต การขาดระเบียบวินัยเมื่อต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร

นักเรียนคนที่ 3 เพศชาย อายุ 14 ปี ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะออทิสซึม โดยเรียนร่วมกับเด็กปกติแบบเต็มเวลา และได้รับการสอนเสริมวิชาการจากครูการศึกษาพิเศษ ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ชอบเดินไปมาระหว่างที่ครูสอน มักจะลุกจากที่นั่งในขณะที่ครูสอน ขาดระเบียบวินัยในการเข้าแถวเคารพธงชาติ มักจะแทรกแถวในการซื้ออาหาร สามารถสื่อสารเป็นประโยคได้ เข้าใจภาษาพูดและภาษาเขียน มีปัญหาในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมทั้งในและนอกห้องเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. บัตรพลัง (Power Card) ประกอบด้วย

- 1.1 บัตรพลังที่ใช้ในการสอนทักษะ เรื่อง การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน
- 1.2 บัตรพลังที่ใช้ในการสอนทักษะ เรื่อง การขออนุญาตออกจากห้องเรียน

1.3 บัตรพลังที่ใช้ในการสอนทักษะ เรื่อง การเข้าแถวเคารพธงชาติ

1.4 บัตรพลังที่ใช้ในการสอนทักษะ เรื่อง การเข้าแถวซื้ออาหาร

2. แผนการจัดกิจกรรม

3. แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา และแบบประเมินความสามารถทักษะทาง

สังคม

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างบัตรพลัง (Power Card) แผนการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตนตามกติกาของสังคม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. บัตรพลัง (Power Card)

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการใช้บัตรพลังเพื่อเป็น สื่อการสอนเรื่องการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสเปนเซอร์และคณะ (Spencer.; et al. 2008.)

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติกที่มีปัญหาทักษะทางสังคม

1.3 กำหนดรูปแบบของบัตรพลังและเนื้อหาของการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ได้แก่ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร

1.4 สร้างบัตรพลัง โดยใช้ตัวการ์ตูนหรือบุคคลที่เด็กชื่นชอบเป็นตัวเอกของเรื่อง โดย Hero ของเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันไปตามความชอบ และความสนใจของเด็กแต่ละคน ตรงกับเรื่องที่ต้องการฝึก จัดทำเป็นแผ่นบัตร มีขนาดประมาณ 9x6 เซนติเมตร จำนวน 4 เรื่อง

1.5 นำบัตรพลังที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา พิเศษ จำนวน 2 คน รวม 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในบัตรพลังและวัตถุประสงค์ รวมถึงความเหมาะสมของภาษา

1.6 นำบัตรพลังที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม จำนวน 3 คน โดยปรับเปลี่ยน Hero ไปตามความชอบและความสนใจของเด็กทั้ง 3 คน

2. แผนการจัดกิจกรรม มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสถานการณ์จำลอง

2.2 กำหนดจุดประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรม เนื้อหาในแต่ละแผนมีรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ได้แก่ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร

2.3 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ให้กับนักเรียน ออทิสติก ซึ่งมีขั้นตอนการสอนตามลำดับดังนี้ คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

2.4 ดำเนินการเขียนแผนการจัดกิจกรรม การช่วยเหลือการปฏิบัติตามกติกาทางสังคม จำนวน 4 แผน ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก

แผนการจัดกิจกรรม	เนื้อหา	เครื่องมือที่ใช้สังเกตและบันทึกพฤติกรรม
ที่ 1	การไม่ลุกออกจากที่นั่ง ขณะที่ครูกำลังสอน	แบบบันทึกพฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่ง ขณะที่ครูกำลังสอน
ที่ 2	การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน	แบบประเมินความสามารถการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
ที่ 3	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	แบบประเมินความสามารถการเข้าแถวเคารพธงชาติ
ที่ 4	การเข้าแถวซื้ออาหาร	แบบประเมินความสามารถการเข้าแถวซื้ออาหาร

2.5 นำแผนการจัดกิจกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน รวม 3 คน เพื่อตรวจพิจารณาปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา การใช้ภาษาความเหมาะสมของกิจกรรม แล้วปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมให้ถูกต้องเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแผนการจัดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม ผลจากการ

นำไปทดลองใช้ มีข้อควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของเวลา จึงได้ปรับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม แต่ละขั้นตอนในแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมมากขึ้น ดังนี้ ในชั้นที่ 1 ชั้นนำใช้เวลา 5 นาที ชั้นที่ 2 ชั้นสอนใช้เวลา 40 นาที ชั้นที่ 3 ชั้นสรุปใช้เวลา 5 นาที ก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างต่อไป

3. แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา และแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 การสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา ใช้สังเกตพฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรม การลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของเด็กออทิสติก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึก พฤติกรรม โดยเลือกใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา บันทึกพฤติกรรมวันละ 50 นาที แบ่งเป็น 10 ช่วง ผู้สังเกตจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป็นเวลาทุกๆ 5 นาที วันละ 1 ครั้ง รวม 5 ครั้ง

3.1.2 จัดทำแบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา โดยกำหนดเกณฑ์ รายละเอียดในการบันทึกและให้คะแนนดังนี้

1 คะแนน หมายถึงการเกิดพฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลัง สอน

0 คะแนน หมายถึงเกิดพฤติกรรมการลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน

3.1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการ วิจัย นิยามของพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน และวิธีการบันทึกในแบบ สังเกตก่อน ลงมือเก็บข้อมูลจริง จำนวน 5 ครั้ง เพื่อหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต

3.1.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน ที่สร้าง ขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 3 คน พิจารณา ตรวจสอบเพื่อความถูกต้องเหมาะสม

3.1.5 แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ในการให้คะแนนพฤติกรรมกรปฏิบัติตามกติกาของสังคมของ สถานการณ์การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน จากการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการนำคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติตามกติกา ของสังคมได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1 - 2.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน) อยู่ในระดับดีมาก

3 - 4.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน) อยู่ในระดับดี

5 - 6.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน) อยู่ในระดับปานกลาง

7 - 8.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน) อยู่ในระดับพอใช้

9 - 10.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน) อยู่ในระดับปรับปรุง

3.2 การสร้างแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมซึ่งมี 3 ทักษะ คือ การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม

3.2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินความสามารถทักษะทางสังคมและดำเนินการสร้างแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม โดยกำหนดเป็นการบันทึกความสามารถในการปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในสถานการณ์ต่างๆ ตามที่กำหนด ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

0 คะแนน หมายถึงนักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมที่กำหนดให้

1 คะแนน หมายถึงนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่กำหนดให้

3.2.3 นำแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน รวม 3 คน พิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาถึงความเห็น ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมสอดคล้องกับเนื้อหา ที่ได้ตั้งไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมสอดคล้องกับเนื้อหา ที่ได้ตั้งไว้

-1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ที่ได้ตั้งไว้

นำผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ถ้าค่าดัชนีที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า แบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ที่ได้ตั้งไว้ นั้นสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ ผลการพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) รายการประเมินทุกข้อที่คำนวณได้เท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรง ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก

3.2.4 นำแบบประเมินทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนปกติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.5 นำแบบประเมินทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมที่ปรับปรุงแก้ไข ไปจัดทำเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เกณฑ์ในการประเมินผลคะแนนทักษะทางสังคมด้านการขออนุญาตออกจากห้องเรียน จากการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการนำคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติตามกติกาของสังคมได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

9.9 – 12.3 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกติกาของสังคมด้านการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติกอยู่ในระดับดีมาก

7.4 – 9.8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกติกาของสังคมด้านการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติกอยู่ในระดับดี

4.9 – 7.3 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกติกาของสังคมด้านการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติกอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 – 4.8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกติกาของสังคมด้านการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียน ออทิสติกอยู่ในระดับพอใช้

0 – 2.4 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกติกาของสังคมด้านการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติกอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์ในการประเมินผลคะแนนทักษะทางสังคมด้านการเข้าแถวเคารพ ธงชาติจากการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการนำคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติตามกติกาของสังคมได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

9.9 – 12.3 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม
กติกาสังคมด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับดีมาก

7.4 – 9.8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตามกติกา
ของสังคมนด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติกในระดับดี

4.9 – 7.3 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม
กติกาสังคมนด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 – 4.8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม
กติกาสังคมนด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับพอใช้

0 – 2.4 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม
กติกาสังคมนด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์ในการประเมินผลคะแนนทักษะทางสังคมนด้านการเข้าแถวซื้อ
อาหารจากการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง
โดยการนำคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติตามกติกาของสังคมนได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมี
รายละเอียด ดังนี้

9.9 – 12.3 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม
กติกาสังคมนด้านการเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับดีมาก

7.4 – 9.8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตามกติกา
ของสังคมนด้านการเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับดี

4.9 – 7.3 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตามกติกา
ของสังคมนด้านการเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับปานกลาง

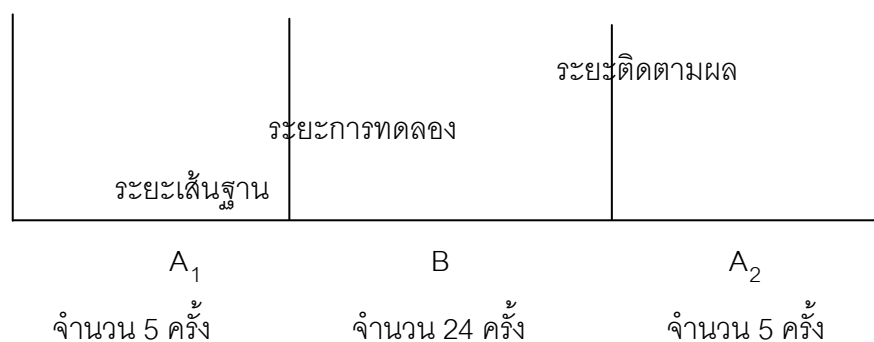
2.5 – 4.8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตามกติกา
ของสังคมนด้านการเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับพอใช้

0 – 2.4 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม
กติกาสังคมนด้านการเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติกอยู่ในระดับปรับปรุง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ Single Subject Design เป็นแบบ A-B-A Design

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน (A_1) สังเกตทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม เมื่อยังไม่มีกรฝึกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยมีการบันทึกทุกวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ติดต่อกัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เริ่มวันที่ 7 มกราคม ถึง 11 มกราคม 2556 เวลา 10.10 – 11.00 น. เป็นจำนวน 5 ครั้ง

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 2 ครั้ง ในระหว่างเวลา 12.10-13.00 น. และเวลา 15.10-16.00 น. รวม 24 ครั้ง ดังนี้ พฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน ทดลองในวันที่ 14, 16 และ 18 มกราคม 2556 พฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน ทดลองในวันที่ 21, 23 และ 25 มกราคม 2556 พฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ ทดลองในวันที่ 28, 30 มกราคม และ 1 กุมภาพันธ์ 2556 และพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหาร ทดลองในวันที่ 4, 6 และ 8 กุมภาพันธ์ 2556

ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล (A_2) ระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เพื่อติดตามผลความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของนักเรียนออทิสติก โดยติดตามผลทุกพฤติกรรม ในวันที่ 11, 12, 13, 14 และ 15 กุมภาพันธ์ 2556 เป็นจำนวน 5 ครั้ง

5.2 วิธีดำเนินการทดลอง

5.2.1 ขั้นตอนการทดลอง

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนมหารัชมงคล ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม
2. ทำเรื่องขออนุญาตจากผู้ปกครองนักเรียนปกติที่เป็นผู้ช่วยฝึก
3. ทำเรื่องขออนุญาตผู้ปกครองนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมเพื่อให้ความยินยอมในการใช้เป็นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

5.2.2 ชั้นดำเนินการทดลอง

1. ระยะเวลาพื้นฐานสังเกตความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ทั้ง 3 คน โดยสังเกตทีละคน แต่ยังไม่มีการจัดกระทำใดๆ ทั้ง 4 สถานการณ์ ได้แก่ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร การสังเกตเป็นระยะเวลา 5 วัน
2. เริ่มดำเนินการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางสังคมโดยการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง กำหนดการฝึกทีละทักษะใช้เวลาในการฝึกทักษะละ 1 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 2 ครั้ง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ เป็นจำนวน 24 ครั้ง และบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณ์ทุกครั้ง ฝึก ตารางการฝึกทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมมี ดังนี้

ตารางที่ 2 การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะของนักเรียนนอกทิสติก

สัปดาห์	วัน	เวลา	แผนการจัดกิจกรรม
1			ระยะเริ่มต้น
2	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	เรื่อง การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน
	พุธ	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	ศุกร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
3	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	เรื่อง การขออนุญาตออกจากห้องเรียน
	พุธ	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	ศุกร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
4	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	เรื่อง การเข้าแถวเคารพธงชาติ
	พุธ	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	ศุกร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
5	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	เรื่อง การเข้าแถวซื้ออาหาร
	พุธ	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	ศุกร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
	จันทร์	12.10-13.00 น. 15.10-16.00 น.	
6			ระยะติดตามผล

3. หลังการฝึกแต่ละทักษะ ผู้วิจัยติดตามโดยการสังเกต ใน 1 สัปดาห์ต่อมา พร้อมกับจดบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณ์ เป็นระยะเวลา 5 วัน

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณ์ของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแต่ละคนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ยของความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม

N แทน จำนวนครั้งที่ทำการบันทึก

6.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความสามารถความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม เป็นการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร IOC (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ □. 2540: 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.3 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต (Inter Observer Reliability) โดยใช้
สูตร IOR (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2549: 78)

$$\text{สูตร IOR} = \frac{A}{A+D} \times 100$$

เมื่อ A= การบันทึกได้ตรงกันระหว่างผู้สังเกต 2 คน ในแต่ละช่วงของเวลา

D= การบันทึกไม่ตรงกันระหว่างผู้สังเกต 2 คน ในแต่ละช่วงของเวลา

หาความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกตที่คำนวณได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
จึงจะถือว่าเชื่อถือได้ (Kazdin. 2002: 59)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับ สถานการณ์จำลอง

ผลการวิเคราะห์การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน (A_1) เป็นระยะที่ผู้วิจัยได้สังเกตความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของนักเรียนออทิสติก ในขณะที่ยังไม่มีกรฝึกกลุ่มตัวอย่างที่ ศึกษา โดยได้บันทึกความถี่ของพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละทักษะที่ฝึกทุกวัน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที จำนวน 5 ครั้ง ระยะที่ 2 ระยะ ทดลอง (B) เป็นระยะที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับ สถานการณ์จำลอง โดยผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกผลการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ในแต่ละ ทักษะที่ฝึก เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในระหว่างเวลา 12.10-13.00 น. และเวลา 15.10-16.00 น. จำนวน 24 ครั้ง ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล (A_2) เป็นระยะที่ผู้วิจัยติดตามผลหลังการฝึกทักษะทางสังคมทั้ง 4 ทักษะที่ได้มี การฝึก และได้บันทึกผลการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ในแต่ละทักษะ เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที จำนวน 5 ครั้ง เพื่อติดตามผลความสามารถ ทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของนักเรียนออทิสติก

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลคะแนนของการฝึกทักษะทางสังคมแต่ละทักษะได้นำมาวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ยในแต่ละระยะการทดลองทั้ง 3 ระยะ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

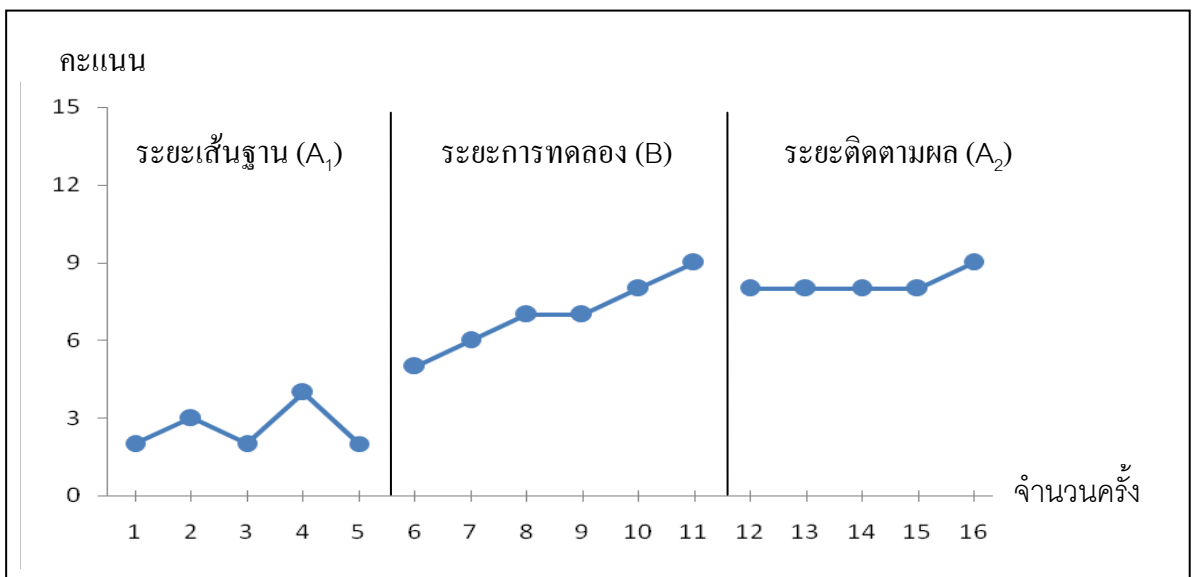
ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยความถี่ของคะแนนพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลัง ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

คนที่	ระยะเส้นฐาน (A_1)							
	1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1	2	3	2	4	2	13	2.6	
2	2	1	2	1	2	8	1.6	
3	3	1	2	3	2	11	2.2	
	ระยะการทดลอง (B)							
	1	2	3	4	5	6	รวม	เฉลี่ย
1	5	6	7	7	8	9	42	8.4
2	6	6	7	7	7	8	41	8.2
3	6	6	7	8	8	9	44	8.8
	ระยะติดตามผล (A_2)							
	1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1	8	8	8	8	9	41	8.2	
2	8	9	8	8	9	42	8.4	
3	8	8	8	8	9	41	8.2	

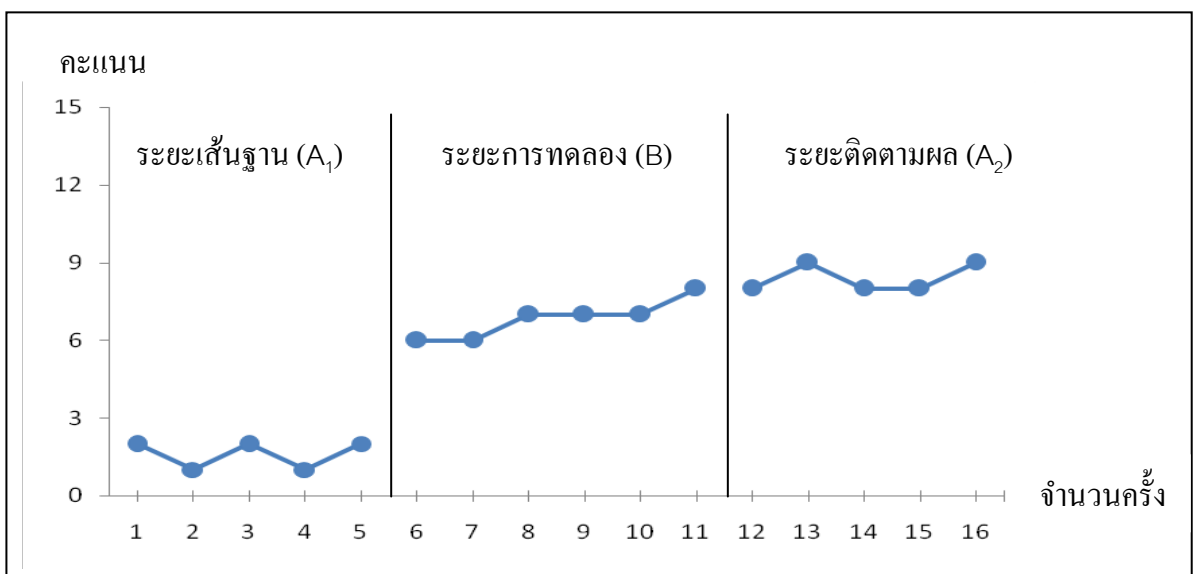
จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนในช่วงระยะเวลา 50 นาที ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ การทดลองพบผลในแต่ละระยะ ดังนี้ ผลการสังเกตในระยะเส้นฐาน (A_1) พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1 - 3 เท่ากับ 2.6, 1.6 และ 2.2 ตามลำดับ ส่วนในระยะการทดลอง (B) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลัง ร่วมกับสถานการณ์จำลอง เท่ากับ 8.4, 8.2 และ 8.8 ตามลำดับ ในขณะที่ในระยะติดตามผล (A_2) พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลัง ร่วมกับสถานการณ์จำลอง เท่ากับ 8.2, 8.4 และ 8.2 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอคะแนนค่าเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่ง

ขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลัง ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ในการทดลองของนักเรียนแต่ละคนทั้ง 3 ระยะ ปรากฏตามแผนภาพที่ 1 – 3 ดังนี้

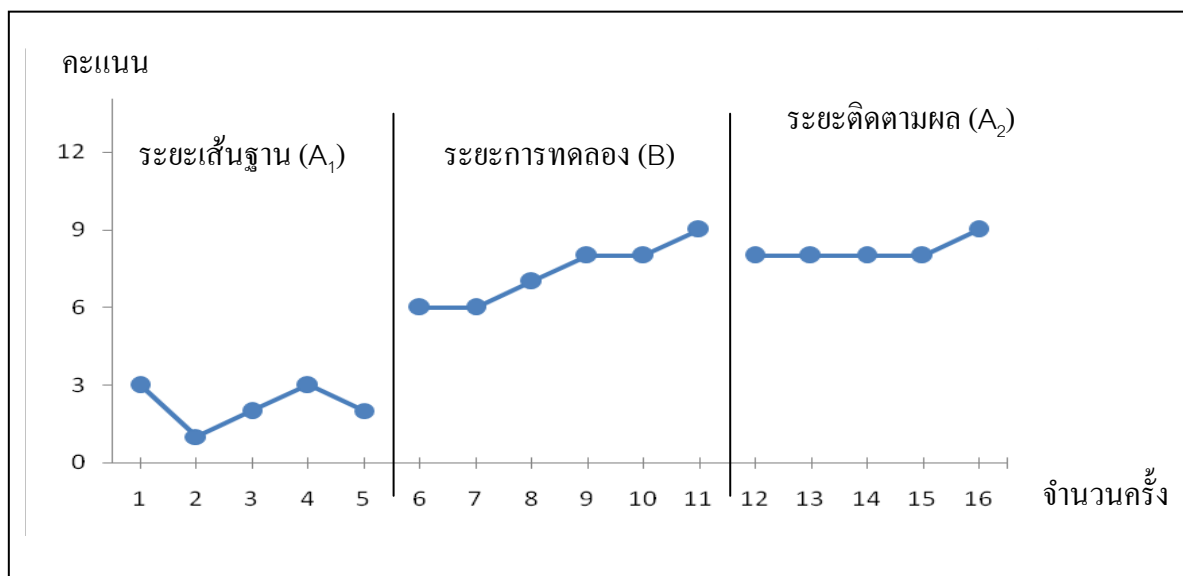
แผนภาพที่ 1 กราฟแสดงค่าความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่หนึ่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 1

แผนภาพที่ 2 กราฟแสดงค่าความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่หนึ่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 2

แผนภาพที่ 3 กราฟแสดงค่าความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่ถูกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนของนักเรียนออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 3

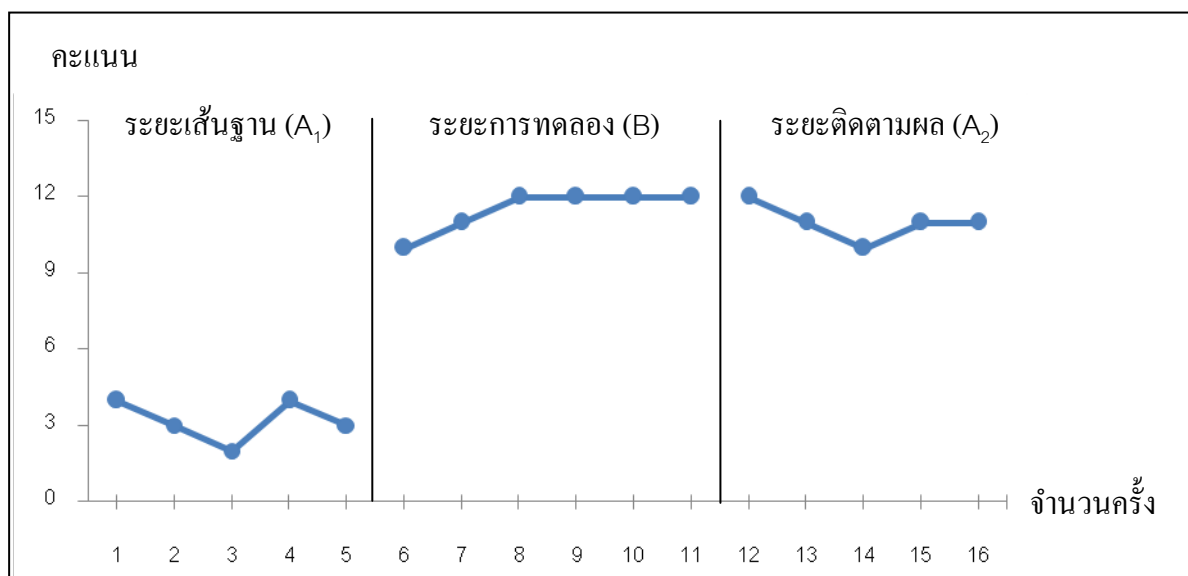

ตารางที่ 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

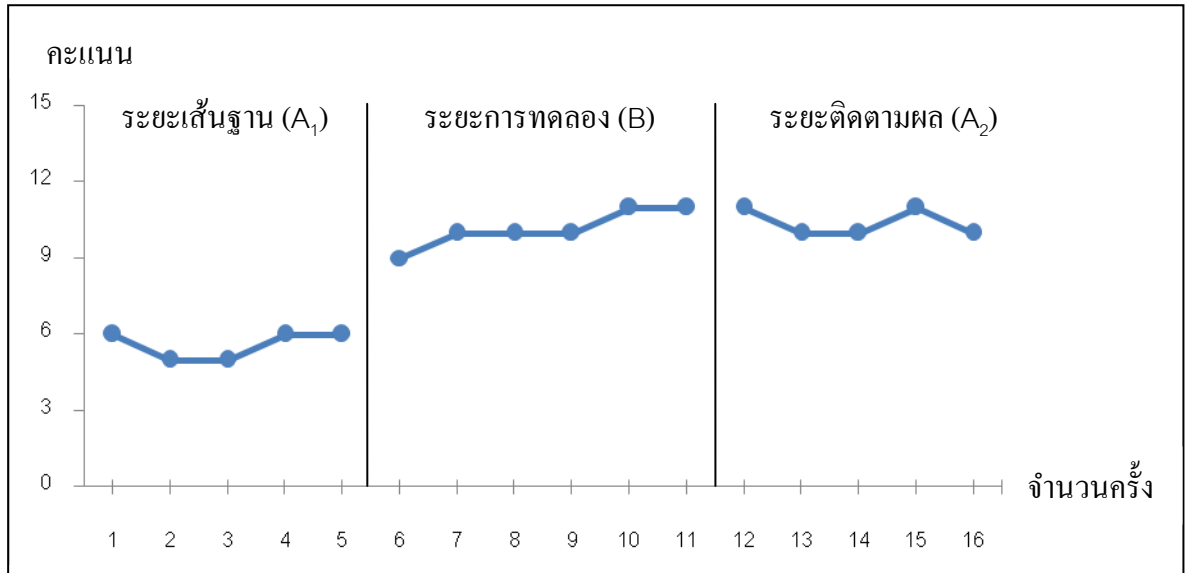
คนที่	ระยะพื้นฐาน (A ₁)							เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	รวม		
1	4	3	2	4	3	16	3.2	
2	6	5	5	6	6	28	5.6	
3	8	7	7	6	7	35	7.0	
ระยะการทดลอง (B)								
	1	2	3	4	5	6	รวม	เฉลี่ย
1	10	11	12	12	12	12	69	11.5
2	9	10	10	10	11	11	61	10.1
3	9	10	10	10	11	12	62	10.3
ระยะติดตามผล (A ₂)								
	1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1	12	11	10	11	11	55	11.0	
2	11	10	10	11	10	52	10.4	
3	12	12	11	11	12	58	11.6	

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ การทดลองพบผลในแต่ละระยะ ดังนี้ ผลการสังเกตในระยะพื้นฐาน (A_1) พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1 - 3 เท่ากับ 3.2, 5.6 และ 7.0 ตามลำดับ ส่วนในระยะการทดลอง (B) ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง เท่ากับ 11.5, 10.1 และ 10.3 ตามลำดับ ในขณะที่ในระติดตามผล (A_2) พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองตามลำดับ เท่ากับ 11.0, 10.4 และ 11.6 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอคะแนนค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองในการทดลองของนักเรียนแต่ละคนทั้ง 3 ระยะ ปรากฏตามแผนภาพที่ 4 - 6 ดังนี้

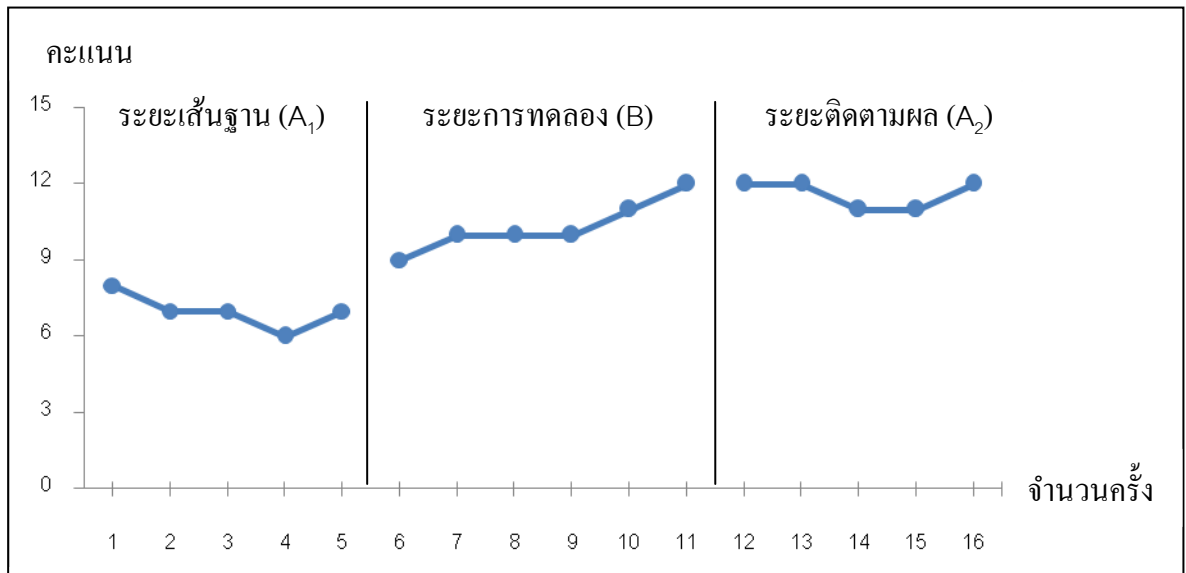
แผนภาพที่ 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 1

แผนภาพที่ 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรขอนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียน
ออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 2

แผนภาพที่ 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรขอนุญาตออกจากห้องเรียนของนักเรียน
ออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 3

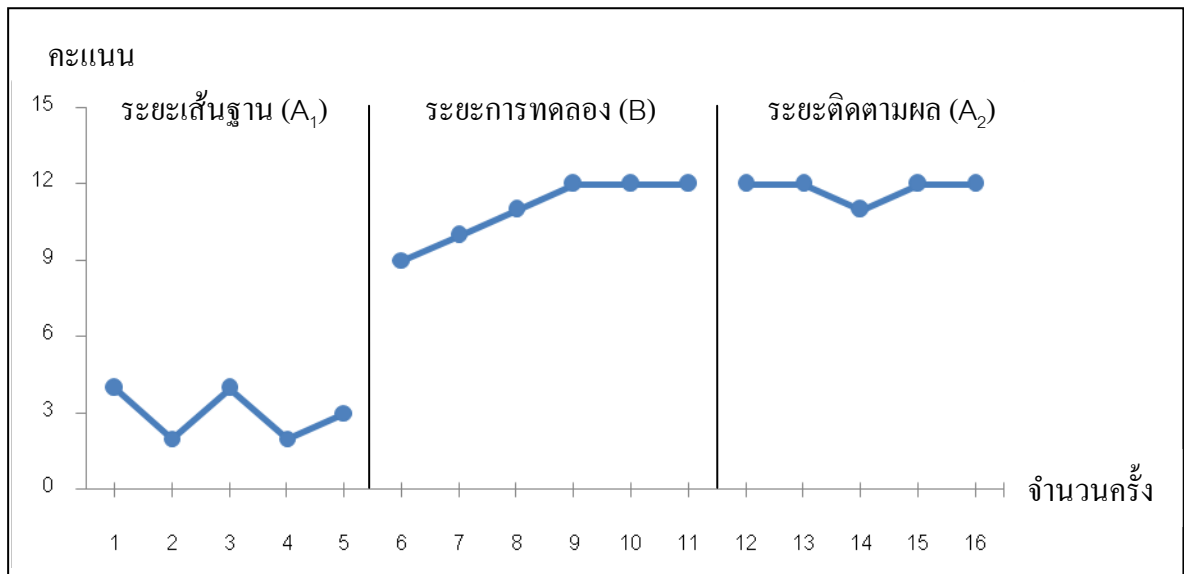

ตารางที่ 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก
โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

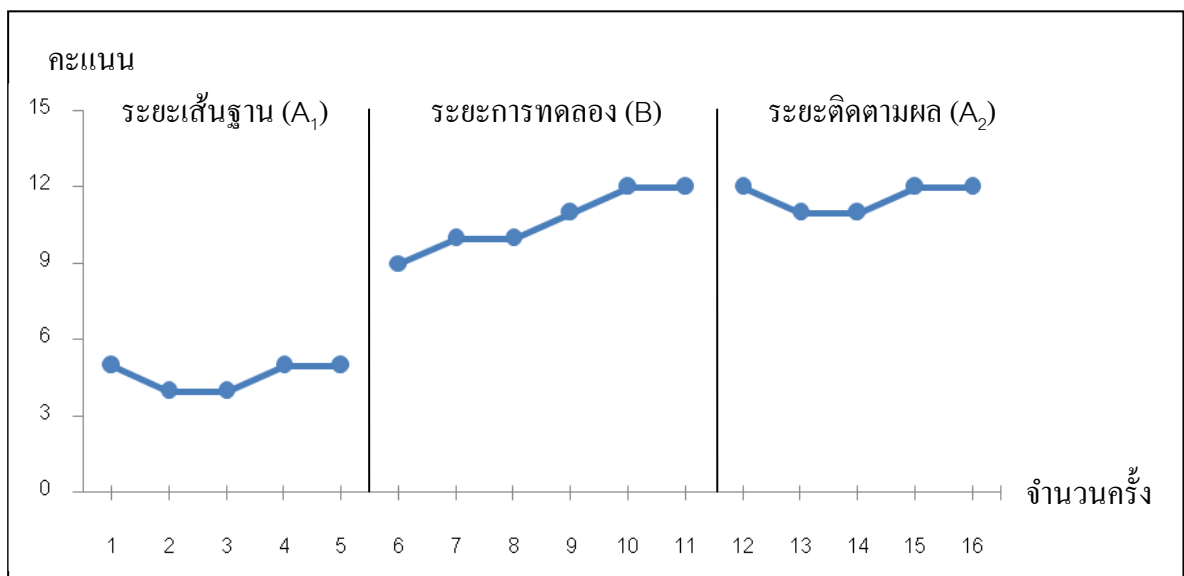
คนที่	ระยะเส้นฐาน (A_1)							
	1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1	4	2	4	2	3	15	3.0	
2	5	4	4	5	5	23	4.6	
3	5	5	4	5	5	24	4.8	
	ระยะการทดลอง (B)							
	1	2	3	4	5	6	รวม	เฉลี่ย
1	9	10	11	12	12	12	66	11.0
2	10	10	11	12	12	12	67	11.1
3	11	12	12	12	12	12	71	11.8
	ระยะติดตามผล (A_2)							
	1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1	12	12	11	12	12	59	11.8	
2	12	11	11	12	12	58	11.6	
3	12	11	12	12	11	58	11.6	

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ การทดลองพบผลในแต่ละระยะ ดังนี้ ผลการสังเกตในระยะเส้นฐาน (A_1) พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1 - 3 เท่ากับ 3.0, 4.6 และ 4.8 ตามลำดับ ส่วนในระยะการทดลอง (B) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง เท่ากับ 11.0, 11.1 และ 11.8 ตามลำดับ ในขณะที่ในระยะติดตามผล (A_2) พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง เท่ากับ 11.8, 11.6 และ 11.6 ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอคะแนนค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองในการทดลองของนักเรียนแต่ละคนทั้ง 3 ระยะ ปรากฏตามแผนภาพที่ 7 - 9 ดังนี้

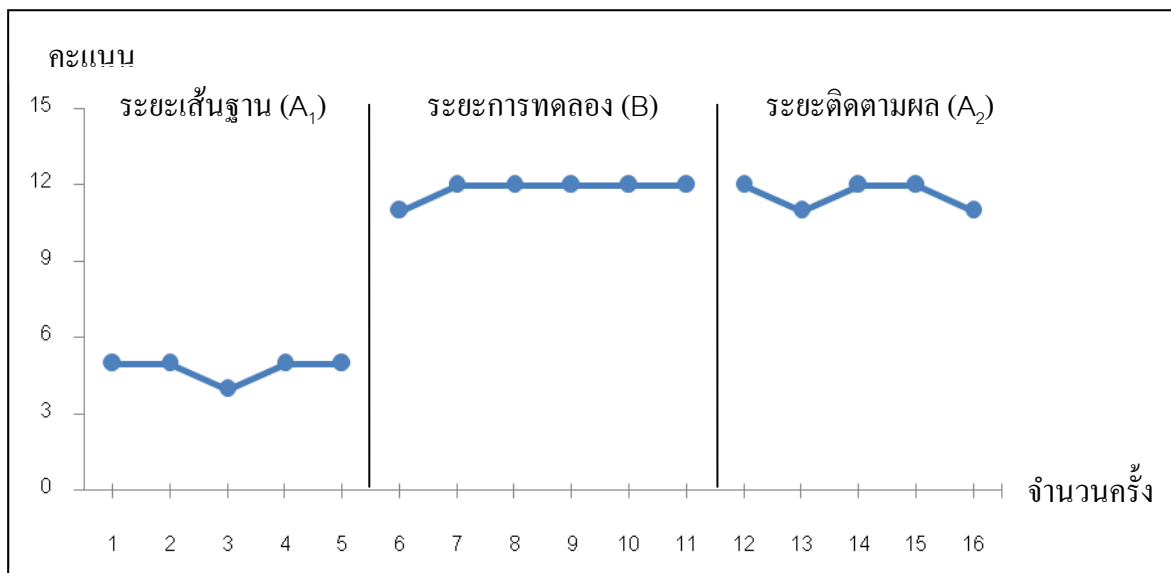
แผนภาพที่ 7 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 1

แผนภาพที่ 8 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 2

แผนภาพที่ 9 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 3

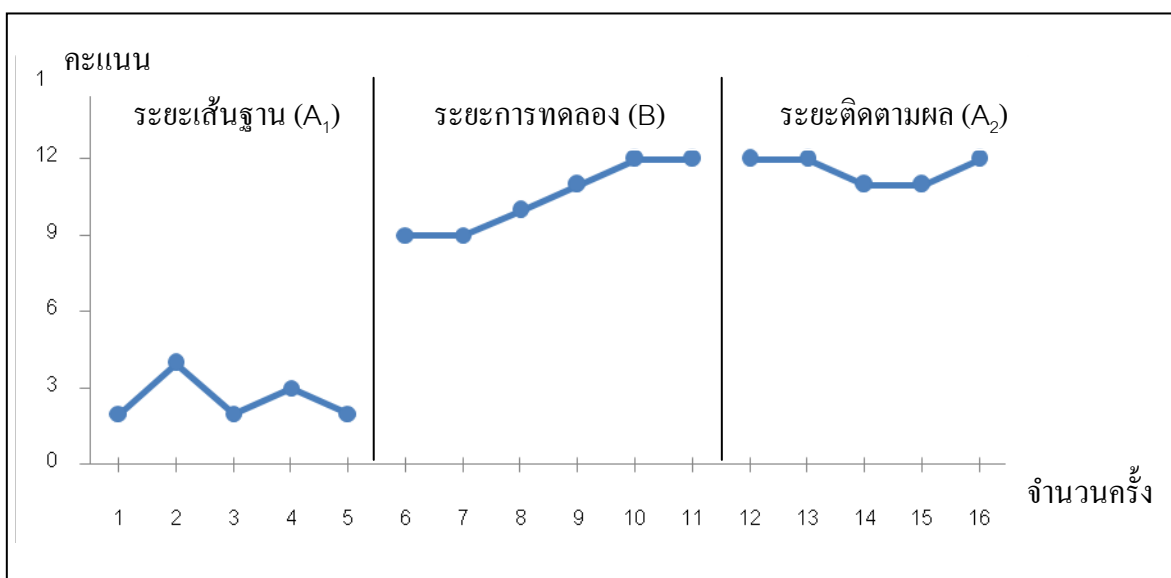

ตารางที่ 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

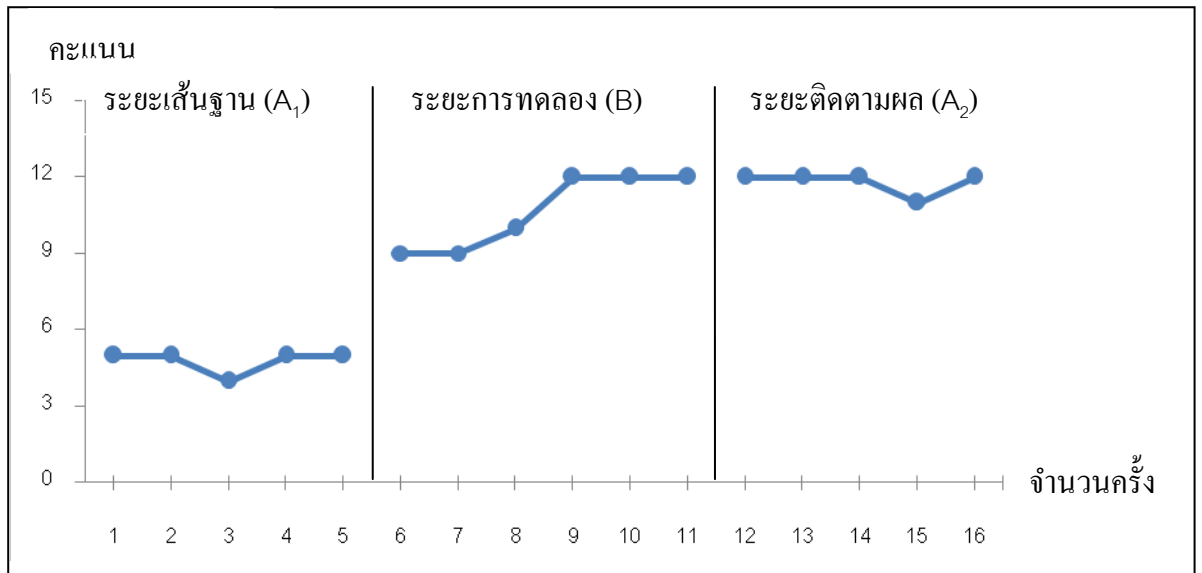
คนที่	ระยะเส้นฐาน (A_1)						รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5			
1	2	4	2	3	2	13	2.6	
2	5	5	4	5	5	24	4.8	
3	6	6	5	6	5	28	5.6	
ระยะการทดลอง (B)								
	1	2	3	4	5	6	รวม	เฉลี่ย
1	9	9	10	11	12	12	63	10.6
2	9	9	10	12	12	12	64	10.7
3	10	10	12	12	12	12	68	11.3
ระยะติดตามผล (A_2)								
	1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1	12	12	11	11	12	58	11.6	
2	12	12	12	11	12	59	11.8	
3	12	12	12	12	12	60	12.0	

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหาร ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ การทดลองพบผลในแต่ละระยะ ดังนี้ ผลการสังเกตในระยะพื้นฐาน (A_1) พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1 - 3 เท่ากับ 2.6, 4.8 และ 5.6 ตามลำดับ ส่วนระยะการทดลอง (B) ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง เท่ากับ 10.6, 10.7 และ 11.3 ตามลำดับ ในขณะที่ในระยะติดตามผล (A_2) พบว่านักเรียนคนที่ 1 - 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ตามลำดับ เท่ากับ 11.6, 11.8 และ 12.06 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอคะแนนค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ในการทดลองของนักเรียนแต่ละคนทั้ง 3 ระยะ ปรากฏตามแผนภาพที่ 10 - 12 ดังนี้

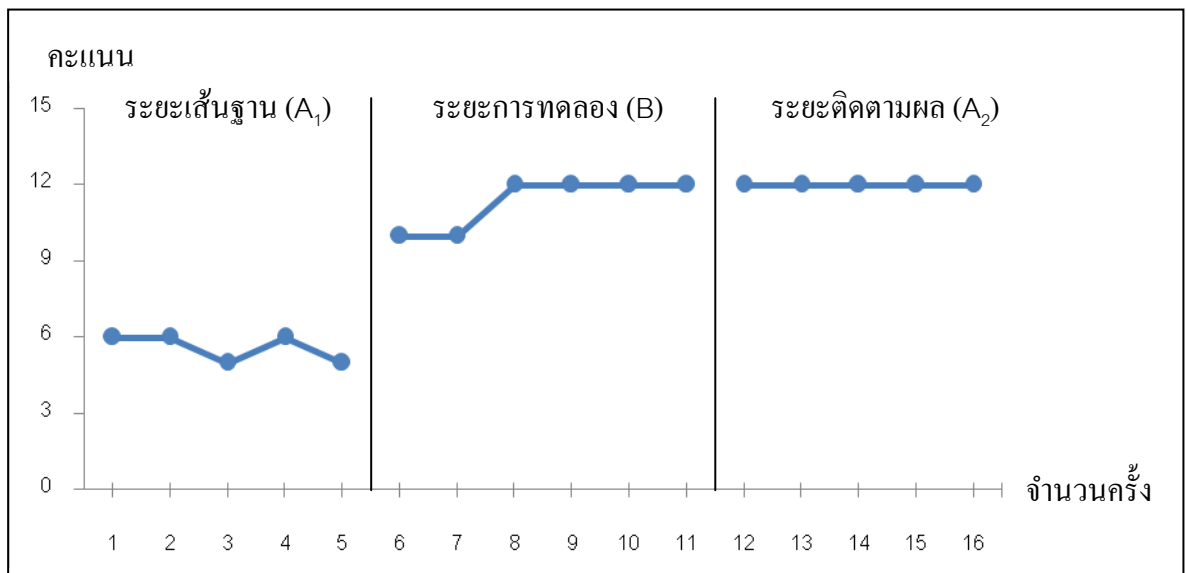
แผนภาพที่ 10 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 1

แผนภาพที่ 11 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติก
โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 2

แผนภาพที่ 12 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรเข้าแถวซื้ออาหารของนักเรียนออกทิสติก
โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองของนักเรียนคนที่ 3

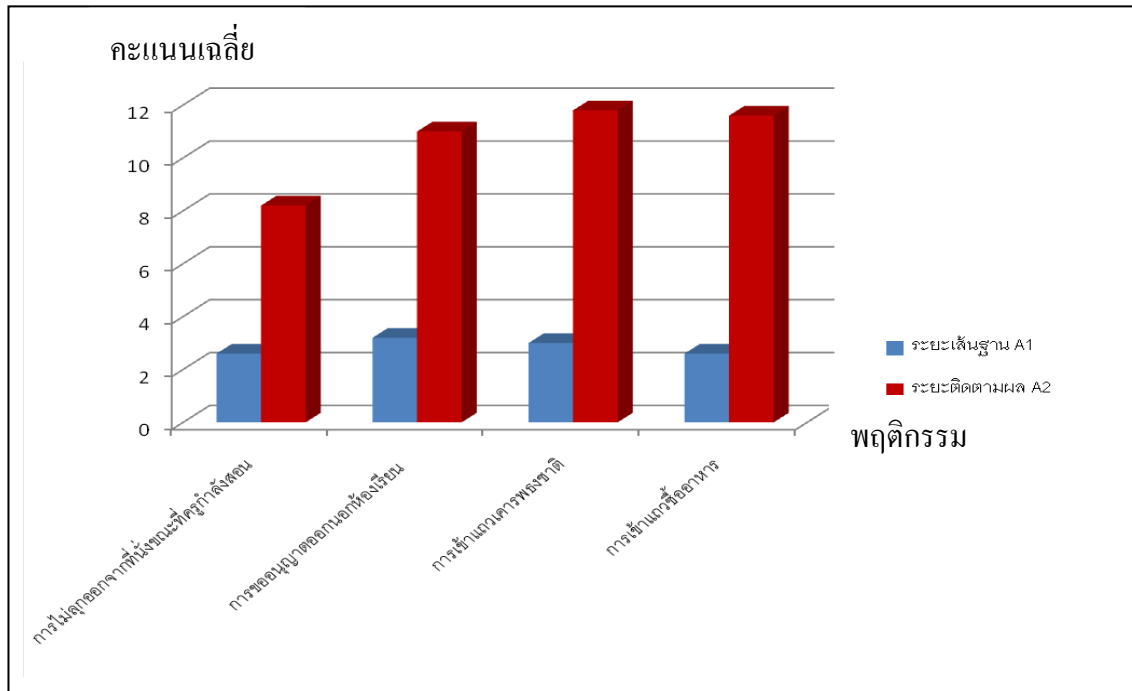

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน
 ออทิสติก (ระหว่างระยะเส้นฐาน (A1) กับระยะติดตามผล (A2)) โดยใช้บัตรพลัง
 ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

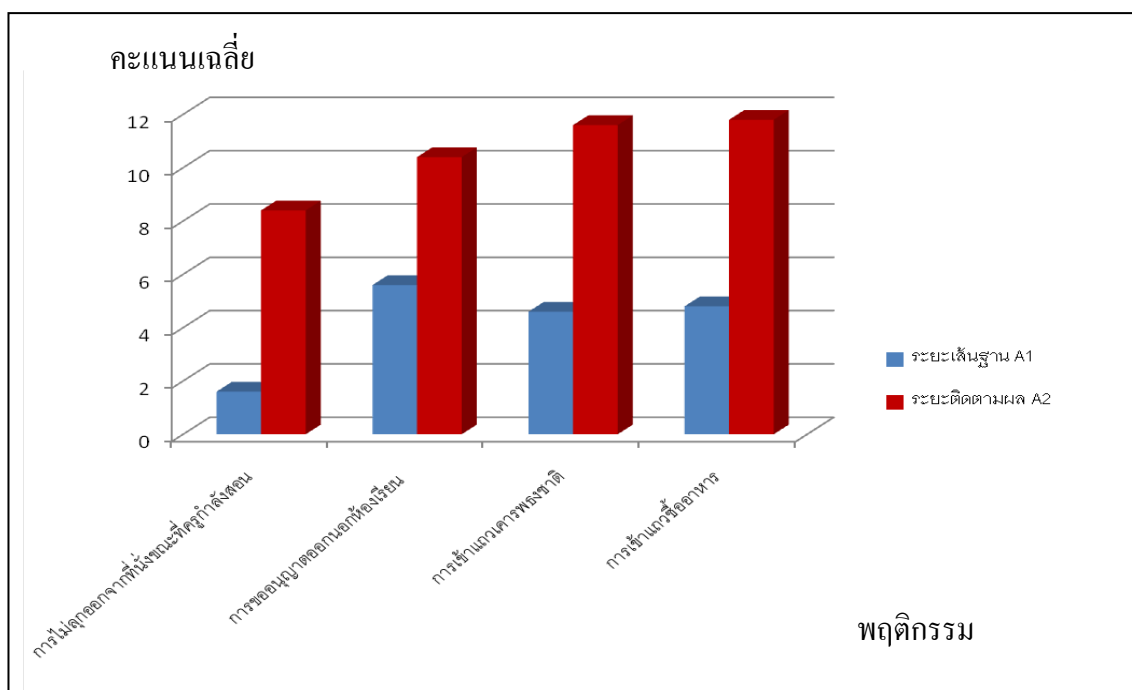
คนที่	การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน				การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน			
	A ₁	การแปลผล	A ₂	การแปลผล	A ₁	การแปลผล	A ₂	การแปลผล
1	2.6	พอใช้	8.2	ดีมาก	3.2	พอใช้	11.0	ดีมาก
2	1.6	พอใช้	8.4	ดีมาก	5.6	ปานกลาง	10.4	ดีมาก
3	2.2	พอใช้	8.8	ดีมาก	7.0	ปานกลาง	11.6	ดีมาก
คนที่	การเข้าแถวเคารพธงชาติ				การเข้าแถวซื้ออาหาร			
	A ₁	การแปลผล	A ₂	การแปลผล	A ₁	การแปลผล	A ₂	การแปลผล
1	3.0	พอใช้	11.8	ดีมาก	2.6	พอใช้	11.6	ดีมาก
2	4.6	พอใช้	11.6	ดีมาก	4.8	พอใช้	11.8	ดีมาก
3	4.8	ปานกลาง	11.6	ดีมาก	5.6	ปานกลาง	12.0	ดีมาก

จากตาราง 7 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก
 ระยะเส้นฐาน (A1) และระยะติดตามผล (A2) โดยการใช้อัตราพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง
 ของนักเรียนจำนวน 3 คน ในทักษะทั้ง 4 ด้าน เป็นดังนี้ พฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครู
 กำลังสอน ระยะติดตามผล (A2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.2, 8.4 และ 8.8 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้น
 จากระยะเส้นฐาน (A1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.6, 1.6 และ 2.2 ตามลำดับ ส่วนทักษะการขอ
 อนุญาตออกนอกห้องเรียน ระยะติดตามผล (A2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.0, 10.4 และ 11.6
 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นกว่าระยะเส้นฐาน (A1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.2, 5.6 และ 7.0
 ตามลำดับ และทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ ระยะติดตามผล (A2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ
 11.8, 11.6 และ 11.6 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นกว่าระยะเส้นฐาน (A1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.0,
 4.6 และ 4.8 ตามลำดับ ในขณะที่ทักษะการเข้าแถวซื้ออาหาร ระยะติดตามผล (A2) มีค่าคะแนน
 เฉลี่ยเท่ากับ 11.6, 11.8 และ 12.0 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้น กว่าระยะเส้นฐาน (A1) ที่มีค่าคะแนน
 เฉลี่ยเท่ากับ 2.6, 4.8 และ 5.6 ตามลำดับ

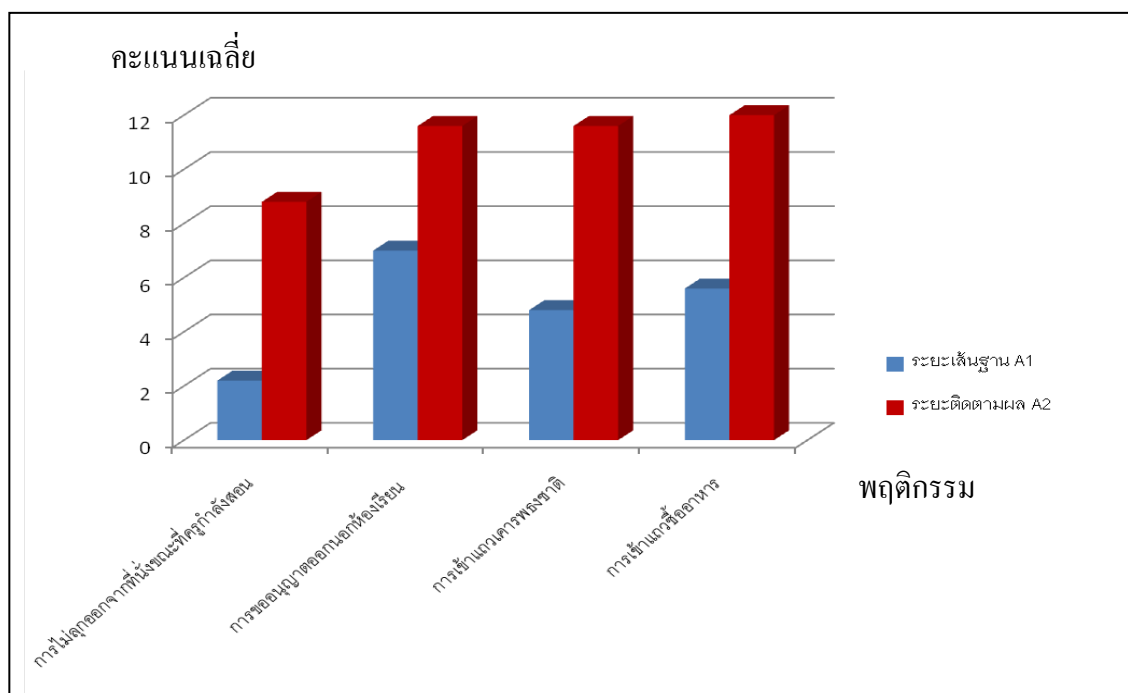
แผนภาพที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน
ระยะพื้นฐาน (A_1) และระยะติดตามผล (A_2) โดยการใช้บัตรพลังร่วมกับ
สถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 1

แผนภาพที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน
ระยะพื้นฐาน (A_1) และระยะติดตามผล (A_2) โดยการใช้บัตรพลังร่วมกับ
สถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 2

แผนภาพที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียน
 ระยะพื้นฐาน (A_1) และระยะติดตามผล (A_2) โดยการใช้บัตรพลังร่วมกับ
 สถานการณ์จำลอง ของนักเรียนคนที่ 3

จากการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยได้นำเสนอข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลจากการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก โดยการใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกให้สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียนได้ ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นสถานการณ์ในการฝึกของการวิจัยครั้งนี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองเพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ก่อนและหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง โดยการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก หรือมีภาวะออทิสซึม ซึ่งไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ และมีความสามารถในการเข้าใจภาษา โดยสามารถอ่านและเขียนได้ สามารถพูดสื่อสารได้และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมหารณพาราม ในโครงการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บัตรพลัง (Power Card) แผนการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา และแบบประเมินทักษะทางสังคม

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก หรือมีภาวะออทิสซึม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมหารณพาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 3 คน โดยดำเนินการทดลองแบบ Single Subject Design รูปแบบ ABA Design ใช้ระยะเวลาในการทดลองช่วงระยะเส้นฐาน 1 สัปดาห์ ช่วงทดลอง 4 สัปดาห์ และช่วงระยะติดตามผล 1 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ระยะเส้นฐาน เป็นระยะที่ผู้วิจัยสังเกตการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของนักเรียนออทิสติก ทั้ง 3 คน โดยสังเกตทีละคน แต่ยังไม่มีการจัดกระทำใด ๆ และได้สังเกตเป็นระยะเวลา 5 วัน ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2556 ระหว่างเวลา 10.10 – 11.00 น.

2. ระยะดำเนินการทดลอง เป็นระยะที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางสังคมโดยการใช้อัตราพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง โดยผู้วิจัยได้

กำหนดการฝึกที่ละทักษะ และใช้เวลาในการฝึกแต่ละทักษะ เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ซึ่งแต่ละวันจะให้เวลา วันละ 2 ครั้ง ระหว่างเวลา 12.10-13.00 น. และเวลา 15.10-16.00 น. รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ คือเริ่มตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2556 จนถึงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 และบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณืทุกครั้งฝึก

3. ระยะติดตามผล เป็นระยะที่ผู้วิจัยได้ติดตามผลหลังจากการฝึก โดยการสังเกต เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 5 วัน ตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ระหว่างเวลา 10.10 - 11.00 น. พร้อมกับจดบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณื

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลคะแนนที่ได้จากการฝึกทั้ง 3 ระยะมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และจัดทำกราฟเพื่อแสดงการเปรียบเทียบผลการฝึกทักษะทางสังคมโดยการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณืจำลอง ตลอดการทดลองทั้ง 3 ระยะ

สรุปผลการวิจัย

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณืจำลองสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ก่อนและหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณืจำลอง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคม ของนักเรียนออทิสติก หลังการฝึกสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึก โดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณืจำลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณืจำลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากการใช้บัตรพลัง (Power Card) สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการชักจูง กระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรมตามที่ผู้วิจัยได้วางเป้าหมายไว้ในกาฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก และผู้วิจัยได้นำบัตรพลัง (Power Card) มาเป็นต้นแบบเพื่อชักจูง และกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติตาม พฤติกรรมในสถานการณืที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นทางสังคมด้วยการฝึกอย่างละเอียด และเป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน ซึ่งก่อนการจัดทำบัตรพลัง

(Power Card) ผู้วิจัยได้สำรวจพระเอกในดวงใจของนักเรียนแต่ละคน ว่าชื่นชอบบุคคลใดมากที่สุดเพื่อจะนำมาเป็นต้นแบบสำคัญในบัตรพลัง (Power Card) และได้ดำเนินการวิเคราะห์พฤติกรรมของแต่ละทักษะทางสังคม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) มาสร้างเป็นข้อความที่ชักจูงให้เกิดการกระทำทำพฤติกรรมตามข้อตกลงในรายละเอียดของพฤติกรรมที่ผู้วิจัยคาดหวังในแต่ละทักษะ อย่างชัดเจน และในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ได้สร้างสถานการณ์จำลองโดนเป็นการจัดประสบการณ์ตรงที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันตามทักษะทางสังคมที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมดใน 4 ทักษะของการวิจัยในครั้งนี้มาร่วมในการฝึกทักษะทางสังคมในครั้งนี้ด้วย ซึ่งสถานการณ์จำลองนั้นจะเป็นการจำลองสถานการณ์เสมือนจริงที่นักเรียนจะต้องเผชิญอยู่ในชีวิตประจำวันในขณะที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนทุกวัน อันได้แก่ การนั่งอยู่ในห้องเรียนขณะที่ครูกำลังสอน การเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า และการเข้าแถวซื้ออาหารในตอนกลางวัน ซึ่งการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าว จะเป็นการช่วยส่งเสริมประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน และเอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบที่เป็นพระเอกในดวงใจที่อยู่ในบัตรพลังของการฝึกพฤติกรรมในแต่ละทักษะที่ผู้วิจัยได้นำเสนอให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ในครั้งแรกของการฝึกก่อนหน้านั้น แล้วดังนั้นเมื่อนักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงพฤติกรรม หรือฝึกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นควบคู่กันไป จึงทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึก ในขณะเดียวกันการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกทักษะทางสังคม ทั้ง 4 ทักษะดังกล่าวในลักษณะของการทำซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง ซึ่งจะเห็นได้จาก แผนการจัดกิจกรรมในแต่ละทักษะ แผนละ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวน่าจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ทักษะทางสังคมของนักเรียนออกทิสติกหลังฝึกสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึก ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอลิซ่า และคณะ (Elisa et al. 2004: Abstract) ได้ศึกษา ถึงประสิทธิผลของบัตรพลัง (Power Card) ในการเพิ่มทักษะทางสังคมที่เหมาะสมในสนามเด็กเล่น พบว่า โอเวน (Owen) นักเรียนออทิสติกสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของเวลาที่ใช้ในการเล่นได้ดีมาก อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นขณะเล่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นของเขาได้ดียิ่งขึ้น และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยที่ สเปนเซอร์และคณะ (Spencer et al. 2008: 2-3) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองใช้บัตรพลัง (Power Card) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ผลการทดลองพบว่านักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคม คือ สามารถเล่นกับเพื่อนในสนามเด็กเล่นได้นานขึ้น และผลการวิจัยยังพบอีกว่าลักษณะเด่นของนักเรียนออทิสติกนั้นจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการมองเห็น การรับรู้ทางสายตา (Visual Perception) เป็นกระบวนการของสมองในการแปล

ความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากสายตาซึ่งเป็นลักษณะเด่นของนักเรียนออทิสติก ที่สามารถรับรู้ ความคิด ความจำ ความเข้าใจสิ่งต่างๆ ในความสัมพันธ์กับภาพโดยการมองเห็น (Visuospatial Relationships) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุรัสวดี ว่องไว (2553: 69) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมในการซื้อและรับประทานอาหารเช้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะออทิสติก จากการสอนตรงร่วมกับการใช้บัตรพลัง (Power Card) ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมในการซื้ออาหารและการรับประทานอาหารเช้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะ ออทิสติกหลังการสอนตรงร่วมกับการใช้บัตรพลังสูงขึ้น

ข้อสังเกตจากการวิจัย

จากการดำเนินการทดลอง ทั้ง 3 ระยะ พบว่านักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาทางสังคมดีขึ้น โดยเมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ พบว่าคุณครูประจำวิชา คุณครูประจำชั้น เพื่อนร่วมชั้นเรียนล้วนเริ่มยอมรับ และครูผู้สอนได้กล่าวชมเชยว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามกติกาที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ หรือรบกวนชั้นเรียนในขณะที่ครูสอนเหมือนที่ผ่านมาในระยะก่อนการทดลอง ในขณะเดียวกันในส่วนของนักเรียนออทิสติกก็มีความสุขขึ้น และหันมาสนใจจดจ่ออยู่กับบทเรียนที่ครูสอนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อได้พิจารณาในประเด็นรายละเอียดของนักเรียนออทิสติกที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นรายการนี้พบว่า

นักเรียนคนที่ 1 เมื่อเริ่มการทดลองนักเรียนสามารถปรับตัว และปฏิบัติตามกติกาทางสังคมที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี โดยในระหว่างการทดลองนักเรียนมีความชื่นชอบในบัตรพลัง (Power Card) และอยากใช้บัตรพลัง (Power Card) เพราะภาพที่ปรากฏในบัตรพลังนั้นเป็นภาพพระเอกในดวงใจที่ตนชื่นชอบ และเมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนในชั้นเรียนร่วม ครูประจำวิชาชมเชยว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามกติกาที่ครูกำหนดในชั้นเรียน และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียน

นักเรียนคนที่ 2 เมื่อเริ่มการทดลองนักเรียนยังไม่สามารถปรับตัวได้ดีเท่าที่ควร แต่เมื่อนักเรียนได้เห็นบัตรพลัง (Power Card) นักเรียนเกิดความต้องการอยากใช้บัตรพลัง (Power Card) เพราะว่าเห็นรูปภาพพระเอกในดวงใจของตน จึงพยายามปฏิบัติตามกติกาทางสังคมที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี และเมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนในชั้นเรียนร่วม ครูประจำวิชาชมเชย

ว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามกติกาที่ครูกำหนดในชั้นเรียน และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนเป็นอย่างดี

นักเรียนคนที่ 3 เมื่อเริ่มการทดลองนักเรียนสามารถปรับตัว และปฏิบัติตามกติกาทางสังคมที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยสังเกตได้ว่านักเรียนมักจะแสดงอาการตื่นเต้นทุกครั้งที่ได้ใช้บัตรพลัง (Power Card) และมานั่งรอก่อนเวลาที่กำหนดเพื่อที่จะทดลองทุกครั้ง และเมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนในชั้นเรียนร่วม ครูประจำวิชาได้มีการชมเชยว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามกติกาที่ครูกำหนดในชั้นเรียน และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนในเวลาต่อมา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกในด้านการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การฝึกทักษะทางสังคมเพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้เทคนิคบัตรพลัง (Power card) ควบคู่ไปกับการสร้างสถานการณ์จำลอง เนื่องจากนักเรียนจะได้เห็นแบบอย่างการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของพระเอกในดวงใจจากบัตรพลัง (Power card) แต่ในขณะเดียวกันครูก็ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวผ่านประสบการณ์ตรงที่ครูได้สร้างขึ้นจากสถานการณ์จำลองควบคู่กันไป

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลครูที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในสาขาการศึกษาพิเศษ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้บัตรพลัง (Power card) ให้แก่ครูการศึกษาพิเศษอย่างทั่วถึง เพื่อครูผู้สอนเหล่านั้นจะได้มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้อให้แก่เด็กพิเศษได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำบัตรพลัง (Power card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ไปประยุกต์กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มอื่น ๆ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับพอเรียนได้

รายการอ้างอิง

- กนกรัตน์ พงษ์สมุทร. (2537). การศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรองทอง จุลลิษฐ์นิก. (2554). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษระดับปฐมวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การศึกษาวันนี้. (2551). **“ทักษะทางสังคม” ใครว่าไม่สำคัญ**. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.kriengsak.com/node/1646>
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). **เด็กออทิสติก: สอนไม่ยากหากเข้าใจ. ศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็ก (RICS)**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). **การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง**. นนทบุรี: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชาญยุทธ์ สุภคุณภิญโญ และคณะ. (2554). **การศึกษาความเที่ยงของแบบทดสอบประเมินพัฒนาการ Gesell figure drawing test ในการตรวจคัดกรองระดับสติปัญญาในเด็กไทย**. ขอนแก่น: วารสารกุมารเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชารินทร์ หว่าจิ้น. (2548). **การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในชั้นเรียนร่วมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). **การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก” ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการเรื่อง ครู หมอ พ่อ แม่: มติการพัฒนาศักยภาพของบุคคล**, 29 – 41. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____ (2547). เอกสารประกอบการสอนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับกรมสุขภาพจิต. ถ่ายเอกสาร.

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2548). **คู่มือออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ (2549). **เด็กพิเศษรู้ก่อนเกิดได้อย่างไร**. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.happyhomeclinic.com/08-specialchildscreen.htm>.

ทศนา แหมมณี. (2552). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ:

ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เทียมใจ พิมพ์วงศ์. (2541). **การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เรียนร่วมกับเด็กปกติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการเรียนแบบสหร่วมใจ**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นิรมล พัจนสุนทร. (2554). **ความรู้เรื่องออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง ครู บุคลากรทางสาธารณสุข**. ขอนแก่น : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปัทมา บรรเทงจิต. (2548). **ทักษะทางสังคมด้านการเล่นกับเพื่อนของเด็กออทิสติกโดยการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อนบ้านของไทยประกอบการการสื่อด้วยภาพ**.

ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิยฉัตร ไทยสมบุญ. (2551). **การศึกษาทักษะทางสังคม ด้านการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติกโดยการอ่านจิตใจ ที่ใช้การสอนด้วยภาพวาดลายเส้นและภาพถ่าย**.

สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผดุง อารยะวิญญู; และคณะ. (2546). **วิธีการสอนเด็กออทิสติก**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____ (2551). **บัตรพลัง (Power Card)**. กรุงเทพฯ: เจ.เอ็น.ที.

พวงเพชร พวงศิริทธิ. (2546). **การศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคม**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เพ็ญแข ลีมีศิลา. (2544). **ปัญหาภาษาและการพูดในเด็กออทิสติกกรณีรื่องน่ารู้เกี่ยวกับออทิสซึม**. สมุทรปราการ : แสงงามการพิมพ์
- _____. (2545). **คู่มือฝึกและดูแลเด็กออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). **ออทิสซึมในประเทศไทย : จากตำราสู่ประสบการณ์**. เอกสารการบรรยายพิเศษการประชุมระดับชาติเรื่อง **ครู หมอ พ่อแม่ มิติแห่งการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2552). **วิทยาการการจัดการเรียนรู้ 1-8 (เอกสารประกอบการสอน)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มาศพร แก้วทอง. (2551). **การสอนทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับนักเรียนออทิสติกโดยการวิเคราะห์งานร่วมกับการใช้ภาพประกอบ**.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รจนา ทรรทานนท์; และสมาคมโสตสัมผัสวิทยาและการแก้ไขการพูดแห่งประเทศไทย. (2547). **ลูออทิสติกไม่พูดจะทำอย่างไร**. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- สมเชาว์ เนตรประเสริฐ. (2518). **การสร้างสถานการณ์จำลอง ปัญหาความประพฤตินักเรียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมพร หวานเสร็จ. (2552). **การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกโดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมองเห็น**. ขอนแก่น: คัลังนานาวิทยา.
- สุขสม สิวะอมรรัตน์. (2552). **ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุงเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเวื่อน แก้วก้งวาน. (2548). **จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สถาบันราชานุกูล. (2555). **เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ปิยอนด์พับลิชชิง จำกัด.

- สุขสม สิวะอมรรัตน์. (2552). **ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชีริน เย็นสวัสดิ์. (2553). **“เปิดโลกออกทิสติก ครั้งที่ 4” ศูนย์วิจัยออกทิสติก มหาวิทยาลัยขอนแก่น เอกสารประกอบในการบรรยาย ณ โรงแรมโฆษะ จังหวัดขอนแก่น.** ถ่ายเอกสาร.
- สุรัสวดี ว่องไว. (2553). **การศึกษาพฤติกรรมในการซื้อและรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะออทิสติก จากการสนทนาร่วมกับการใช้บัตรพลัง (Power Card).** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ. (2545). **21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาระบบการคิด.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสริมศรี ลักษณะศิริ . (2540). **หลักการสอน.** ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **รายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ปีงบประมาณ 2553.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. (2555). **แนวทางการจัดหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก พ.ศ. 2555.** กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ ถ่ายเอกสาร.
- ไสว พักขาว. (2544). **หลักการสอนสำหรับเป็นครูมืออาชีพ.** กรุงเทพฯ: เอมพันธ์.
- อริสา ไสคำภา. (2551). **พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นนิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาพร ตีรสุน. (2550). **ผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก.** ขอนแก่นฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- Bandura, Albert. (1986). **Social foundations of thought and action: A social cognitive theory**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Gagnon, Elisa.; et al. (2004). **Using The Power Card Strategy to Teach Sportsmanship to a Child with Autism**. Focus on Autism and Other Development Disability. (18): 103– 10.
- Geller, Daniel M. (1978). “**Involvement in Role-Playing Simulation : A Demonstration with Studies on Obedience**” ,Journal of Personality and Social Psychology. 36 (3): 219 - 235; November
- Mesterton Gibbons. (1995). **A concrete approach to mathematical modeling**. New York: Wiley and son.
- Howlin P, Baron Cohen S. & Hadwin Julie. (2002). **Teaching Children with Autism to Mind Read**. Chichester : John Wiley & Sons.
- Kaser, Catherine Hoffman. (2007). **Teaching Social Skills**. Retrieved July 10, 2011, from <http://www.education.odu.edu/esse/research/series/skills.shtml>.
- Perry L ,Marsha B. & Parsons N. (2006). **Enhancing Job-site Training of Supported Workers With Autism: A Reemphasis on Simulation**. Journal of Applied Behavior Analysis.
- Sparfkin, Robert P., Gershaw, N. Jane, & Goldstein, P. Alnold. (1993). **Social Skills for Mental Health**. Masschusettes: Allyn and Bacon.
- Spencer, V. G., Simpson, C. G., Day, M., & Buster, E. (2008). **Using the power card strategy to teach social skills to a child with autism**. TEACHING Exceptional Children Plus, 5(1) Article 2. Retrieved [date] from <http://escholarship.bc.edu/education/tecplus/vol5/iss1/art2>
- Westwood. (1997). **Commonsense Methods for Children with Special Needs**. 3rd ed. London: Routledge.
- William, Catherine M. (1968). **Learning from Pictures**. 2 ed Washington. D.C.: National Education Association.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบประเมินทางสังคม

แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนแบบช่วงเวลา
(สถานการณ์ที่ 1 : การลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน)

ชื่อนักเรียน.....สถานที่.....
วันที่..... เดือน พ.ศ.
ชื่อผู้สังเกต.....เวลาเริ่ม..... เวลาหยุด.....

คำชี้แจง ให้สังเกตพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งในชั้นเรียนของนักเรียน จำนวน 10 ครั้ง รวม
เวลา

ในการบันทึก 50 นาที แต่แต่ละครั้งมีช่วงเวลาห่างกัน 5 นาที โดยบันทึกคะแนน ดังนี้
1 คะแนน หมายถึงการเกิดพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน
0 คะแนน หมายถึงเกิดพฤติกรรมกรรมการลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน

พฤติกรรม : การไม่ลุกออกจากที่นั่งในชั้นเรียน

ช่วงเวลา	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	5 นาที	รวม	
ครั้งที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	จำนวน ครั้ง	คะแนน
พฤติกรรมกรรมการ ไม่ลุกจากที่นั่ง ขณะที่ครูกำลัง สอน												

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ต่ำกว่า 2 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งใน
ชั้นเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง

3 - 4 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งในชั้นเรียน
อยู่ในระดับพอใช้

5 - 6 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งในชั้นเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง

7 - 8 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งในชั้นเรียน
อยู่ในระดับดี

9 - 10 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งในชั้นเรียน
อยู่ในระดับดีมาก

เกณฑ์คะแนน และการแปลผล

1 - 2.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของ
สังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน)
อยู่ในระดับปรับปรุง

3 - 4.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของ
สังคม(การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน)
อยู่ในระดับพอใช้

5 - 6.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกา
ของสังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน)
อยู่ในระดับปานกลาง

7 - 8.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามของสังคม
(การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน) อยู่ในระดับดี

9 - 10.9 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามกติกาของ
สังคม (การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน)
อยู่ในระดับดีมาก

แบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม

(สถานการณ์ที่ 2: การขออนุญาตออกจากห้องเรียน)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสถานการณ์การขออนุญาตออกจากห้องเรียนนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
2. ส่วนที่ 2 ทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสถานการณ์การขออนุญาตออกจากห้องเรียน โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ชื่อผู้ประเมิน..... สถานที่.....วันที่.....เวลา.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจากห้องเรียน

ที่	การปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจากห้องเรียน	ความสามารถ	
		แสดงพฤติกรรม	ไม่แสดงพฤติกรรม
1	ยกมือขึ้นเมื่อต้องการลุกจากที่นั่ง
2	รอจังหวะให้ครูมองและพยักหน้า
3	เลือกบัตรที่เป็นกิจกรรมที่ถูกกำหนดขึ้นตามข้อตกลง
4	ชูบัตรที่เลือกไว้ให้ครูเห็น
5	รอจังหวะให้ครูมองและหรือพยักหน้าหรือพูดอนุญาต
6	ลุกขึ้นยืนที่โต๊ะ
7	ยกมือขึ้นไหว้ครูที่โต๊ะ
8	ค่อย ๆ เดินออกไปทำกิจกรรมตามที่ได้ขออนุญาตไว้ในเวลาที่กำหนด
9	ออกไปทำกิจกรรมตามที่ได้ขออนุญาตไว้ในเวลาที่กำหนด
10	กลับเข้ามาที่ห้องเรียนโดยมายืนรออยู่หน้าประตูห้องเรียน
11	ยกมือไหว้เพื่อเป็นการขออนุญาตเข้าห้องเรียน
12	เดินเข้าไปนั่งในที่นั่งของตนเองให้เรียบร้อย

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 11-12 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
อยู่ในระดับดีมาก
- 9-10 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
อยู่ในระดับดี
- 7-8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง
- 5-6 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
อยู่ในระดับพอใช้
- ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
อยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์คะแนน และการแปลผล

- 9.8 – 12.2 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจาก
ห้องเรียนอยู่ในระดับดีมาก
- 7.4 – 9.7 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจาก
ห้องเรียนอยู่ในระดับดี
- 4.9 – 7.3 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจาก
ห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2.5 – 4.8 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจาก
ห้องเรียนอยู่ในระดับพอใช้
- 0 – 2.4 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การขออนุญาตออกจาก
ห้องเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง

แบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม

(สถานการณ์ที่ 3: การเข้าแถวเคารพธงชาติ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาตินี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

2. ส่วนที่ 2 ทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ชื่อผู้ประเมิน..... สถานที่.....วันที่.....เวลา.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ

ที่	การปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์การเข้าแถว เคารพธงชาติ	ความสามารถ	
		แสดง พฤติกรรม	ไม่แสดง พฤติกรรม
1	เดินไปสนามเมื่อได้ยินเสียงเพลงมาร์ชโรงเรียน
2	ยืนเข้าแถวที่ห้องของตนเองตามตำแหน่งที่กำหนดให้ด้วยความสำรวม และเป็นระเบียบเรียบร้อย
3	ยืนตัวตรงแล้วเปล่งเสียงร้องเพลงชาติเมื่อได้ยินคำสั่งจบเพลง
4	พนมมือและเปล่งเสียงสวดมนต์ตามผู้นำด้วยความสำรวม
5	กล่าวคำแผ่เมตตาตามผู้นำด้วยความสำรวม
6	เปล่งเสียงกล่าวคำปฏิญาณตนตามผู้นำด้วยความสำรวม
7	นั่งสมาธิด้วยความสำรวมตามคำสั่งของผู้นำ
8	ทำกิจกรรม “หยุดทุกงานอ่านทุกคน” อย่างตั้งใจและจดจ่อตามเวลาที่ กำหนดให้
9	ฟังครูเวรประจำวันอบรมหน้าเสาธงด้วยความตั้งใจโดยไม่พูดคุยหรือเล่น
10	ชมกิจกรรมเผยแพร่ของประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยความตั้งใจโดยไม่ พูดคุย หรือเล่น
11	เดินไปพบครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกิจกรรมไฮมูมตามที่ครูนัดหมาย
12	เดินไปยังห้องเรียนที่ต้องเรียนในช่วงโมงแรกได้ตรงตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 11-12 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการการเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับดีมาก
- 9-10 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการการเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับดี
- 7-8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการการเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับปานกลาง
- 5-6 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการการเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับพอใช้
- ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการการเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์คะแนน และการแปลผล

- 9.8 – 12.2 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับดีมาก
- 7.4 – 9.7 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับดี
- 4.9 – 7.3 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับปานกลาง
- 2.5 – 4.8 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับพอใช้
- 0 – 2.4 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ
อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม

(สถานการณ์ที่ 4: การเข้าแถวซื้ออาหาร)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสถานการณ์การเข้าแถวซื้ออาหารนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

2. ส่วนที่ 2 ทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม ของสถานการณ์การเข้าแถวซื้ออาหาร โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ชื่อผู้ประเมิน..... สถานที่.....วันที่.....เวลา.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวซื้ออาหาร

ที่	การปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์การเข้าแถวซื้ออาหาร	ความสามารถ	
		แสดงพฤติกรรม	ไม่แสดงพฤติกรรม
1	เดินไปที่ร้านอาหารที่ต้องการจะซื้อ
2	เดินไปหยุดยืนที่จุดทางเข้าเพื่อเตรียมต่อแถว
3	ยืนต่อแถวอยู่ด้านหลังของคนที่มาก่อน
4	ขยับเดินตามคนที่อยู่ด้านหน้าของตนไปเรื่อยๆ
5	สั่งอาหารที่ต้องการจะรับประทานด้วยเสียงดังชัดเจน
6	ยืนรอรับอาหารที่ตนเองสั่ง
7	เตรียมเงินสำหรับจ่ายค่าอาหารเอาไว้ในมือ
8	รับอาหารที่ตนเองสั่งจากแม่ค้า
9	จ่ายเงินค่าอาหารและรับเงินทอน (ถ้ามี) พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง
10	เดินออกจากร้านอาหารตามช่องทางออกที่กำหนดให้
11	เดินไปหยิบช้อนและส้อมที่โรงเรียนได้จัดเตรียมไว้วางไว้ในจานอาหารที่ซื้อ
12	เดินถือจานอาหารไปวางที่โต๊ะรับประทานอาหารแล้วนั่งลงเพื่อเตรียมรับประทาน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 11-12 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับดีมาก
- 9-10 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับดี
- 7-8 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 5-6 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับพอใช้
- ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์คะแนน และการแปลผล

- 9.8 – 12.2 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับดีมาก
- 7.4 – 9.7 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับดี
- 4.9 – 7.3 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2.5 – 4.8 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับพอใช้
- 0 – 2.4 คะแนน หมายถึง ทักษะทางสังคมของสถานการณการเข้าแถวซื้ออาหารอยู่ในระดับปรับปรุง

ภาคผนวก ข

- ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหากำหนดดัชนี ความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหากำหนดดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะทางสังคม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 8 ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหากาดัชนี ความสอดคล้องของ
แผนการจัดกิจกรรม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

แผนที่ / สาระสำคัญ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน						
1.1 จุดประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.3 สื่อการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.4 การประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2. การขออนุญาตออกจากห้องเรียน						
2.1 จุดประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.3 สื่อการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.4 การประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3. การเข้าแถวเคารพธงชาติ						
3.1 จุดประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.3 สื่อการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.4 การประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4. การเข้าแถวซื้ออาหาร						
4.1 จุดประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.3 สื่อการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.4 การประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ ๑ ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของ
แบบบันทึกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

พฤติกรรมถูกละเลยจากที่นั่งในชั้นเรียนของนักเรียนขณะที่ครูกำลังสอน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. การเขียนคำชี้แจงในแบบประเมิน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2. การออกแบบตารางการสำรวจพฤติกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3. การกำหนดช่วงเวลาในการสังเกตพฤติกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของแบบ
แบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม สถานการณ์การขออนุญาตออกจาก
ห้องเรียน (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

พฤติกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. การปฏิบัติตามกติกาของสังคมของ สถานการณ์การขออนุญาตออกจากห้องเรียน						
1.1 ยกมือขึ้นเมื่อต้องการลุกจากที่นั่ง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.2 รอจังหวะให้ครูมองและพยักหน้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.3 เลือกบัตรที่เป็นกิจกรรมที่ถูกระบุขึ้น ตามข้อตกลง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.4 ชูบัตรที่เลือกไว้ให้ครูเห็น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.5 รอจังหวะให้ครูมองและหรือพยักหน้า หรือพูดอนุญาต	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.6 ลุกขึ้นยืนที่โต๊ะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.7 ยกมือขึ้นไหว้ครูที่โต๊ะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.8 ค่อย ๆ เดินออกไปทำกิจกรรมตามที่ได้ ขออนุญาตไว้ในเวลาที่กำหนด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.9 ออกไปทำกิจกรรมตามที่ได้ขออนุญาต ไว้ในเวลาที่กำหนด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.10 กลับเข้ามาที่ห้องเรียนโดยมายืนรออยู่ หน้าประตูห้องเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.11 ยกมือไหว้เพื่อเป็นการขออนุญาตเข้า ห้องเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.12 เดินเข้าไปนั่งในที่นั่งของตนเองให้ เรียบร้อย	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของแบบ
ประเมินทักษะทางสังคม สถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

พฤติกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2. การปฏิบัติตามกติกาของสังคมของสถานการณ์ การเข้าแถวเคารพธงชาติ						
2.1 เดินไปสนามเมื่อได้ยินเสียงเพลงมาร์ชโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.2 ยืนเข้าแถวที่ห้องของตนเองตามตำแหน่งที่ กำหนดให้ด้วยความสำรวม และเป็นระเบียบ เรียบร้อย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.3 ยืนตัวตรงแล้วเปล่งเสียงร้องเพลงชาติเมื่อได้ ยินคำสั่งจวบเพลง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.4 พนมมือและเปล่งเสียงสวดมนต์ตามผู้นำด้วย ความสำรวม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.5 กล่าวคำแผ่เมตตาตามผู้นำด้วยความสำรวม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.6 เปล่งเสียงกล่าวคำปฏิญาณตนตามผู้นำด้วย ความสำรวม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.7 นั่งสมาธิด้วยความสำรวมตามคำสั่งของผู้นำ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.8 ทำกิจกรรม “หยุดทุกงานอ่านทุกคน” อย่าง ตั้งใจและจดจ่อตามเวลาที่กำหนดให้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.9 ฟังครูเวรประจำวันอบรมหน้าเสาธงด้วยความ ตั้งใจโดยไม่พูดคุยหรือเล่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.10 ชมกิจกรรมเผยแพร่ของประเทศสมาชิก อาเซียนด้วยความตั้งใจโดยไม่พูดคุย หรือเล่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.11 เดินไปพบครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกิจกรรมโฮมรูม ตามที่ครูนัดหมาย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.12 เดินไปยังห้องเรียนที่ต้องเรียนในชั่วโมงแรก ได้ตรงตามเวลาที่กำหนด	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 12 ผลการประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาจากดัชนีความสอดคล้องของแบบ
ประเมินทักษะทางสังคม สถานการณ์การเข้าแถวซื้ออาหาร(IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

พฤติกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3. การปฏิบัติตามกติกาของสังคมของ สถานการณ์การเข้าแถวซื้ออาหาร						
3.1 เดินไปที่ร้านอาหารที่ต้องการจะซื้อ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.2 เดินไปหยุดยืนที่จุดทางเข้าเพื่อเตรียมต่อ แถว	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.3 ยืนต่อแถวอยู่ด้านหลังของคนที่มาก่อน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.4 ขยับเดินตามคนที่อยู่ด้านหน้าของตนไป เรื่อยๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.5 สั่งอาหารที่ต้องการจะรับประทานด้วยเสียง ดังชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.6 ยืนรอรับอาหารที่ตนเองสั่ง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.7 เตรียมเงินสำหรับจ่ายค่าอาหารเอาไว้ในมือ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.8 รับอาหารที่ตนเองสั่งจากแม่ค้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.9 จ่ายเงินค่าอาหารและรับเงินทอน (ถ้ามี) พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.10 เดินออกจากร้านอาหารตามช่องทางออกที่ กำหนดให้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.11 เดินไปหยิบช้อนและส้อมที่โรงเรียนได้ จัดเตรียมไว้วางไว้ในจานอาหารที่ซื้อ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.12 เดินถือจานอาหารไปวางที่โต๊ะรับประทาน อาหารแล้วนั่งลงเพื่อเตรียมรับประทาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
แผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การฝึกทักษะทางสังคม : การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ กติกาการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

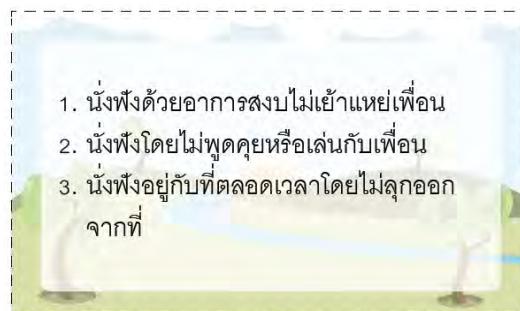
1. ครูสนทนากับนักเรียนในประเด็นที่ว่า ในขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในห้องเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)
2. ในขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในห้องเรียนนักเรียนควรจะลุกจากที่นั่งแล้วเดินไปมาได้หรือไม่ (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)
3. ครูสรุปประเด็นคำตอบของนักเรียนให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สอน เช่น ในขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในห้องเรียนนักเรียนต้องตั้งใจเรียน และไม่ลุกออกจากที่นั่ง
4. ครูแจ้งสิ่งที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ คือ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน

2. ขั้นสอน

1. ครูจัดสถานการณ์จำลองเป็นห้องเรียน
2. ครูแสดงให้นักเรียนเห็นถึงวิธีการไม่ลุกจากที่นั่งในขณะที่ครูกำลังสอน โดยหยิบบัตรพลัง เรื่อง การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนขึ้นมาอ่านออกเสียงพร้อมทั้งสาธิตแล้วให้นักเรียนสังเกตการแสดงของคุณครู
3. ครูมอบบัตรพลังให้นักเรียนแต่ละคน และให้นักเรียนอ่านข้อความในบัตรพลังของตนเองให้คุณฟังทีละคน

(ด้านหน้าของบัตร)

(ด้านหลังของบัตร)

ตัวอย่าง บัตรพลังของนักเรียน

4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตามข้อความที่ปรากฏอยู่ในบัตรพลังของตน

5. ครูสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน และบันทึกผลลงในแบบประเมิน

ความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (สถานการณ์ที่ 1 : การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน)

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงขั้นตอนและวิธีนั่งเรียนอยู่ที่โต๊ะเรียนของตนเองโดยไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอนว่านักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. บัตรพลัง เรื่อง การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน
2. การสร้างสถานการณ์จำลองในห้องเรียน

การประเมินผล

จากการสังเกต และประเมินความสามารถทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ปฏิบัติตามได้ ถูกต้อง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เรื่อง การฝึกทักษะทางสังคม : การขออนุญาตออกจากห้องเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ กติกาการขออนุญาตออกจากห้องเรียนได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

การขออนุญาตออกจากห้องเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ชี้นำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนในประเด็นที่ว่า ในขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในห้องเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)

2. หากนักเรียนต้องการออกจากห้องเรียนเพื่อไปทำธุระส่วนตัว ได้แก่การขอไปดื่มน้ำ หรือการขอไปเข้าห้องน้ำ ขณะที่ครูกำลังสอนอยู่นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร (ครูเรียกถามทีละคน)

3. ครูสรุปประเด็นคำตอบของนักเรียนให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สอน เช่น ถ้าต้องการขอไปดื่มน้ำ หรือต้องการขอไปห้องน้ำ นักเรียนต้องขออนุญาตออกจากห้องเรียน

4. ครูแจ้งสิ่งที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ คือ การขออนุญาตออกจากห้องเรียน

2. ชี้นสอน

1. ครูจัดสถานการณ์จำลองเป็นห้องเรียน

2. ครูบอกนักเรียนว่าถ้าต้องการไปดื่มน้ำ หรือเข้าห้องน้ำ นักเรียนจะต้องหยิบบัตรภาพที่แสดงถึงความต้องการ โดยชูบัตรที่เลือกไว้ให้ครูเห็น และรอนกว่าครูพยักหน้าหรือพูดอนุญาต

3. ครูแสดงให้นักเรียนเห็นถึงวิธีการขออนุญาตออกจากห้องเรียน โดยหยิบบัตรพลัง เรื่อง การขออนุญาตออกจากห้องเรียนขึ้นมาอ่านออกเสียงพร้อมทั้งสาธิตท่าทางทุกขั้นตอน แล้วให้นักเรียนสังเกตการแสดงของครู

4. ครูมอบบัตรพลังให้นักเรียนแต่ละคน และให้นักเรียนอ่านข้อความในบัตรพลังของตนเองให้ครูฟังทีละคน

(ด้านหน้าของบัตร)

(ด้านหลังของบัตร)

การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน	
<p>เมื่อ “มาริโอ” รู้สึกกระวนกระวาย และต้องการจะลุกจากที่นั่งของตนเองเพื่อไปทำธุระส่วนตัว “มาริโอ” รู้ว่าเขาจะต้อง</p> 	<ol style="list-style-type: none"> ยกมือและชูบัตรกิจกรรมที่ต้องการจะขออนุญาตออกจากห้องเรียนขึ้นเพื่อให้ครูเห็น ยกมือไหว้แสดงการขอบคุณและไปทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด เดินเข้าทางด้านหน้าห้อง ยกมือไหว้ครูเพื่อขออนุญาตเข้าห้องเรียน

ตัวอย่าง บัตรพลังของนักเรียน

5. ครูให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตามขั้นตอนการขออนุญาตออกจากห้องเรียนตามบัตรพลังของตนเอง

6. ครูสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน และบันทึกผลลงในแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (สถานการณ์ที่ 2 : การขออนุญาตออกจากห้องเรียน)

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงขั้นตอนและวิธีการขออนุญาตออกจากห้องเรียนว่านักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรพลัง เรื่องการขออนุญาตออกจากห้องเรียน
- บัตรภาพการดื่มน้ำ และการเข้าห้องน้ำ
- การสร้างสถานการณ์จำลองในห้องเรียน

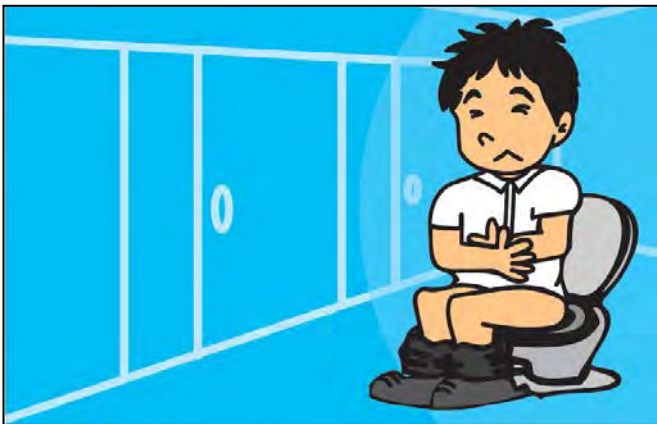
การประเมินผล

จากการสังเกต และประเมินความสามารถทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง

บัตรภาพการฝึกทักษะทางสังคม : การขออนุญาตออกจากห้องเรียน

บัตรภาพการขออนุญาตดื่มน้ำ

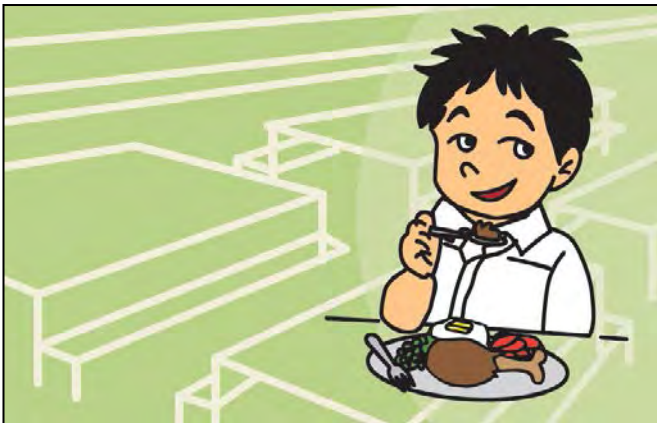
บัตรภาพการขออนุญาตเข้าห้องน้ำ

บัตรภาพการขออนุญาตเข้าห้องน้ำ

บัตรภาพการขออนุญาตเล่นคอมพิวเตอร์

บัตรภาพการขออนุญาตรับประทานอาหาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เรื่อง การฝึกทักษะทางสังคม : การเข้าแถวเคารพธงชาติ

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ เพื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ กติกาการเข้าแถวเคารพธงชาติได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

การเข้าแถวเคารพธงชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ชี้นำ

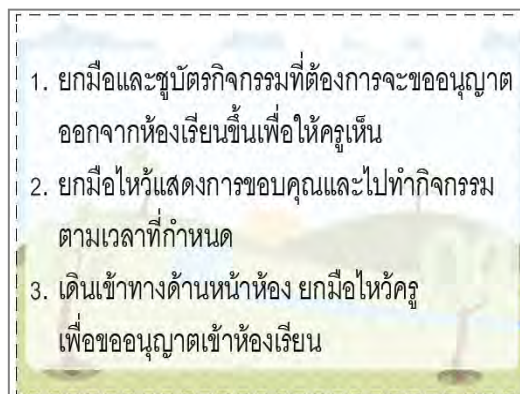
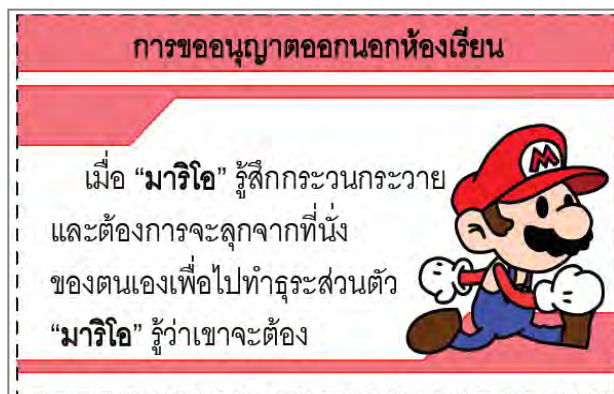
1. ครูเปิดเพลงมาร์ชโรงเรียนให้นักเรียนฟัง และถามนักเรียนว่า ทุกเช้าเมื่อได้ยินเสียงเพลงมาร์ชโรงเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)
2. ครูสนทนากับนักเรียนในประเด็นที่ว่า ในขณะที่เข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า นักเรียนจะต้องปฏิบัติอย่างไร (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)
3. ครูสรุปประเด็นคำตอบของนักเรียนให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สอน เช่น เมื่อเข้าแถวเคารพธงชาตินักเรียนจะต้องยืนตรงแล้วเปล่งเสียงร้องเพลงชาติ และปฏิบัติตามกิจกรรมหน้าเสาธงด้วยความตั้งใจโดยไม่พูดหรือเล่น
4. ครูแจ้งสิ่งที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ ถึงสิ่งที่ควรจะทำในการเข้าแถวเคารพธงชาติ และการปฏิบัติตามกิจกรรมหน้าเสาธง

2. ขั้นสอน

1. ครูจัดสถานการณ์จำลองการเข้าแถวเคารพธงชาติที่หน้าเสาธงของโรงเรียน
2. ครูแสดงให้นักเรียนเห็นถึงวิธีการเข้าแถวเคารพธงชาติ โดยหยิบบัตรพลัง เรื่อง การเข้าแถวเคารพธงชาติขึ้นมาอ่านออกเสียง พร้อมทั้งสาธิตการปฏิบัติตามขั้นตอนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกขั้นตอน แล้วให้นักเรียนสังเกตการแสดงของคุณครู
3. ครูมอบบัตรพลังให้นักเรียนแต่ละคน และให้นักเรียนอ่านข้อความในบัตรพลังของตนเองให้คุณฟังทีละคน

(ด้านหน้าของบัตร)

(ด้านหลังของบัตร)

ตัวอย่าง บัตรพลังของนักเรียน

4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตามขั้นตอนการเข้าแถวเคารพธงชาติ ตามบัตรพลังของตนเอง

5. ครูสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน และบันทึกผลลงในแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (สถานการณ์ที่ 3: การเข้าแถวเคารพธงชาติ)

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงการเข้าแถว และการปฏิบัติกิจกรรมการเคารพธงชาติว่านักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรพลัง เรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ
2. แผ่น ซีดีเพลงมาร์ชโรงเรียน
3. การสร้างสถานการณ์จำลองในห้องเรียน

การประเมินผล

จากการสังเกต และประเมินความสามารถทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเคารพธงชาติได้ถูกต้อง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เรื่อง การฝึกทักษะทางสังคม : การเข้าแถวซื้ออาหาร

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ กติกาการเข้าแถวซื้ออาหารได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

การเข้าแถวซื้ออาหาร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนโดยถามนักเรียนว่า ถ้าต้องการซื้ออาหารที่อยากรับประทาน เช่น อยากรับประทานข้าวมันไก่ นักเรียนจะต้องทำอะไร (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)

2. ครูสนทนากับนักเรียนในประเด็นที่ว่า เมื่อต้องการซื้ออาหารในตอนพักกลางวันแล้วพบว่า มีเพื่อน ๆ คนอื่นกำลังยืนรอซื้ออาหารอยู่ นักเรียนควรจะทำอย่างไร (ให้นักเรียนช่วยกันตอบ หรือครูเรียกถามทีละคน)

3. ครูสรุปประเด็นคำตอบของนักเรียนให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สอน เช่น ถ้านักเรียนต้องการซื้ออาหารที่อยากรับประทานต้องเดินไปที่ร้านที่ขายอาหารที่จะซื้อ หากพบว่ามีเพื่อน ๆ ยืนรอซื้ออาหารอยู่ นักเรียนต้องยืนต่อแถวอยู่ด้านหลังของคนที่มาก่อนแล้วเดินตามคนที่อยู่ด้านหน้าของตนเองไปเรื่อย ๆ และสิ่งอาหารที่ตนเองต้องการจะรับประทานด้วยเสียงดังชัดเจน

4. ครูแจ้งสิ่งที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ คือ สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติในการเข้าแถวซื้ออาหารที่โรงเรียน

2. ขั้นสอน

1. ครูจัดสถานการณ์จำลองการเข้าแถวซื้ออาหารที่โรงอาหารของโรงเรียน
2. ครูแสดงให้นักเรียนเห็นถึงวิธีการเข้าแถวซื้ออาหาร โดยหยิบบัตรพลัง เรื่องการเข้าแถวซื้ออาหารขึ้นมาอ่านออกเสียงพร้อมทั้งสาธิตการปฏิบัติกรเข้าแถวซื้ออาหารทุกขั้นตอน แล้วให้นักเรียนสังเกตการแสดงของครู

3. ครูมอบบัตรพลังให้นักเรียนแต่ละคน และให้นักเรียนอ่านข้อความในบัตรพลังของตนเองให้ครูฟังทีละคน

(ด้านหน้าของบัตร)

(ด้านหลังของบัตร)

ตัวอย่าง บัตรพลังของนักเรียน

4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตามขั้นตอนการเข้าแถวซื้ออาหารตามบัตรพลังของตนเอง

5. ครูสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน และบันทึกผลลงในแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม (สถานการณ์ที่ 4 : การเข้าแถวซื้ออาหาร)

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงขั้นตอนและวิธีการเข้าแถวซื้ออาหารว่านักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรพลัง เรื่องการเข้าแถวซื้ออาหาร
2. การสร้างสถานการณ์จำลองในห้องเรียน

การประเมินผล

จากการสังเกต และประเมินความสามารถทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายวุฒิชัย ใจนะภา
ที่อยู่ปัจจุบัน	68/7 ถนนฉิมพลี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล
พ.ศ. 2549	ครุศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 (การศึกษาพิเศษ) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2555	ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศิลปากร